

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
ZA ROK 2025**

Tuchola 2026 r.

Szanowne Panie i Panowie Radni,

Przedłożenie powyższego sprawozdania jest realizacją obowiązku nałożonego na osoby kierujące powiatowymi centrami pomocy rodzinie, określonego w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302, z 2026 r. poz. 26 z późn. zm.), według którego kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa coroczne sprawozdanie radzie powiatu z działalności centrum.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 15 ustawy o pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zobowiązane jest, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawić Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdanie z całorocznych efektów pracy.

Sprawozdanie niniejsze, zgodnie z art. 182. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49, 1301, z 2026 r. poz. 187, 203) zostało przedłożone Zarządowi Powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w okresie sprawozdawczym realizowało wszystkie zadania ustawowe wynikające z obowiązujących przepisów prawa, działając z pełnym zaangażowaniem oraz dbałością o jakość świadczonych usług. Podejmowane działania były ukierunkowane na skuteczne wspieranie mieszkańców powiatu, w szczególności osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Realizacja zadań przebiegała zgodnie z przyjętymi planami i założeniami, przy zachowaniu zasad efektywności, rzetelności oraz odpowiedzialności za powierzone środki publiczne.

Jednocześnie składamy serdeczne podziękowania Radzie Powiatu, Zarządowi Powiatu, współpracującym jednostkom organizacyjnym oraz sponsorom i partnerom społecznym za okazywane wsparcie, zrozumienie i dobrą współpracę. Bez Państwa zaangażowania nie byłoby możliwe osiągnięcie tak wysokiego poziomu realizacji zadań, w tym w szczególności działań podejmowanych ponad przyjęty plan.

Z wyrazami szacunku:
Anna Goźlińska
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Tucholi

SPIS TREŚCI:

I.	WSTĘP	5
II.	STAN ZATRUDNIENIA:	6
III.	BUDŻET POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	7
IV.	REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	8
	1. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PFRON NA ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ WG RODZAJÓW REALIZOWANYCH ZADAŃ W 2025 R.:.....	8
	1. INFORMACJE OGÓLNE.....	10
	2. REHABILITACJA SPOŁECZNA – PODZIAŁ NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA.....	11
	3. PROGRAMY PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:....	17
	1) Aktywny Samorząd.....	17
	2) Program wyrównywania różnic między regionami III:	23
	4. MIESZKANIA TRENINGOWE DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.	24
V.	SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	24
	1. ZAPEWNIENIE USŁUG W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W WYSOKIEJ.	24
	2. Interwencja kryzysowa.....	26
	3. Udzielanie pomocy cudzoziemcom:	26
	4. Udzielanie pomocy repatriantom:	27
	5. Potrzeby w zakresie realizacji zadań systemu pomocy społecznej:.....	27
	6. INFORMACJA O WSPÓŁPRACY ZE STOWARZYSZENIEM „CHOJNICKI BANK ŻYWNOŚCI”.	28
VI.	SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE PIELICZY ZASTĘPCZEJ, SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELICZY ZASTĘPCZEJ	28
	1. RODZINNA PIELICZA ZASTĘPCZA.	29
	2. Finansowanie utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka.....	32
VII.	SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI, JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELICZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TUCHOLSKIM ZA ROK 2025.	36
	1. WSTĘP.....	36
	2. ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI JAKO ORGANIZATOR RODZINNEJ PIELICZY ZASTĘPCZEJ W ROKU 2025.	37
VIII.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIELICZY ZASTĘPCZEJ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI ZA ROK 2025	41

IX. SPRAWOZDANIE Z PRACY KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA OKRES OD 01.01.2025 R. DO 31.12.2025 R.:	45
INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.	46
INNE SPRAWOZDANIA Z PROGRAMÓW KOORDYNOWANYCH PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI.	49
X. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030.	49
XI. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TUCHOLSKIM NA LATA 2022-2028”	53
XII. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE TUCHOLSKIM NA LATA 2021-2026.	116
XIII. PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI ORAZ TUCHOLSKIE STOWARZYSZENIE „JAK W RODZINIE”	
138	
1) „RODZINA W CENTRUM ETAP I”	138
3) PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!”	140
4) PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ TUCHOLSKIE STOWARZYSZENIE „JAK W RODZINIE”: ...	141
XIV. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ORGANIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE:	141
1. POWIATOWY DZIEŃ DZIECKA, DZIEŃ RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO, XXIII PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	141
2. ORGANIZACJA XI POWIATOWEJ INTERDYSCYPLINARNEJ KONFERENCJI „WIDZIMY, REAGUJEMY, REAGUJEMY, PRZECIWDZIAŁAMY”.	143
3. MIĘDZYKRAJOWY DZIEŃ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI POŁĄCZONY Z WARSZTATAMI ORAZ KIERMASZEM BOŻONARODZENIOWYM.	144

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI ZA ROK 2025

I. WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej samorządu powiatowego. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy.

Podstawą gospodarki finansowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest roczny plan finansowy, sporządzany na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową. Realizując swoje zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi współdziała w szczególności m.in. z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, z organami rządowej administracji, organami samorządów terytorialnych, sądami, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, służbami (policja, straż pożarna, służba więzienna itp.). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi może prowadzić działalność charytatywną, współdziałać z wolontariuszami oraz z innymi organizacjami działającymi na rzecz mieszkańców powiatu tucholskiego, co też czyni wykorzystując do tego między innymi pozyskane środki.

AKTY PRAWNE REGULUJĄCE PRACĘ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI:

- 1) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r., poz. 1483, 1844, 1846);
- 2) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r., poz. 2809, z 2025 r. poz. 897);
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214, 1302, z 2026 r. poz. 26, 203) zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej”;
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665, 1746, z 2026 r. poz. 26), zwana dalej „ustawą o rehabilitacji”;
- 5) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49, 1301, z 2026 r. poz. 187, 203), zwana dalej „ustawą o pieczy zastępczej”;
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1937.);
- 7) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015, poz. 926);
- 8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.03.2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2021 r. nr 2284) zwane dalej „rozporządzeniem WTZ”;
- 9) Wytyczne w sprawie realizacji projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój.

II. STAN ZATRUDNIENIA:

Na dzień 31 grudnia 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi zatrudniało 21 osoby (zgodnie z Tabelą nr 1). Dodatkowo zatrudniony był jeden koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zlecenie.

Tabela nr 1. Struktura zatrudnienia w PCPR na dzień 31.12.2025 r.

Lp.	Nazwa stanowiska	Ilość etatów
1	Dyrektor PCPR	1
2	Zastępca Dyrektora PCPR	1
3	Główny księgowy	1
4	Kierownicy działów PCPR	3
5	Podinspektor	6
6	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	2
7	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	1
8	Starszy specjalista pracy socjalnej	1
9	Specjalista pracy socjalnej	1
10	Pomoc administracyjna	3
11	Dozorca	1
Łącznie		21 etaty

III. BUDŻET POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Wykonanie planu wydatków w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w 2025 r.

Tabela nr 2. Wykonanie budżetu PCPR w 2025 r.

Lp.	Rozdział	Nazwa	Plan	Wykonanie	% Wykonania
1	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	34.580,00 zł	32.165,34 zł	93,02
2	85218	Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	2.226.695,00 zł	2.196.258,62 zł	98,63

3	85231	Pomoc dla cudzoziemców	42.000,00	42.000,00	100%
4	85295	Pozostała działalność	45.988,40 zł	19.027,53 zł	41,37
5	85324	PFRON (obsługa realizowanych zadań)	75.000,00 zł	71.870,47 zł	95,83
6	85508	Rodziny zastępcze	7.028.337,20 zł	6.809.685,28 zł	96,89
7	85510	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	588.000,00 zł	532.568,38 zł	90,57
8	85595	Pozostała działalność Projekt „Rodzina w Centrum – Etap I”	954.191,00 zł	843.417,51 zł	88,39
			10.994.791,60 zł	10.546.993,13 zł	95,93

**IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY
O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ
ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.**

- Wykorzystanie środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wg rodzajów realizowanych zadań w 2025 r.:

Tabela nr 3. Wykorzystane środki PFRON w 2025 r.

Lp.	Nazwa zadania	Plan zgodnie z uchwałą nr XVI/131/2025 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 19 grudnia 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych art. 26e	0,00 zł	0,00 zł

2.	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej dla osób niepełnosprawnych art. 12a	53.772,00 zł	53.772,00 zł
3.	Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej albo na kontynuowanie prowadzenia własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego dla osób niepełnosprawnych	0,00 zł	0,00 zł
4.	Zwrot kosztów adaptacji stanowisk pracy osób niepełnosprawnych art. 26	0,00 zł	0,00 zł
5.	Zwrot kosztów zatrudniania pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy art. 26d	0,00 zł	0,00 zł
6.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy 40	0,00 zł	0,00 zł
7.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych art. 11	14,863,20 zł	14.863,20 zł
8.	Zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnianych osób niepełnosprawnych	0,00 zł	0,00 zł
9.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	762.888,09 zł	762.888,09 zł
10.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	269.780,04 zł	269.780,04 zł
11.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	403.391,00 zł	403.391,00 zł

12.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	44.999,67 zł	44.999,67 zł
13.	Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	1.407.840,00 zł	1.407.840,00 zł
14.	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	0,00 zł	0,00 zł
15.	Zadania zlecone z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych	130.000,00 zł	130.000,00 zł
	Ogółem	3.087.534,00 zł	3.087.534,00 zł

1. Informacje ogólne

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych powiat, jako jeden z dysponentów środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. Klientami Centrum, korzystającymi z dofinansowań ze środków PFRON są osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o zaliczeniu do jednego z 3 stopni niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności do 16 roku życia. Do osób niepełnosprawnych zaliczane są także osoby posiadające ważne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o częściowej niezdolności do pracy, całkowitej niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji (ważność zachowują także orzeczenia KRUS, MSWiA oraz komisji d.s. inwalidztwa wydane przed 01.01.1998 r.). Niepełnosprawność bardzo często skutecznie uniemożliwia prawidłowe wykonywanie ról społecznych, jakie narzuca codzienność, dlatego w Centrum do każdej osoby z niepełnosprawnością podchodzi się indywidualnie, okazując jej należyty szacunek i zrozumienie.

Na realizację zadań ustawowych Powiat Tucholski otrzymał z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwotę 3.087.534,00 zł. Wszelkie zmiany, w zakresie podziału środków PFRON opiniuje Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizują powiatowe centra pomocy rodzinie, natomiast z zakresu rehabilitacji zawodowej powiatowe urzędy pracy. W 2025 r. przyznane środki zostały wykorzystane w 100%, co jednak nie wystarczyło na przyznanie dofinansowania wszystkim wnioskodawcom spełniającym kryteria otrzymania wsparcia.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez pobudzanie aktywności, zaradności osobistej, tak by zapewnić optymalny poziom niezależności funkcjonowania. Realizowana jest poprzez:

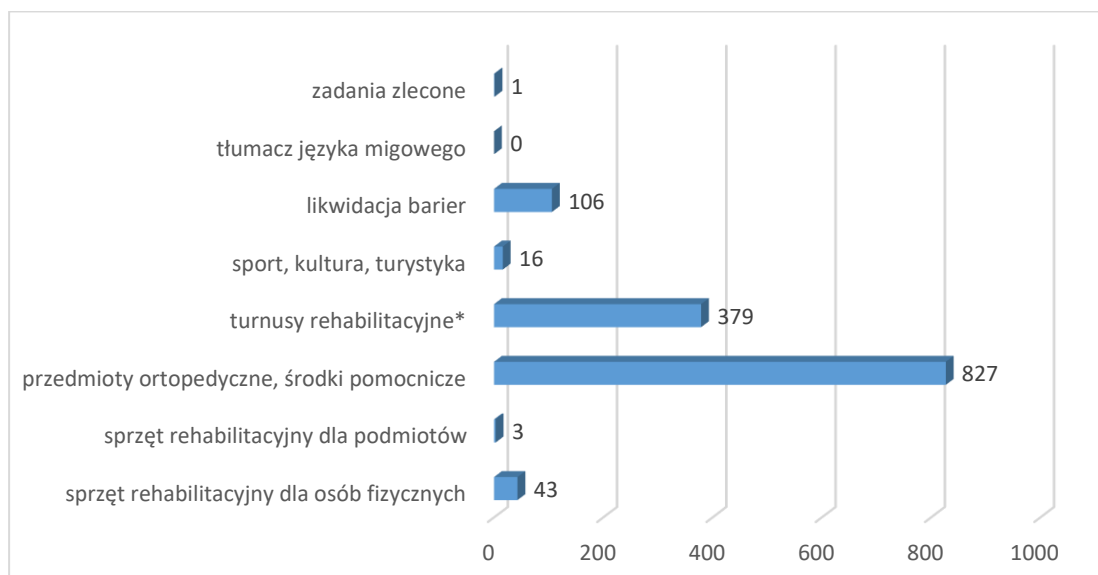
- a) dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych;
- b) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- c) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- d) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
- e) dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego lub tłumacza–przewodnika;
- f) dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej;
- g) zlecenie zadań organizacją pozarządowym.

Od 2022 r. wszystkie wnioski w ramach rehabilitacji społecznej procedowane są obligatoryjnie w Systemie Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON. Jest to system opracowany przez PFRON umożliwiający elektroniczne składanie wniosków z zakresu rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Wnioski mogą być nadal składane w formie papierowej, jednak pracownicy PCPR są zobligowani do wprowadzenia ich do systemu SOW, co niestety wydłuża procedurę weryfikacji i przyznawania dofinansowania.

2. Rehabilitacja społeczna – podział na poszczególne zadania.

W 2025 r. na wszystkie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej złożono 1.355 wniosków osób fizycznych (w tej liczbie są także osoby wskazane na opiekunów osób z niepełnosprawnością w trakcie turnusów rehabilitacyjnych). Ponadto do PCPR wypłynęło 16 wniosków organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami na realizację zadania sport, kultura, rekreacja i turystyka oraz 3 wnioski podmiotów gospodarczych na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego (w przypadku obu tych zadań wnioski składa się do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zaplanowanych działań – wykazane wnioski będą podlegać rozpatrzeniu i realizacji w 2026 r.). Rozkład wniosków na poszczególne zadania obrazuje następujący wykres.

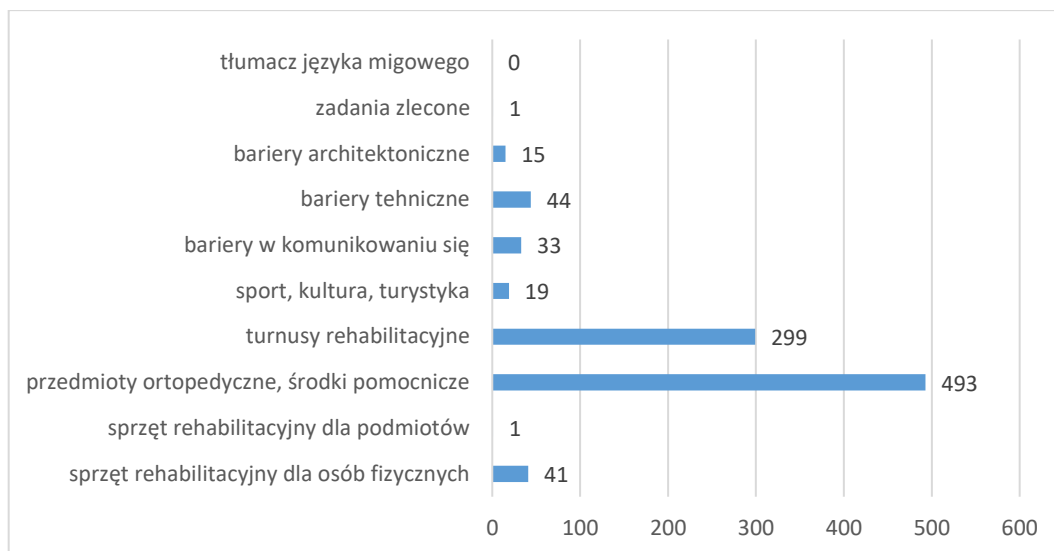
Wykres nr 1. Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON

*wraz z opiekunami

W 2025 r. pozytywnie rozpatrzono i dofinansowano 925 wniosków złożonych przez osoby fizyczne na wszystkie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz dofinansowano 21 przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty (w ramach zadań dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym, oraz do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla podmiotów gospodarczych). Rozkład dofinansowanych wniosków na poszczególne zadania obrazuje następujący wykres.

Wykres nr 2 . Przyznane i wypłacone dofinansowania ze środków PFRON w 2025 roku

*wraz z opiekunami

- a) **Sport, kultura, turystyka i rekreacja osób niepełnosprawnych** – o dofinansowanie ze środków PFRON mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, muszą jednakże spełniać określone w przepisach wymogi formalne. Wnioski składane są na zorganizowanie imprez sportowych, kulturalnych, wydarzeń integracyjnych, wyjazdów. W 2025 r. zawarto **19 umów** na realizację przedsięwzięć przez organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu tucholskiego (wnioski na zadanie składane są w roku poprzedzającym działanie), jedna z organizacji zrezygnowała z przyznanego dofinansowania. W dofinansowanych przedsięwzięciach wzięło udział 719 osób, w tym 175 dzieci, a łączna wysokość środków przeznaczonych na to zadanie wyniosła **44.999,67 zł**.
- b) **Zadania zlecone** z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – w ramach tego zadania organizacją pozarządową mogą być zlecane zadania określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatów, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2025 r. dofinansowano 1 zadanie na kwotę **130.000,00 zł**, z którego skorzystało 42 osób z niepełnosprawnościami (32 osoby dorosłe i 10 dzieci).
- c) **Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych** – turnusy rehabilitacyjne trwają 14 dni, a osoba niepełnosprawna może skorzystać z dofinansowania raz w roku. Ze środków PFRON poza uczestnictwem osoby z niepełnosprawnością może być

finansowane uczestnictwo opiekuna, pod warunkiem potwierdzenia przez lekarza. Wyboru ośrodka oraz terminu turnusu dokonuje sam wnioskodawca. Wysokość dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jest uzależniona od średniego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w ostatnim kwartale, stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy, wskazanego we wniosku dochodu oraz faktu zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej. W związku ze wzrostem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (a tym samym wysokości dofinansowania do jednego turnusu), wobec zbliżonej kwoty otrzymywanej przez powiat z PFRON liczba osób, które mogą skorzystać z dofinansowania jest niższa. W 2024 r. przyznano dofinansowanie **299 osobom**, w tym **10 dzieciom** oraz **58 opiekunom**, a łączna wysokość środków przeznaczonych na to zadanie wyniosła **403.391,00 zł**.

- d) **Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów** – zakres przedmiotowy oraz wysokość dofinansowania ze środków PFRON w tym przypadku wynika z Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, które określa limit finansowania ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia oraz udział pacjenta w cenie zakupu danego przedmiotu. Ze środków PFRON możliwe jest pokrycie kosztów wykraczających ponad kwotę refundowaną przez NFZ. Najczęściej w ramach tego zadania wnioskodawcy ubiegają się o dofinansowanie lub refundację pieluchomajtek, aparatów słuchowych, wózków inwalidzkich, cewników, materacy przeciwoleżynowych, balkoników czy ortez. W 2024 r. w ramach tego zadania przyznano **493 dofinansowania**, z tego 33 dofinansowań dotyczyło dzieci, a łączna wysokość środków przeznaczonych na to zadanie wyniosła **723.806,86 zł**.
- e) **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny** – o dofinansowanie w ramach tego zadania mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnością, w sytuacji gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych. W ramach tego zadania wypłata dofinansowania jest zawsze poprzedzona zawarciem umowy, po czym wnioskodawca może zakupić dofinansowany sprzęt. Środki najczęściej były przeznaczane na zakup rowerów stacjonarnych i orbitreków. W 2025 r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny otrzymało 41 osób, w tym 8 dzieci, a łączna wysokość środków przeznaczonych na to zadanie wyniosła **65.007,81 zł**.

- f) **Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych** – bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienie występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania, uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. W ramach tego zadania pierwszym krokiem po przyznaniu dofinansowania jest zawarcie umowy z Wnioskodawcą, dopiero w dalszej kolejności można przystąpić do realizacji zaplanowanych działań. Przedsięwzięcia realizowane w ramach tego zadania (takie jak przystosowanie łazienki, budowa podjazdu dla wózków inwalidzkich) są z reguły kosztowane, co przy ograniczonych środkach PFRON oznacza, że w roku kalendarzowym objętych dofinansowaniem może zostać objęta niewielka liczba wniosków. W 2025 r. wypłacono **15 dofinansowań**, na łączną kwotę **94.953,09 zł**.
- g) **Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych** – bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. W ramach tego zadania wypłata dofinansowania jest zawsze poprzedzona zawarciem umowy, po czym wnioskodawca może zakupić dofinansowany sprzęt. Przedsięwzięcia dotyczą zakupu takich przedmiotów jak łóżka rehabilitacyjne, krzeselka, stoliki przyłóżkowe zatem dotyczą zaspokajania podstawowych potrzeb osób z niepełnosprawnością. W 2025 r. wypłacono **44 dofinansowań**, na łączną kwotę **126.016,56 zł**.
- h) **Likwidacja barier w komunikowaniu się** – bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. O dofinansowanie w ramach tego zadania mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli realizacja zadania wynika z niepełnosprawności. W ramach tego zadania wypłata dofinansowania jest zawsze poprzedzona zawarciem umowy, po czym wnioskodawca może zakupić dofinansowany sprzęt. W 2025 r. wypłacono **33 dofinansowań**, na łączną kwotę **48.810,39 zł**. Część wnioskodawców mogła skorzystać z dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd”.
- i) **Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tucholi** – Warsztaty Terapii Zajęciowej, prowadzone przez Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi swą działalność rozpoczęły zgodnie 01.12.2007 r. Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie nabycia przez nich umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Działalność WTZ

finansowana jest ze środków PFRON (w 2025 r. 1.407.840 zł), dotacji samorządu powiatowego (181.426,80 zł, w tym dotacji przekazywanych przez gminy z terenu powiatu tucholskiego, tj. Cekcyn – 10.000,00 zł, Gostycyn – 4.000,00 zł, Lubiewo – 4.000,00 zł i Śliwice – 7.000,00 zł; dotacje przekazywane są za pośrednictwem Powiatu Tucholskiego) oraz z przychodów uzyskanych w ramach prowadzonej przez Warsztaty sprzedaży wytworzonych w ramach terapii produktów (te środki mogą zostać przeznaczone tylko na działania integracyjne dla uczestników). W 2025 r. w zajęciach terapii zawodowej, społecznej oraz zdrowotnej brało udział 46 uczestników (w ciągu całego roku kalendarzowego, liczba miejsc w jednostce do 40). W WTZ zajęcia prowadzone są w 8 pracowniach (ceramiczna, krawiecko-dziwiarska, techniczna, prac biurowych, muzyczno-teatralna zmieniona w trakcie roku na pracownię rękodzieła, umiejętności społecznych, ogrodniczo-bukieciarska, gospodarstwa domowego i higieny). Ponadto uczestnicy WTZ mogą korzystać z sali doświadczania świata, fizjoterapii oraz innych form rehabilitacji społeczno-zawodowej.

PCPR w Tucholi pozytywnie ocenia pracę WTZ w Tucholi z zaleceniami zawartymi w protokole pokontrolnym (wykonanie ich jest monitorowane przez PCPR).

W 2025 roku WTZ realizowały także kolejny raz zajęcia w ramach programu PFRON „Zajęcia klubowe w WTZ”. Wsparcie w ramach tego działania kierowane jest do osób oczekujących na przyjęcie do Warsztatów oraz do osób, które opuściły WTZ w związku z podjęciem zatrudnienia. Zajęcia klubowe przygotowują uczestników do rozpoczęcia terapii w jednostce lub pozwalają osobom, które podjęły zatrudnienie na kontynuowanie wsparcia w trudnym dla nich momencie. Łącznie w 2025 roku w zajęciach wzięło udział 13 osób. Środki wydatkowane przez WTZ, w zeszłym roku było to 41.368,75 zł, przekazywane są przez Powiat Tucholski i pochodzą ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

- j) **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny jednostek prowadzących działalność związaną z rehabilitacją.** O dofinansowanie w ramach tego zadania wnioski mogą składać osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu. W 2025 roku dofinansowano 1 przedsięwzięcie na kwotę 5.000,00 zł.

k) **Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych** – Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych została powołana Zarządzeniami nr 16/2023 z dnia 21 marca 2023 r. Starosty Tucholskiego na lata 2023 – 2026. Składa się z 5 osób. Do zakresu działania Powiatowej Rady, zgodnie ustawą o rehabilitacji należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz tych osób i ocena ich realizacji, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Rada wydała 9 pozytywnych opinii dotyczących projektów uchwał podziału środków PFRON, opiniowania realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

3. Programy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

1) Aktywny Samorząd.

W 2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi kontynuowało realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Środki finansowe pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem programu jest wyeliminowanie i zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Środki przyznane w ramach realizacji programu wydatkowane są do 15 kwietnia roku następującego po roku realizacji programu. Program w zakresie zadań realizowanych przez samorząd powiatowy podzielony jest na dwa moduły. Poniżej przedstawiono zestawienie wniosków złożonych w 2025 r.

Tabela nr 4. Program PFRON „Aktywny Samorząd”(stan na 09.03.2026 r.)

„Aktywny samorząd”				
Lp.	Zadanie	Plan	Wykonanie za 2025 rok*	% wykonania
1.	Moduł I	507.000,00 zł	499.690,15 zł	98.56 %
2.	Moduł II	394.600,00 zł	388.712,65 zł	98,51 %
Suma		901.600,00 zł	888.402,80 zł	98,54 %

* Środki pilotażowego programu „Aktywny samorząd” na dany rok wydatkowane są do 15 kwietnia roku kolejnego, stan podany na podstawie zawartych umów z wnioskodawcami. Ostateczna kwota wydatków w ramach programu może się zmienić, gdy umowy będące w trakcie realizacji nie zostaną rozliczone lub kwota ostatecznego dofinansowania będzie niższa niż kwota przyznana w umowie.

— **MODUŁ I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:**

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Tabela nr 5. Aktywny samorząd – obszar A – likwidacja bariery transportowej.

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacje
Zadanie 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	7	6	0	1
Zadanie 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	2	2	0	0

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Tabela nr 6. Aktywny samorząd – obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym.

Zadanie	Liczba złożonych	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie
---------	------------------	-----------------------	--	--

	wnioskó w		z braku środków	ze względów formalnych/ rezygnacje
Zadanie 1 Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	8	7	0	1
Zadanie 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	0	0	0	0
Zadanie 3 Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku	5	5	0	0
Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,	0	0	0	0
Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, adresowana do osób z	0	0	0	0

orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,				
--	--	--	--	--

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Tabela nr 7. Aktywny samorząd – Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się.

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/ rezygnacja
Zadanie 1 Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	3	0	1
Zadanie 2 Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	14	14	0	0
Zadanie 3 Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	4	4	0	0
Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej	0	0	0	0

protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności				
Zadanie 5 Pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania	1	1	0	0

d) Obszar D

Tabela nr 8. Aktywny samorząd – Obszar D

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych
Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	18	18	0	0

e) Obszar E

Tabela nr 9. Aktywny samorząd – Obszar E

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych
Pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej	42	39	0	3

— **MODUŁ II****Tabela nr 10.** Aktywny samorząd – Moduł II

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie z braku środków	Liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie ze względów formalnych/rezygnacje
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	87	82	0	5

Podsumowując działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami można zauważyć wyraźny wzrost rok do roku zarówno w zakresie wydatkowanych środków, jak i liczby osób zainteresowanych uzyskaniem wsparcia. Wraz ze starzeniem się społeczeństwa takich osób będzie przybywać. Przed PCPR stawia to dodatkowe zadania, gdyż nasze wsparcie to nie tylko przyjęcie, sprawdzenie wniosku i wypłata dofinansowania. Czas poświęcony na wyjaśnienie zawiłości związanych z wnioskowaniem o dofinansowanie, pomoc w wypełnieniu formularzy zawsze dostosowany jest do potrzeb i możliwości klientów. Często pracownicy PCPR wyjaśniają i pomagają uzyskać wsparcie nie tylko w naszej jednostce,

ale także w innych podmiotach. Nierzadko również osoby z niepełnosprawnościami potrzebują opowiedzieć o swoich problemach, podzielić się swoimi trudnościami i pracownik naszej jednostki staje się także powiernikiem takich problemów. Mimo ogromu obowiązków związanych z czasochłonnymi procedurami (w szczególności koniecznością rejestrowania wniosków w systemie SOW PFRON), staramy się by każdy klient mógł uzyskać nie tylko rzetelną informację, ale również wsparcie emocjonalne i zachętę do działania.

2) Program wyrównywania różnic między regionami III:

W ramach Programu jednostki organizacyjne mogą podejmować działania związane z inwestycjami mającymi na celu poprawę dostępności usług dla osób z niepełnosprawnościami. Program finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i realizowany jest w zakresie finansowym przez Starostwo Powiatowe w Tucholi, w zakresie merytorycznym przez PCPR. W 2025 roku zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- 1) Starostwo Powiatowe w Tucholi w ramach obszaru B programu zakupiło plany tyflograficzne, tabliczki informacyjne i naklejki na poręczce w języku Brail'a, tablicę informacyjną, lupę do czytania, tablice ewakuacyjne oraz przenośną pętlę indukcyjną. Łączna wartość projektu wyniosła 21.596,96 zł, a dofinansowanie z PFRON 7.000,00 zł.
- 2) Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi w ramach obszaru F programu zakupił wyposażenie, m.in. regały, biurka, kserokopiarkę, sprzęt gastronomiczny. Łączna wartość projektu wyniosła 133.833,82 zł, z czego dofinansowanie PFRON (do kwoty netto) wyniosło 86.398,88 zł.

Poza projektami własnymi Powiat Tucholski odpowiada także za obsługę projektów w ramach obszarów B, D i F jednostek z terenu objętego swoim działaniem. W 2025 roku złożono lub rozliczono następujące projekty:

- 1) Gmina Tuchola zrealizowało dwa zadania:
  - a) zakup samochodu (busa) dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Tucholi w ramach obszaru D (wartość projektu 225.950,00 zł, dofinansowanie 144.000,00 zł);
  - b) dostosowanie łazienki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w Szkole Podstawowej nr 2 w Tucholi w ramach obszaru B programu (wartość projektu 71.820,50 zł, dofinansowanie 39.501,27 zł).

- 2) Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski, jako jednostka prowadząca Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi realizowała dwa projekty:
  - a) w ramach obszaru F programu WTZ zakupiło dodatkowe wyposażenie na potrzeby prowadzonej przez siebie terapii, m.in. rolety, fotele biurowe, pilarkę, spawarkę, komputery, centralę alarmową. Wartość projektu wyniosła 124.033,79 zł, w tym dofinansowanie PFRON 99.031,02 zł;
  - b) SRDST złożyło i otrzymało dofinansowanie, w ramach obszaru D Programu, do zakupu autobusu do przewozu uczestników. Wartość dofinansowania wynosi 369.000,00 zł i umowa będzie realizowana w 2026 r.
- 3) Fundacja WERWA z Rogowa, prowadząca Dzienny Dom Pomocy w Tucholi, zakupiła busa do przewozu uczestników DDP w ramach obszaru D Programu. Wartość zakupionego busa wyniosła 317.709,00 zł, natomiast dofinansowanie 144.000,00 zł.

4. Mieszkania treningowe dla osób z niepełnosprawnościami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi prowadzi mieszkanie treningowe skierowane m.in. do osób z niepełnosprawnościami. Mieszkanie zostało wyposażone w ramach projektu „Samodzielnie (nie samemu) – wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”. Każdy z mieszkańców dysponuje jednoosobowym pokojem z wyposażeniem oraz prywatną łazienką. Część wspólną w mieszkaniu stanowi salon wraz z aneksem kuchennym. W 2025 r. z mieszkania korzystały 3 osoby z niepełnosprawnościami, objętymi działaniami w ramach zawartego kontraktu mieszkaniowego. Mieszkańcy zobowiązani są do ponoszenia odpłatności za media i inne opłaty związane z utrzymaniem budynku, nie jest natomiast naliczana odpłatność czy inne formy opłaty za mieszkanie.

V. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ .

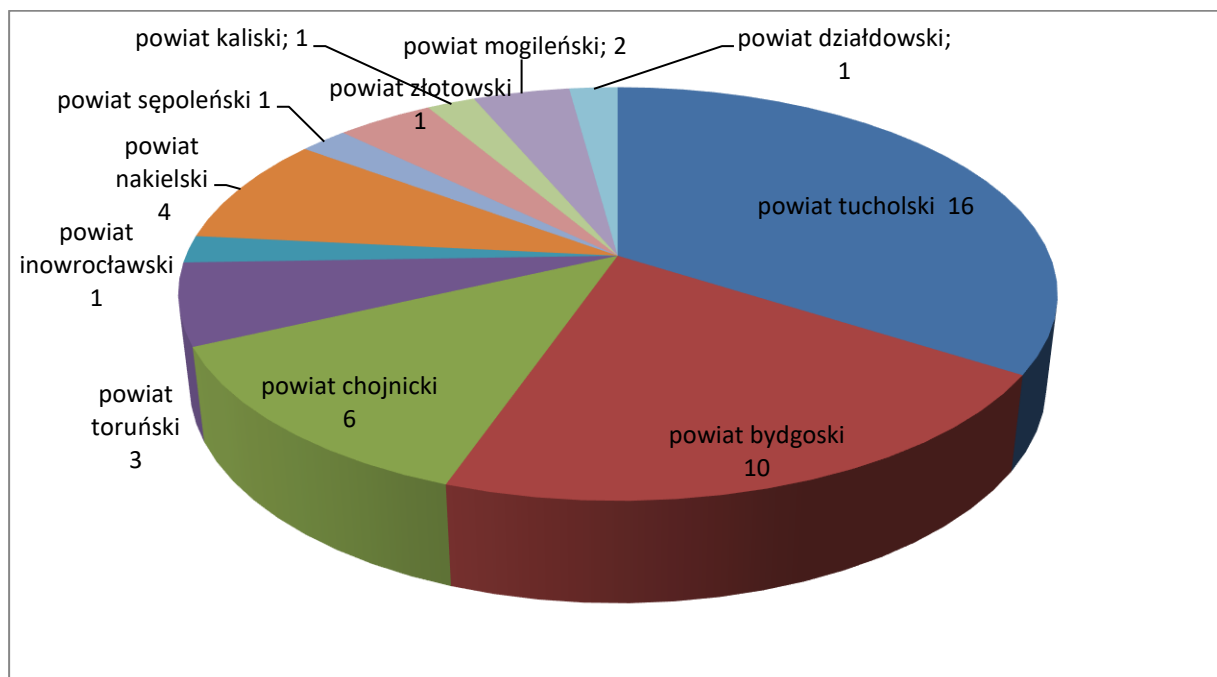
1. Zapewnienie usług w Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej.

Powiat Tucholski jest organem prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej. DPS działa na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewodę Kujawsko – Pomorskiego, nr WPS.VI.SS.9013/31/2008. Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej jest koedukacyjnym domem dla 46 osób przewlekle somatycznie chorych. Miesięczny koszt pobytu w roku 2025 został ustalony w wysokości **7.274,04 zł**.

W Domu Pomocy Społecznej umieszcza się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności czy niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Są one kierowane przez gminy (właściwe ze względu na miejsce zamieszkania) do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu. Zgodnie z obowiązującymi przepisami decyzję o skierowaniu i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy. Natomiast decyzję o umieszczeniu wydaje starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej. W przypadku osób, które zostały umieszczone w domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. decyzje zmieniające i decyzje o odpłatności wydaje starosta właściwy ze względu na położenie DPS. W roku 2025 r. na tzw. „starych zasadach” przebywało 2 mieszkańców. Średnia wieku mieszkańca wynosiła 70 lat w przypadku mężczyzn i 80 w przypadku kobiet. Powyżej 75 roku życia przebywało 18 osób. Większość mieszkańców ma orzeczoną niepełnosprawność. Osoby schorowane wymagają całodobowej opieki i pomocy w codziennych czynnościach życiowych. W roku 2025 przyjęto 6 nowych mieszkańców. Na dzień 31.12.2025 r. na umieszczenie w DPS oczekiwała 1 osoba.

Strukturę mieszkańców wg miejsca zamieszkania przed umieszczeniem w DPS przedstawia poniższy wykres:

Wykres nr 3. Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej (stan na 31.12.2025 r.)

DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze. W zależności od możliwości mieszkańca oferuje wsparcie edukacyjne, kształtuje aktywne postawy życiowe, stwarza warunki do pełnego

uczestnictwa w życiu kulturalnym, rekreacji, turystyce. Realizowane są również dla osób chętnych zajęcia terapeutyczne, rehabilitacyjne. Gabinet rehabilitacyjny jest wyposażony w komorę hiperbaryczną, lampę solux, bieżnię rehabilitacyjną, rower statyczny, rotory. Ponadto można skorzystać z tężni solankowych, masaży suchych, wodnych czy perełkowych. Każdy mieszkaniec ma „swojego” pracownika pierwszego kontaktu, do którego może się zwrócić w każdej sytuacji. DPS posiada własną bibliotekę. Prócz tego mieszkańcy mają stały dostęp do prasy codziennej, tygodników czy bezpłatnego internetu. Mają też możliwość korzystania z telefonu komórkowego czy udziału w praktykach religijnych. Chętne osoby biorą udział w spotkaniach integracyjnych, piknikach, wyjazdach do zaprzyjaźnionych placówek np. DPS w Kamieniu Krajeńskim, ŚDS w Tucholi i Czersku, WTZ w Tucholi, DdzP w Chojnicach. Niektórzy, bardziej sprawni fizycznie mieszkańcy biorą aktywny udział w życiu Domu, wykonują prace w ogrodzie, w obejściu. DPS w bieżącej działalności utrzymuje się w całości z własnych środków pozyskanych z odpłatności mieszkańców, odpłatności gminy, dotacji wojewody.

2. Interwencja kryzysowa.

W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi działa Ośrodek Interwencji Krasowej. Zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach realizacji zadania osobom potrzebującym zapewnia się natychmiastową pomoc psychologiczną, a także pomoc prawną, socjalną, a w uzasadnionych przypadkach schronienie do 3 miesięcy. W 2025 roku nie było osób zgłaszających potrzebę skorzystania z interwencji kryzysowej (było zgłoszenie z jednego z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, jednak ostatecznie osoby, których dotyczyło zgłoszenie nie zdecydowały się na skorzystanie z oferowanego wsparcia).

3. Udzielanie pomocy cudzoziemcom:

W 2024 r. do PCPR zgłosiła się rodzina pochodząca z Ukrainy (4 osoby), w celu uzyskania pomocy określonej w Ustawie o pomocy społecznej, tj. świadczenia pieniężnego na utrzymanie dla cudzoziemców objętych ochroną uzupełniającą. W 2024 r. pracownicy PCPR przeprowadzili wywiad środowiskowy i złożyli do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu

Wojewódzkiego w Bydgoszczy komplet dokumentów niezbędny do otrzymania środków na wypłatę świadczeń (pomoc cudzoziemcom należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat). Środki na wypłatę świadczenia UW przyznał w 2025 r. i dopiero w tym momencie PCPR miał możliwość wydania decyzji administracyjnej w tym zakresie. Łączna wysokość świadczenia, z uwzględnieniem wyrównania od miesiąca złożenia wniosku przez cudzoziemców tj. września 2024 r., wyniosła 42.000,00 zł. Środki zostały przyznane na 12 miesięcy i były wypłacane do sierpnia 2025 r., po czym zakończono realizację indywidualnego programu integracji. Na moment zakończenia programu oboje dorosłych z rodziny objętej wsparciem pracowali zawodowo, a dzieci uczęszczały do placówek edukacyjnych na terenie Tucholi.

4. Udzielanie pomocy repatriantom:

W roku 2025 powiatowi tucholskiemu przyznano dotację celową z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji. Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji wydał decyzję przyznającą 2 osobom (małżeństwo) świadczenie na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w Rzeczypospolitej Polskiej. Środki w łącznej wysokości 37.712,32 zł. zostały wydatkowane w całości. Zgodnie z ustawą wypłaty kwoty przyznanej pomocy dokonuje starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania posiadacza Katy Polaka.

5. Potrzeby w zakresie realizacji zadań systemu pomocy społecznej:

- Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz pozyskiwanie środków finansowych na budowę kolejnej placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz typu rodzinnego;
- Promocja rodzicielstwa zastępczego (ulotki, media, plakaty itp.);
- Promocja działalności PCPR (np. ulotki, długopisy, torby);
- Wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin zastępczych na terenie naszego powiatu;
- Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności potrzeba zatrudnienia psychologa;
- Pozyskanie środków na realizację zadań z zakresu rehabilitacji stacjonarnej, terapii sensorycznej i terapii w sali doświadczania świata;

- Organizacja szkoleń i konferencji dla pracowników jednostek pomocy społecznej z terenu powiatu tucholskiego oraz instytucji współpracujących z PCPR, w tym dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy, przeprowadzenie kolejnej edycji Powiatowej Interdyscyplinarnej Konferencji na temat przemocy w rodzinie „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy”;
- Organizacja działań zmierzających do podniesienia świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zajęć dla sprawców przemocy;
- Szkolenia, warsztaty, grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i biologicznych, osób usamodzielnianych i dzieci z pieczy zastępczej;
- Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników PCPR;
- Rozwój innowacyjnych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, w tym usług świadczonych w miejscu zamieszkania poprzez rozwój gospodarstw opiekuńczych;
- Działania edukacyjne kierowane do osób z niepełnosprawnością w zakresie korzystania z systemu SOW;
- Zakup nowego wyposażenia oraz wymiana zużytych mebli, tekstyliów, AGD;
- Wdrożenie zajęć/spotkań przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu pracowników PCPR.

6. Informacja o współpracy ze stowarzyszeniem „Chojnicki Bank Żywności”.

W roku 2025 Powiat Tucholski przekazał na rzecz Stowarzyszenia składki w kwocie **12.828,00 zł**. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem w roku 2025 jednostka otrzymała darowizny o wartości **101.535,18 zł** w postaci artykułów spożywczych. Towary te zostały przekazane jednostkom organizacyjnym powiatu m.in. Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Gostycynie, Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Żalnie, Domowi Pomocy Społecznej w Wysokiej, Specjalistycznemu Ośrodkowi Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi, mieszkańcom mieszkań wspieranych, ponadto rodzinom zastępczym i Warsztatom Terapii Zajęciowej w Tucholi.

VI. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ,

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. powiat jest zobowiązany do wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym na podstawie Zarządzenia nr 52/2011 Starosty Tucholskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Tucholskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, które skrupulatnie wykonuje wszystkie zadania wymienione w w/w ustawie.

1. Rodzinna piecza zastępcza.

Rodzinna piecza zastępcza to forma opieki nad dzieckiem, które z powodu trudnej sytuacji rodzinnej nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej. Jej celem jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, stabilnych warunków życia oraz prawidłowego rozwoju w środowisku jak najbardziej zbliżonym do naturalnej rodziny. Ma ona charakter czasowy i w założeniu powinna prowadzić do powrotu dziecka do rodziny biologicznej, jeśli jest to możliwe. W przypadku braku takiej możliwości dąży do zapewnienia trwałej opieki, np. poprzez przysposobienie.

Liczba i podział rodzin zastępczych w powiecie tucholskim w 2025 r.

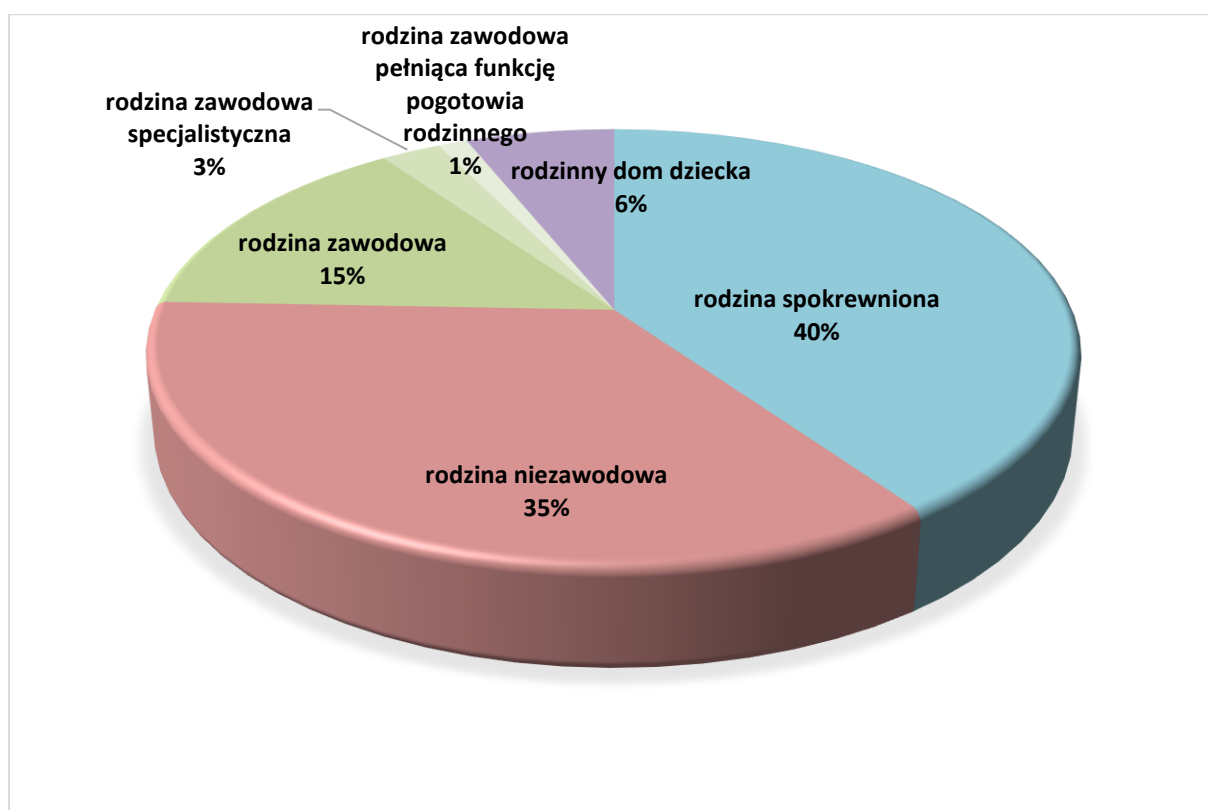
Na dzień **31.12.2025 r.** w powiecie tucholskim funkcjonowało **82** rodzin zastępczych, w których przebywało **172** dzieci, **112** dzieci z terenu powiatu tucholskiego i **60** dzieci pochodzących z terenu innych powiatów.

Rodziny zastępcze wg rodzaju oraz ilość dzieci:

- spokrewnione rodziny zastępcze – **33** rodziny, **46** dzieci;
- niezawodowe rodziny zastępcze – **29** rodzin, **38** dzieci;
- zawodowe rodziny zastępcze – **12** rodzin, **46** dzieci;
- zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – **1** rodzina, **1** dziecko;
- zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza – **2** rodziny, **4** dzieci;

— rodzinny dom dziecka – 5 rodzinnych domów dziecka, 37 dzieci.

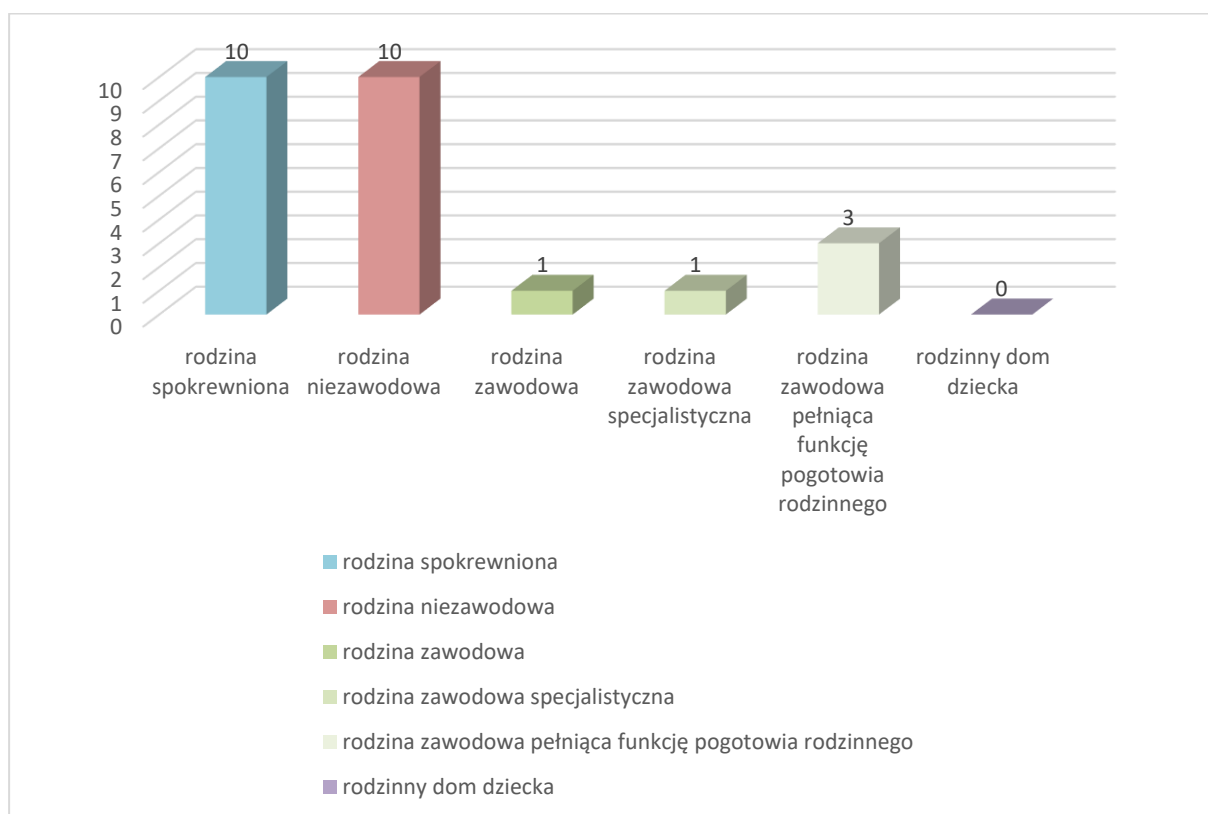
Wykres nr 4. Rodziny zastępcze mieszkające na terenie powiatu tucholskiego wg rodzaju w 2025 r. (stan na 31.12.2025 r.).

Liczba umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2025 r.

W rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu 2025 r. zostało umieszczonych **25** dzieci, w tym **9** dzieci pochodzących spoza terenu powiatu tucholskiego.

Wykres nr 5. Liczba umieszczeń dzieci w poszczególnych typach rodzin zastępczych.

W rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego na dzień 31.12.2025 r. umieszczonych było **60** dzieci z terenu innych powiatów, które ponoszą pełną odpłatność za nie na zasadzie podpisanych porozumień.

11 dzieci z powiatu tucholskiego zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenach następujących powiatów:

- chojnicki – 5 dzieci;
- miasto Toruń – 1 dziecko;
- bydgoski – 2 dzieci;

— złotowski – 1 dziecko;

— świecki – 2 dzieci.

2. Finansowanie utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka.

1) Świadczenia dla rodzin zastępczych.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej. Na podstawie art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w dniu 24 marca 2024 r. ogłoszono Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach.

Zgodnie z tym obwieszczeniem rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania nie niższe niż kwota **1.002,00 zł** – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a **1.517,00 zł** – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub w rodzinnym domu dziecka. Kwoty świadczeń, o których mowa w art. 54 ust. 3 pkt 9 i 12 a, art. 62 ust. 2 pkt 7, 11 i 14 oraz w art. 75 ust. 2 pkt 6 ustawy – podlegają waloryzacji o nie mniej 11,4 %. Powyższe kwoty obowiązują od 01.06.2024 r.

W okresie sprawozdawczym koszty przyznanych świadczeń na dzieci wyniosły **3.293.078,93 zł** (świadczenia za okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. wraz z kontynuującymi naukę, pomocą na zagospodarowanie i usamodzielnienie) **230.932,52 zł** (obciążenia wynikające z zawartych porozumień z innymi powiatami, na terenie których w rodzinach zastępczych przebywają dzieci z naszego powiatu) = **3.524.011,45 zł**.

W 2025 roku przyznano: **24** jednorazowych świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przyjmowanym do rodziny dzieckiem na terenie naszego powiatu na łączną kwotę **30.000,00 zł**, środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem w łącznej wysokości **4.020,00 zł**, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w łącznej wysokości **2.666,67 zł**. Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania otrzymało 84 dzieci na łączną kwotę **38.300,00 zł**. Koszt świadczeń na pokrycie utrzymania lokali mieszkalnych rodzin zastępczych

zawodowych i rodzinnych domów dziecka w ww. okresie sprawozdawczym wyniósł **171.006,06 zł**. Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego w ciągu 2025 r. otrzymywało 9 rodzin zastępczych zawodowych i 5 rodzinnych domów dziecka.

2) Wydatki związane z umieszczeniem dzieci z powiatu tucholskiego w rodzinach zastępczych przebywających na terenie innych powiatów.

Umieszczenie dzieci z powiatu tucholskiego w rodzinach zastępczych działających poza jego obszarem odbywa się zgodnie z określonymi zasadami finansowania. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązek pokrywania kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej spoczywa na powiecie właściwym ze względu na jego pochodzenie, niezależnie od miejsca funkcjonowania rodziny zastępczej. Oznacza to, że powiat tucholski finansuje wydatki związane z opieką i wychowaniem dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej zlokalizowanej w innym powiecie. W celu uregulowania kwestii finansowych zawierane jest porozumienie pomiędzy powiatem, na którego terenie działa rodzina zastępcza, a powiatem tucholskim. **Wydatki poniesione przez powiat tucholski w 2025 r. na podstawie zawartych porozumień wyniosły 230.932,52 zł.**

3) Dochody związane z umieszczeniem dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych mieszkających na terenie powiatu tucholskiego.

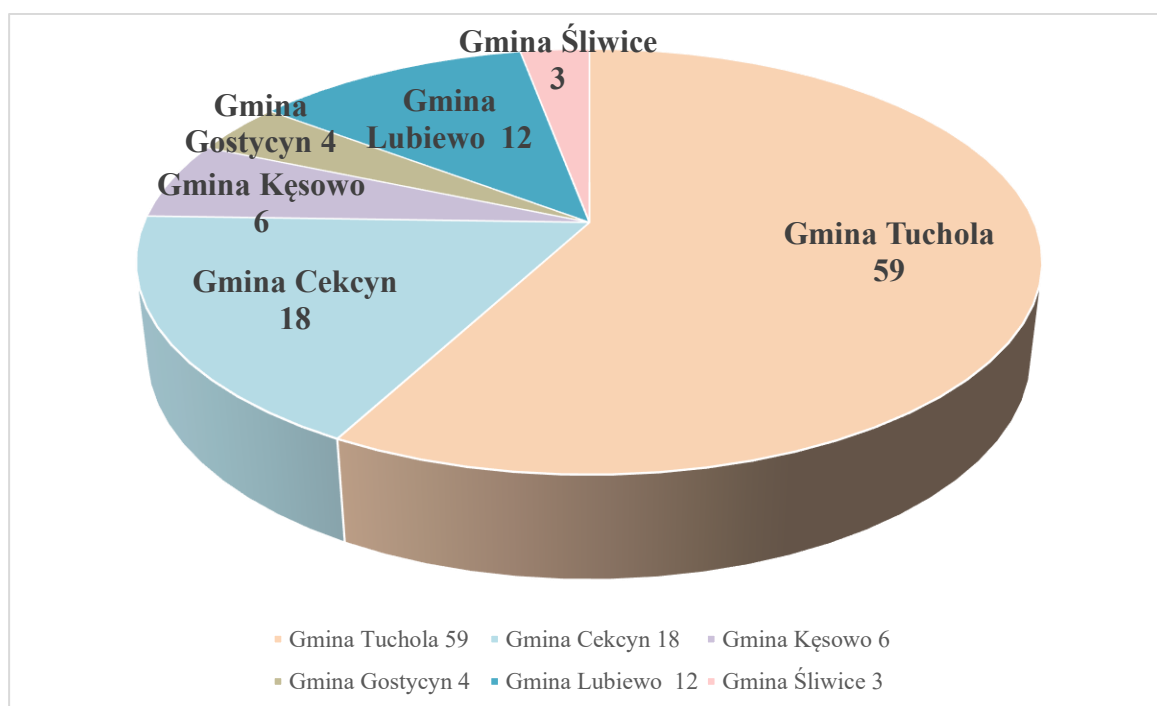
Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiat, z którego pochodzi dziecko jest odpowiedzialny za pokrycie kosztów jego pobytu w pieczy zastępczej, nawet jeśli dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu. Umieszczenie dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tucholskiego generuje dochody dla powiatu tucholskiego w postaci środków finansowych przekazywanych przez powiaty pochodzenia tych dzieci. Na terenie powiatu tucholskiego w rodzinach zastępczych w 2025 roku przebywały dzieci z następujących powiatów: chojnickiego, ząbkowickiego, zgorzeleckiego, szczecińskiego, sępoleńskiego, brodnickiego, inowrocławskiego, człuchowskiego, chełmińskiego, chodzieskiego, suwalskiego, wodzisławskiego, grudziądzkiego, bydgoskiego, tczewskiego, ostrowskiego, wąbrzeskiego, łódzkiego, jaworzyńskiego, włocławskiego, toruńskiego, starogardzkiego, gdańskiego, myśliborskiego, polickiego, nyskiego, radzyńskiego, aleksandrowskiego, gnieźnieńskiego.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka, w wysokości:

- a) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c) 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Dochody z tego tytułu wyniosły 3.324.335,34 zł. W skład dochodów wchodzi dochody uzyskane z odpłatności: gmin z terenu powiatu tucholskiego za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, powiatów z których umieszczone są dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tucholskiego oraz nienależnie pobrane świadczenia.

Wykres nr 6. Liczba dzieci pochodząca z terenu powiatu tucholskiego za które poszczególne gminy ponoszą odpłatność (stan na 31.12.2025 r)

4) Świadczenia na kontynuowanie nauki.

Usamodzielniani wychowankowie, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczą – wychowawczą otrzymują pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pomoc na kontynuowanie nauki wynosi zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu

rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach 759,00 zł i obowiązuje od dnia 01.06.2024 r.

W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. w szkole ponadpodstawowej, liceum, studium oraz szkole wyższej lub na kursach naukę kontynuowało **13** wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i **7** wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej. Kwota wydatkowana na świadczenie na kontynuowanie nauki w roku 2025 wynosiła **89.584,02 zł** dla wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze, natomiast dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze **36.242,20 zł**.

5) Usamodzielnienie:

W roku 2025 r. wypłacano pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla czworga wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą w kwocie **25.855,40 zł**. Wypłacono również pomoc pieniężną na zagospodarowanie czworgu wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej w łącznej kwocie **9.088,00 zł**.

6) Pomoc pieniężna na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki:

Osobom opuszczającym zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapeutyczny, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy przyznawana jest pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki.

W okresie sprawozdawczym wypłacano pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla dwóch wychowanków opuszczających MOW/MOS w kwocie **6.198,00 zł**. Wypłacono również pomoc pieniężną na zagospodarowanie dla jednego wychowanka opuszczającego MOW/MOS w kwocie **2.066,00 zł**.

7) Mieszkania dla osób usamodzielnianych:

W zasobach PCPR w Tucholi funkcjonuje mieszkanie treningowe zlokalizowane w Powiatowym Centrum Wsparcia w Tucholi, w kompleksie mieszkań wspieranych, z oddzielnym wejściem. Mieszkanie składa się z 5 jednoosobowych pokoi, z których każdy posiada własną łazienkę, a także ze wspólnego salonu oraz kuchni z aneksem jadalnym.

Dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą przeznaczone są 2 pokoje, natomiast pozostałe 3 pokoje dedykowane są osobom z niepełnosprawnością intelektualną.

Warunkiem pobytu w mieszkaniu dla osób usamodzielniających się jest kontynuowanie nauki oraz przestrzeganie regulaminu pobytu. Mieszkanie jest w pełni wyposażone. Lokatorzy zobowiązani są do ponoszenia kosztów związanych z opłatami za energię elektryczną, wodę

oraz niewielki czynsz. Osoby osiągające niskie dochody mogą ubiegać się o wsparcie w formie dodatku mieszkaniowego.

W 2025 roku w mieszkaniu wspieranym przebywała jedna osoba usamodzielniana, która opuściła Rodzinny Dom Dziecka.

8) Odpłatność rodziców biologicznych:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w 2025 roku, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wszczytało postępowania administracyjne wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy oraz Uchwałą Nr XVII/143/2012 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka oraz osoby pełnoletniej w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, prowadzone były postępowania dotyczące ustalenia, umorzenia bądź odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Współpraca z częścią rodziców biologicznych była utrudniona, a w przypadku niektórych osób nie było możliwości ustalenia aktualnego miejsca ich pobytu.

VII. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI, JAKO ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TUCHOLSKIM ZA ROK 2025.

1. Wstęp.

Rodzina zastępcza oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozostają w ścisłej relacji, wzajemnie na siebie oddziałując i uzupełniając swoje działania. Piecza zastępcza stanowi obszar szczególnie złożony i wrażliwy, gdyż dotyczy formalnych rozwiązań odnoszących się do kwestii, których nie sposób w pełni ująć w ramy przepisów prawa – zapewnienia dziecku warunków zbliżonych do domowych oraz możliwości prawidłowego rozwoju w sytuacji braku wsparcia ze strony rodziny biologicznej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zadania z zakresu pieczy zastępczej realizuje starosta, który wykonuje je m.in. za pośrednictwem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu tucholskiego funkcję organizatora pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, wyznaczone do realizacji tego zadania Zarządzeniem Nr 52/2011 Starosty

Tucholskiego z dnia 7 grudnia 2011 r., na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa ta w art. 182 ust. 5 nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązek corocznego przedkładania Zarządowi Powiatu sprawozdania z działalności centrum oraz zestawienia potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

Zakres zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje działania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym, sprawozdawczym oraz nadzorczym. Do podstawowych obowiązków należy w szczególności pozyskiwanie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze, organizowanie szkoleń i przygotowanie ich do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, udzielanie wsparcia oraz poradnictwa funkcjonującym rodzinom zastępczym, a także współpraca z lokalnym środowiskiem na rzecz dobra dzieci objętych pieczą zastępczą.

Ponadto, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zobowiązane jest do corocznego przedstawiania Staroście oraz Radzie Powiatu sprawozdania z efektów swojej działalności.

2. Zadania zrealizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2025.

- 1) Współpraca Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, aktywnie współpracuje z lokalnym środowiskiem oraz instytucjami wspierającymi realizację zadań wynikających z ustawy o pieczy zastępczej. Regularny kontakt utrzymywany jest m.in. z powiatowymi centrami pomocy rodzinie z innych powiatów, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, placówkami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami adopcyjnymi, a także z kościołami i organizacjami społecznymi. Współpraca ta realizowana jest zarówno na szczeblu powiatowym, jak i ponad powiatowym, co umożliwia efektywniejsze podejmowanie działań na rzecz dzieci i rodzin objętych pieczą zastępczą.
- 2) Promocja rodzicielstwa zastępczego.

W 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi kontynuowało działania promujące rodzicielstwo zastępcze w środowisku lokalnym. Informacje i materiały dotyczące tej formy opieki były udostępniane zarówno na portalach społecznościowych, w tym na Facebooku, jak i na oficjalnej stronie internetowej PCPR.

Odwiedzający stronę mogli znaleźć istotne informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczego, a dodatkowe materiały promocyjne były dostępne w siedzibie Powiatowego Centrum Wsparcia. Pracownicy PCPR corocznie dystrybuują ulotki i materiały informacyjne podczas lokalnych wydarzeń, takich jak imprezy mikołajkowe, obchody Dnia Dziecka, kiermasze pracy czy pikniki gminne. Celem podejmowanych działań jest zwiększenie świadomości społecznej na temat rodzicielstwa zastępczego oraz zachęcenie osób zainteresowanych do aktywnego włączenia się w tę formę opieki nad dziećmi.

3) Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej podlegają szczególnej ocenie zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach procedury konieczne jest uzyskanie pozytywnej opinii psychologicznej, pedagogicznej i lekarskiej oraz zaświadczenia o zatrudnieniu przynajmniej jednego z małżonków. W przypadku osoby samotnej również wymaga się posiadania stałego źródła dochodu.

Pracownicy PCPR dokonują wizytacji miejsca zamieszkania kandydatów, podczas której oceniane są warunki lokalowe i bytowe. Osoby, które uzyskają pozytywną ocenę wstępną, kierowane są na szkolenie organizowane i finansowane przez jednostkę.

Szkolenie dla rodziny zastępczej niezawodowej obejmuje 60 godzin zajęć teoretycznych, w tym 10 godzin praktyk. Osoby, które zostały ustanowione rodziną zastępczą niezawodową przez sąd rejonowy, również podlegają tym wymaganiom, a szkolenie odbywa się już w trakcie pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Praktyki mogą być realizowane w rodzinie zastępczej zawodowej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej, po uzgodnieniu z kandydatami, rodzinami zawodowymi i placówką.

4) Zapewnienie szkoleń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Celem szkoleń jest podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, z uwzględnieniem ich aktualnych potrzeb.

W 2025 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pozostali pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi utrzymywali stały, codzienny kontakt z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi w nich umieszczonymi, zarówno telefoniczny, jak i osobisty. W odpowiedzi na zgłaszane przez opiekunów potrzeby doskonalenia zawodowego, PCPR umożliwiło rodzinom zastępczym udział w specjalistycznych szkoleniach, dostosowanych do ich wymagań i oczekiwań.

5) W 2025 roku pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi kontynuowali realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinom zapewniano wsparcie także w ramach projektu Rodzina w Centrum – Etap I, obejmującego m.in.:

- specjalistyczne poradnictwo rodzinne: pedagogiczne, psychologiczne, logopedyczne psychiatryczne i prawne,
- mediacje rodzinne oraz terapię rodzinną,
- superwizję rodzin,
- grupy wsparcia dla rodzin naturalnych i zastępczych,
- warsztaty dla rodzin,
- zajęcia animacyjne dla dzieci uczestniczących w warsztatach dla rodziców,
- warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym socjoterapeutyczne oraz warsztaty „Moje emocje”,
- grupy wsparcia dla młodzieży.

Dodatkowo rodzicom zastępczym i naturalnym oferowano krótkookresowe pobyty o charakterze profilaktycznym, mające na celu wspieranie zdrowia psychicznego, naukę radzenia sobie ze stresem oraz poznanie metod rozładowania napięcia.

Dzieci mogły uczestniczyć w półkoloniach, koloniach, wyjściach do kina oraz w dodatkowych zajęciach sportowych i artystycznych, m.in. karate, boksie, tańcu i akrobatyce.

Młodzieży proponowano warsztaty poruszające tematy związane z: budowaniem poczucia własnej wartości, rolą instytucji i urzędów w życiu codziennym, odpowiedzialnością prawną-finansową w dorosłym życiu, rozwojem zawodowym oraz rozwiązywaniem konfliktów.

- a) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

Młodzież szkolna chętnie angażowała się w organizację wydarzeń takich jak Powiatowy Dzień Dziecka, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego czy Mikołajki, wspierając Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w przygotowaniach i realizacji tych inicjatyw.

- b) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest odpowiedzialny za przeprowadzanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny

dokonywane są co trzy miesiące w przypadku dzieci do 3. roku życia, natomiast dla starszych dzieci – co sześć miesięcy.

Ocena sytuacji dziecka opiera się na obserwacji dziecka i rodziny zastępczej, analizie dokumentacji dziecka, opiniach szkół i przedszkoli, informacjach od asystentów rodzin i pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej oraz konsultacjach z pedagogiem i psychologiem.

W skład zespołu oceniającego wchodzi: koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny PCPR, kuratorzy, asystenci rodzin biologicznych, pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej, przedstawiciele rodzin biologicznych niepozbawionych praw rodzicielskich, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, pedagodzy oraz psychologowie. Na podstawie wniosków zespołu formułowana jest opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która następnie przekazywana jest do właściwego sądu.

Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną są regularnie zgłaszane do ośrodka adopcyjnego w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2025 roku wszystkie okresowe oceny sytuacji dzieci zostały przeprowadzone terminowo. Do ośrodka adopcyjnego zgłoszono 24 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, z czego 3 z nich została przysposobiona.

c) Prowadzenie szkoleń, poradnictwa i wsparcia specjalistycznego.

W 2025 roku, w ramach projektu „Rodzina w Centrum Etap I”, z poradnictwa specjalistycznego skorzystało wiele osób zarówno z rodzin naturalnych, jak i zastępczych, co wskazuje na duże zapotrzebowanie na tego typu wsparcie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi regularnie współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tucholi, kierując dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na indywidualne konsultacje i badania. Na podstawie przeprowadzonych diagnoz psychologowie wydają opinie dotyczące predyspozycji i motywacji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Działające przy PCPR Tucholskie Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie” corocznie pozyskuje środki zewnętrzne na realizację działań pozaustawowych. Z oferty stowarzyszenia korzystają zarówno rodziny zastępcze, jak i inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym na terenie powiatu tucholskiego. W ramach tych działań uczestnicy mają możliwość skorzystania m.in. z rehabilitacji, przedsięwzięć integracyjnych i edukacyjnych oraz programów wspierających rozwój dzieci.

d) Organizowanie opieki nad dzieckiem w sytuacjach okresowej nieobecności rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W 2025 roku jedna rodzina zastępcza złożyła wniosek o wsparcie w sprawowaniu opieki nad dzieckiem w związku z zaplanowanym wypoczynkiem. Wnioski te zostały pozytywnie rozpatrzone. W 9 rodzinach zastępczych zawodowych oraz pięciu rodzinnych domach dziecka zatrudnione były osoby wspierające opiekunów w codziennej opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich. Zatrudnienie odbywało się na podstawie umów zlecenia.

VIII. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI ZA ROK 2025.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024–2026 został przyjęty Uchwałą Nr LVIII/394/2023 Rady Powiatu Tucholskiego w dniu 15 grudnia 2023 roku, a jego punkt 12 został zmieniony uchwałą z dnia 13 września 2024 r. Program określa konkretne cele oraz zadania niezbędne do ich realizacji.

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024–2026 jest rozwijanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej.

Cel nr 1 – Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej – zakładanym rezultatem tego zadania jest pozyskanie nowych rodzin zastępczych na terenie powiatu tucholskiego.

Zadania:

- a) organizacja szkoleń do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- b) promocja rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu tucholskiego;
- c) podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat rodzicielstwa zastępczego.

W ramach tego celu w 2025 roku zostały osiągnięte następujące wskaźniki i rezultaty:

- liczba kandydatów zgłaszających chęć do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – 6 osób (3 rodziny: w tym 3 rodziny zostały już wcześniej ustanowione przez sąd, nie było rodzin, które zgłosiły się osobiście, wyrażając chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej);

- liczba wydanych kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej – 17 osób (w tym 4 osoby pełniące już funkcję rodziny zastępczej ustanowionej wcześniej postanowieniem sądu);
- liczba wydanych kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej – 0 osób;
- liczba akcji promujących rodzicielstwo zastępcze – 4 (Powiatowy Dzień Dziecka połączony z Dniem Rodzicielstwa Zastępczego, Kiermasz Bożonarodzeniowy, kiermasz pracy w Tucholi, podczas XIII Historycznego Pochodu Borowiaków.
- na terenie powiatu tucholskiego dostępne były ulotki i plakaty.

Należy nadmienić, że procedura kwalifikacyjna trwa niekiedy kilka miesięcy, w związku z powyższym część rodzin, które rozpoczęły procedurę w roku 2024 uzyskały kwalifikacje w roku 2025.

Cel nr 2 Wsparcie oraz rozwój rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu tucholskiego – zakładanym rezultatem tego zadania jest wzrost kompetencji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej bądź rodzinnego domu dziecka, integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania:

- a) prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych;
- b) organizacja szkoleń doskonalących i podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze;
- c) objęcie rodzin wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- d) możliwość skorzystania przez rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinny dom dziecka oraz przez ich wychowanków z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i psychiatrycznego;
- e) organizacja imprez integrujących rodziny zastępcze z powiatu tucholskiego oraz konkursów dla dzieci.

W ramach tego celu w 2025 roku zostały osiągnięte następujące wskaźniki i rezultaty:

- liczba rodzin (osób) zastępczych uczestniczących w grupach wsparcia – 46;
- liczba rodzin zastępczych uczestniczących przynajmniej w jednym szkoleniu – 48 rodzin;
- liczba udzielonych porad – 561;

- liczba zorganizowanych imprez i konkursów – 2 duże imprezy okolicznościowe, 1 konkurs „Wzorowy uczeń”.

Cel nr 3 Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej – zakładanym rezultatem tego celu jest podniesienie kwalifikacji osób usamodzielnianych i zaspokojenie niezbędnych potrzeb w samodzielnym życiu.

Zadania:

- a) organizacja szkoleń dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej;
- b) wsparcie finansowe;
- c) monitorowanie indywidualnych programów usamodzielniania;
- d) możliwość zamieszkania w mieszkaniu dla osób usamodzielniających się.

W ramach tego celu w 2025 roku zostały osiągnięte następujące wskaźniki i rezultaty:

- liczba wypłaconych świadczeń na konstytuowanie nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie wyniosła **178**, natomiast łączna kwota przeznaczona na pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i placówki opiekuńczo – wychowawcze wyniosła w 2025 r. **66.761,13 zł**;
- możliwość zamieszkania w mieszkaniu dla osób usamodzielniających się jednej osobie, w mieszkaniu treningowym osobom kontynuującym naukę (1 osoba, która opuściła Rodzinne Domy Dziecka).

Cel nr 4 Zwiększenie liczby dzieci powracających do rodzin biologicznych – głównym założeniem tego celu jest podejmowanie wszelkich możliwych działań zmierzających do powrotu dziecka do rodziców biologicznych.

Zadania:

- a) współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej (asystentami rodzin biologicznych i pracownikami socjalnymi) w zakresie powrotu dzieci do domu rodzinnego;
- b) motywowanie rodziców biologicznych do kontaktowania się z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

W ramach tego celu w 2025 roku zostały osiągnięte następujące wskaźniki i rezultaty:

- liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej – 6;
- liczba dzieci uczestniczących w spotkaniach z rodzicami biologicznymi – 71.

Cel nr 5 Rozwój infrastruktury placówek opiekuńczo-wychowawczych – głównym założeniem tego celu jest stworzenie miejsca do spędzania wolnego czasu dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz dostosowanie pomieszczeń do sytuacji epidemiologicznej.

Zadania:

- a) rozwój miejsc do rekreacji na świeżym powietrzu;
- b) ułatwienie udziału w wydarzeniach kulturalnych, sportowych itp.;
- c) ułatwienie przewozu osób niepełnosprawnych;
- d) udział w szkoleniach, warsztatach organizowanych dla wychowanków placówek.

W ramach tego celu w 2025 roku zostały osiągnięte następujące wskaźniki i rezultaty:

- udział wychowanków w różnych projektach kulturalnych, sportowych i innych;
- użytkowanie busa (9-osobowego do przewozu m.in. niepełnosprawnych wychowanków, pozyskanego ze środków PFRON-udział wychowanków w wielu szkoleniach i warsztatach realizowanych w ramach projektu Rodzina w Centrum Etap!;
- zakończenie stażu jednego z podopiecznych w firmie Hebe;
- objęcie 5 wychowanków programem pilotażowym usamodzielnienie, realizowanym przez ROPS Toruń. Ponadto wyremontowane zostały 3 pokoje podopiecznych przez Fundację Leroy Merlin.

Cel nr 6 Plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej – zwiększenie ilości dodatkowych wolnych miejsc w istniejących rodzinach zastępczych, przeciwdziałanie wypaleniu rodzicielskiemu oraz zwiększenie ilości rodzinnych domów dziecka.

Zadania:

- a) promocja prestiżu rodzicielstwa zastępczego;
- b) zachęcanie istniejących rodzin zastępczych do przekształcenia w rodzinne domy dziecka;
- c) wsparcie merytoryczne dla istniejących rodzin celem ułatwienia zapewnienia odpowiedniej opieki dzieciom z problemami;
- d) szkolenia wzmacniające kompetencje wychowawcze rodzin przeciwdziałające wypaleniu rodzicielskiemu.

W ramach tego celu w 2025 roku zostały osiągnięte następujące wskaźniki i rezultaty:

- liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych rodzicielstwa zastępczego – 4;
- liczba powstałych rodzinnych domów dziecka – 0;
- liczba wniosków rodzin niezawodowych o utworzenie RDD dziecka – 0.

IX. SPRAWOZDANIE Z PRACY KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA OKRES OD 01.01.2025 R. DO 31.12.2025 R.:

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach obowiązków koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej podejmowali następujące czynności:

- prowadzenie dokumentacji dotyczącej rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatorów;
- odwiedziny w środowisku rodziny zastępczej w celu ustalenia aktualnej sytuacji dzieci oraz rodziny, wspólnego rozwiązywania bieżących problemów, pomocy w realizacji potrzeb podopiecznych oraz rodziny, pedagogizacji oraz udzielania wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- koordynowanie współpracy rodziny ze specjalistami;
- współpraca ze specjalistami projektu „Rodzina w Centrum – Etap I”;
- koordynowanie spotkań dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej z rodzicami biologicznymi i dalszą rodziną;
- przygotowanie informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną i zgłaszanie ich do Ośrodka Adopcyjnego;
- współpraca z pracownikiem do spraw świadczeń;
- tworzenie planów pomocy dziecku wspólnie z rodziną;
- kontakt indywidualny z dzieckiem w celu jego wysłuchania;
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej z gmin, z których pochodzi rodzina biologiczna w celu ustalenia faktycznej sytuacji bytowej, mieszkaniowej i osobistej rodziców celem oceny możliwości powrotu dziecka do środowiska sprzed umieszczenia w rodzinie zastępczej;
- prowadzenie grupy wsparcia rodzin zastępczych;

- sporządzanie opinii do Sądu o decyzji zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka dwa razy w roku wszystkich dzieci oraz co trzy miesiące dzieci do lat 3;
- organizowanie i prowadzenie spotkań zespołu ds. oceny sytuacji dziecka;
- tworzenie opinii dotyczącej rodziny zastępczej;
- udzielanie wsparcia w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia przez osoby przygotowujące się do usamodzielnienia na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia;
- wnoszenie wniosków do Sądu o wydanie zarządzeń wobec sytuacji prawnej dziecka;
- współpraca z asystentami rodzin oraz kuratorami sądowymi;
- koordynowanie udziału rodzin zastępczych z dziećmi w różnych działaniach PCPR w Tucholi;
- podnoszenie kompetencji poprzez udział w szkoleniach i konferencjach, superwizji;
- promowanie rodzicielstwa zastępczego na imprezach powiatowych.

Institutionalna piecza zastępcza.

1) Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Od 21.06.2019 r. na terenie powiatu tucholskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – Dom dla Dzieci w Gostycynie i Dom dla Dzieci w Żalnie. Liczba miejsc rzeczywistych według standardów w dwóch placówkach wynosi po 14 osób w każdej. Wg stanu na dzień 31.12.2025 r. w placówkach przebywało 31 wychowanków, a miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Gostycynie wyniósł od marca 2025 r. **8.870,09 zł.** a z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Żalnie od marca 2025 r. **8.585,99 zł.**

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych ze względu na powiaty pochodzenia (dane za rok 2025): chojnicki – 2 dzieci, chełmiński – 3 dzieci, koszaliński – 5 dzieci, szczeciński – 1 dziecko.

Dzieci z powiatu tucholskiego, umieszczone w Domu dla Dzieci w Gostycynie i w Żalnie pochodziły z następujących gmin: Tuchola – 18 dzieci, Śliwice – 1 dziecko (dane za rok 2025).

2) Przekazywanie środków za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pochodzących z powiatu tucholskiego.

- a) W związku z zawartymi porozumieniami, powiat tucholski, przekazał w 2025 roku środki w wysokości **458.746,48 zł** na dzieci pochodzące z terenu powiatu tucholskiego,

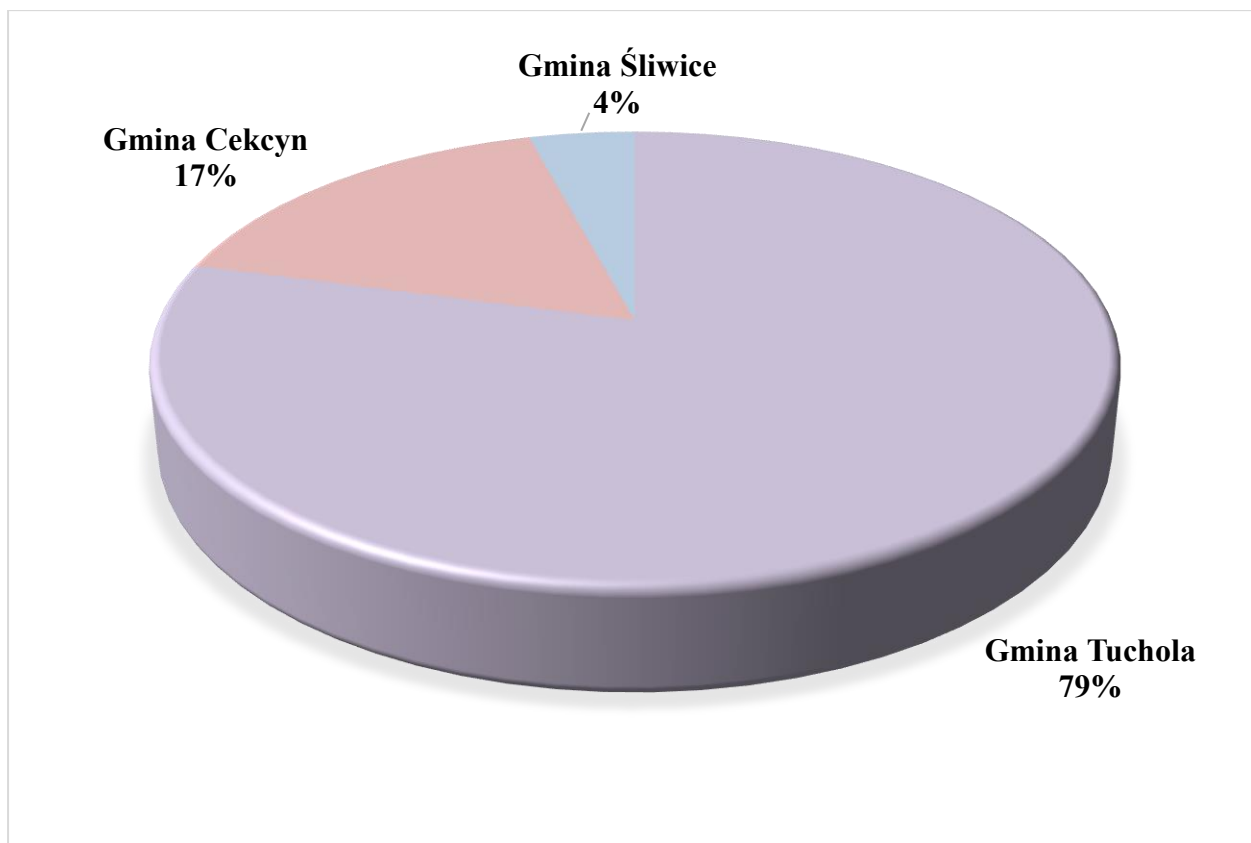
które zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów:

- sępoleńskiego – 1 dziecko;
- szczecińskiego – 4 dzieci.

- b) dochód dla powiatu tucholskiego wynikający z pokrycia kosztów utrzymania w placówce opiekuńczo-wychowawczej dzieci z terenów innych powiatów, gmin powiatu tucholskiego oraz z tytułu opłat za pobyt w mieszkaniu dla osób usamodzielniających się w 2025 r. wyniósł **2.246.561,91 zł**.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka, w wysokości: 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50 % w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Koszty gmin z powiatu tucholskiego z tytułu przebywania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zostały ujęte w ww. kwocie.

Wykres nr 7. Liczba dzieci pochodząca z terenu powiatu tucholskiego umieszczona w POW za które poszczególne gminy ponoszą odpłatność (stan na 31.12.2025 r.)

3) Odpłatność rodziców biologicznych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z art. 193 ustawy o pieczy zastępczej rodzice biologiczni powinni ponosić miesięczną opłatę w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Opłatę ustala w drodze decyzji administracyjnej starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed skierowaniem do placówki.

Ze względu na trudną sytuację materialną rodziców, zgodnie z ustawą o pieczy zastępczej oraz na podstawie zasad zawartych w Uchwale Nr XVII/143/2012 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 27 kwietnia 2012 r., osoby zobowiązane do odpłatności mogą być z niej zwolnione całkowicie lub częściowo, odroczone może być również spłata w ratach.

W 2025 roku żaden z rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej nie został zobowiązany do ponoszenia odpłatności.

INNE SPRAWOZDANIA Z PROGRAMÓW KOORDYNOWANYCH PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI.

X. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie podejmuje działania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy domowej na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Na podstawie tej samej ustawy został w roku 2024 opracowany Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, który został przyjęty Uchwałą nr LX/409/2024 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 22 marca 2024 r.

Realizacja celów objętych w programie jest koordynowana przez Centrum we współpracy z różnymi instytucjami oraz osobami uwikłanymi w zjawisko przemocy domowej. Należą do nich między innymi:

- Powiat Tucholski, którego zadaniem będzie zabezpieczenie środków finansowych na realizację programu;
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – które w razie konieczności zapewniają ochronę w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia;
- rodziny zastępcze – które w razie konieczności zapewniają ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia;
- Sąd, Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, których zadaniem będzie współpraca z rodzinami uwikłanymi w przemoc domową;
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi – który zapewnia opiekę osobom doznającym przemocy domowej;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, z którą współpraca polegała będzie na diagnozowaniu i promowaniu działań wynikających z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- szkoły i inne instytucje oświatowe – współpraca w zakresie wychowywania i edukacji dzieci i młodzieży;
- Stowarzyszenia, fundacje – które zgodnie ze swoim statutem mogą wspierać i promować przemoc domową.

W programie zostały określone konkretne cele szczegółowe, które pozwolą na osiągnięcie celu głównego, a jest nim:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie tucholskim.

Realizacja uchwały w zakresie celów szczegółowych w roku 2024 wygląda następująco:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:
  - promowanie działań programu poprzez rozmowy z pracownikami instytucji współpracujących oraz organizacjami pozarządowymi;
  - promowanie działań programu poprzez rozmowy z pracownikami instytucji współpracujących oraz organizacjami pozarządowymi;
  - opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej:
  - rozpowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w zakresie przemocy domowej poprzez rozpowszechnianie ulotek,
  - promowanie działającego na terenie Powiatowego Centrum Wsparcia Lokalnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych Prześstępstwem, w ramach którego osoby uwikłane w przemoc domową mogą skorzystać z szeregu form wsparcia np. psychologicznego, prawnego, itp.
  - realizacja projektu RWC Etap I – również kierowany między innymi do osób uwikłanych w przemoc domową w ramach którego uczestnicy mogą skorzystać z specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne), terapii rodzinnej, mediacji rodzinnych, warsztatów dla rodziców, dzieci i młodzieży, zajęcia profilaktyczno-wychowawczych, superwizja rodzin zastępczych, diagnoza FASD, grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
  - zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej dla 10 mieszkańców. W 2025 r. 27 osób (12 kobiet, 1 mężczyzna, 14 dzieci), które skorzystały z miejsc całodobowych w specjalistycznym ośrodku wsparcia. Również wsparcie niestacjonarne otrzymało 39 kobiet, 1 mężczyzna i 1 dziecko.

- zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, interwencyjne umieszczenie w pieczy zastępczej 0 dzieci.
  - zabezpieczenie 25 małoletnich dzieci w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia Sądu.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową:
- przeprowadzono program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową. Uczestniczyło 12 osób (3 kobiety, 9 mężczyzn). Warunkiem ukończenia programu jest 75% obecności na zajęciach. Z wskazanych 12 osób, 8 z nich ukończyło program.
  - całoroczna rekrutacja uczestników do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu tucholskiego.
  - w 2025 r. 17 osoby złożyły deklaracje uczestniczenia w w/w programie, z czego 7 osób na podstawie skierowania przez zespoły interdyscyplinarne. Jedna osoba mimo skierowania przez zespół nie złożyła deklaracji uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług:
- uczestnictwo pracowników służb pracujących w zakresie zjawiska przemocy domowej w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
  - zapewnienie pracownikom regularnego dostępu do superwizji,
  - przygotowania do Powiatowej Interdyscyplinarnej Konferencji „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy”.

W 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi realizowało Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową przyjęty Uchwałą Nr LX/408/2024 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 22 marca 2024 r.

Celem programu jest powstrzymanie osób stosujących przemoc domową przed dalszym krzywdzeniem osób doświadczających przemocy, rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym efektywnego radzenia sobie z emocjami, a także zwiększenie świadomości uczestników w zakresie konsekwencji prawnych, społecznych i emocjonalnych stosowania przemocy. Program pozwala uczestnikom poznać alternatywne wobec przemocy zachowania w relacjach interpersonalnych, kształtuje postawy partnerskie

i wspierające w wychowaniu dzieci oraz umożliwia uznanie przez uczestników własnej odpowiedzialności za stosowane zachowania.

Program realizowany jest w formie spotkań grupowych oraz pracy indywidualnej. Zajęcia wykorzystują metody psychoedukacyjne, warsztatowe, dyskusje moderowane, ćwiczenia rozwijające umiejętności interpersonalne, pracę nad rozpoznawaniem emocji oraz odpowiedzialnością za własne zachowania, zgodnie z obowiązującymi standardami przeciwdziałania przemocy domowej.

Edycja programu w 2025 roku trwała od 30 sierpnia do 8 listopada i obejmowała 60 godzin spotkań indywidualnych i grupowych, realizowanych w siedzibie PCPR w Tucholi. Uczestnictwo w programie było bezpłatne, a rekrutacja prowadzona była przez cały rok, zarówno w siedzibie PCPR, jak i poprzez stronę internetową Centrum.

W programie wzięło udział 12 osób z powiatu tucholskiego, w tym trzy kobiety i dziewięciu mężczyzn. Spośród uczestników siedem osób zgłosiło się dobrowolnie, a pięciu zostało skierowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne. Wszyscy uczestnicy byli mieszkańcami powiatu, nikt spoza powiatu nie przystąpił do programu.

Realizacja programu w 2025 roku została dofinansowana z dotacji celowej w kwocie 12 000 zł, pozyskanej na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Dzięki środkom możliwe było objęcie wsparciem wszystkich 12 uczestników w ramach wskazanej edycji.

Uczestnicy programu nabyli wiedzę na temat mechanizmów przemocy domowej oraz jej konsekwencji, zwiększyli świadomość własnych zachowań przemocowych i odpowiedzialności za nie, rozwinęli umiejętności rozpoznawania i kontrolowania emocji, w szczególności złości, a także opanowali konstruktywne sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych. U części uczestników zaobserwowano poprawę w komunikacji interpersonalnej, większą gotowość do zmiany dotychczasowych wzorców zachowań oraz motywację do dalszej pracy nad sobą. Brak ukończenia programu przez niektóre osoby wynikał głównie z nieregularnego uczestnictwa w zajęciach, spowodowanego brakiem motywacji lub trudnościami w pogodzeniu udziału w programie z obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi.

W trakcie realizacji programu współpraca z Zespołami Interdyscyplinarnymi przebiegała sprawnie. Wymiana informacji oraz podejmowane działania były adekwatne do potrzeb uczestników, co pozwoliło na skuteczne wdrażanie programu i realizację jego założonych celów.

XI. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TUCHOLSKIM NA LATA 2022-2028”

Celem niniejszego opracowania jest podsumowanie realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tucholskim na lata 2022-2028” (dalej: „strategii”) w 2025 roku.

Strategia jest dokumentem określającym podstawowe problemy społeczne występujące na terenie powiatu tucholskiego i działania zmierzające do minimalizacji tych trudności. Działania w ramach Strategii, pozwalają nie tylko na usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej czy rozszerzenie form pomocy instytucjonalnej, ale również na skuteczne rozwiązanie problemów poszczególnych grup docelowych.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny oraz konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych oraz stworzenia realnych warunków rozwoju.

Sprawozdanie z realizacji działań w ramach strategii sporządzone zostało w oparciu o dane pozyskane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi od realizatorów strategii.

Zakres 1: Łagodzenie skutków ubóstwa

Cel główny: Podniesienie jakości życia mieszkańców powiatu tucholskiego.

Cele szczegółowe:

- zminimalizowanie skutków ubóstwa,
- promowanie idei wspierania osób ubogich.

Wskaźniki:

Gminy powiatu tucholskiego:

- 1) liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej: 2234;
- 2) liczba uczestników projektów na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa: 0;
- 3) liczba osób korzystających z dożywiania: 1072;
- 4) liczba przeprowadzonych akcji na rzecz osób ubogich 52;

- 5) Liczba osób starszych i niepełnosprawnych, która weźmie udział w projektach aktywizujących: 593;
- 6) liczba członków organizacji pozarządowych zrzeszających osoby starsze i niepełnosprawne: 188 (nie wszystkie GOPS-y prowadzą statystyki);
- 7) liczba utworzonych w 2025 r. placówek zapewniających opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym: 3;
- 8) liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności: 696;
- 9) liczba realizowanych usług na rzecz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi: 1961 w tym świadczenia;
- 10) liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promujących aktywność osób starszych i niepełnosprawnych (konferencji, przeglądów twórczości itp.): 12;
- 11) liczba miejsc w utworzonych mieszkaniach wspieranych dla osób starszych i niepełnosprawnych: 0;
- 12) liczba rodzin, które skorzystały z usług polityki wytechnieniowej: 50;
- 13) liczba osób, które skorzystały z usług rehabilitacji oraz terapii 70;
- 14) liczba miejsc dla osób starszych i niepełnosprawnych w nowoutworzonych podmiotach aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych 82.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tucholi:

- Wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez środki finansowe PFRON (turnusy, zakup busa, zamontowanie windy);
- Przemoc w rodzinie – procedura Niebieskiej Karty;
- Opracowanie i wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich;
- Udzielanie wsparcia materialnego (np. dopasowywanie odzieży do pory roku);
- Dożywianie dzieci (OPS), Program dla szkół „owoce i warzywa” oraz „mleko i produkty mleczne”;
- Organizowanie spotkań mających na celu wymianę informacji i doświadczeń pomiędzy pracownikami jednostek pomocy społecznej, kuratorami sądowymi w celu uzyskania pomocy ze strony instytucji wspierających;
- Prowadzenie Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjnego-Opiekuńczego – program „za życiem”;

- Nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z PCPR, pracownikami OPS i kuratorami sądowymi w sferze pomocy społecznej;
- Doskonalenie współpracy z policją, Sądem Rodzinnym celem wzmocnienia możliwości wsparcia osób dotkniętych przemocą domową;
- Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym uczniów SOSW;
- Promowanie i wdrażanie właściwych metod wychowawczych;
- Udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:

Tabela nr 11. Podniesienie jakości życia mieszkańców powiatu tucholskiego –ZSLiA

NAZWA DZIAŁANIA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA
Realizacja programów i projektów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z tytułu ubóstwa	— umożliwienie młodzieży realizacji zainteresowań i rozwoju osobistego poprzez możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych na terenie szkoły.
Organizowanie akcji charytatywnych, loterii	— przygotowanie dla seniorów z DPS w Wysokiej świątecznych kartek przez uczniów w ramach akcji „Kartka dla seniora”; — akcja charytatywna zbiórki nakrętek dla chorej dziewczynki; — akcja charytatywna dla podopiecznych DPS- wolontariusze ze Szkolnego Koła Wolontariatu wykonali stroiki i ozdoby świąteczne; — udział wolontariuszy ze Szkolnego Koła Wolontariatu w obchodach Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych w hali OSiR w Tucholi; — udział szkoły w akcji „Szlachetna Paczka”.

Źródło: ZSLiA

Liceum Ogólnokształcące w Tucholi:

Uczniowie naszej szkoły uczestniczyli w wielu działaniach charytatywnych: WOŚP, „Szlachetna Paczka”, zbiórka darów na rzecz podopiecznych SOSW w Tucholi, uczniowie brali udział w zbiórce żywności – szkolne koło Caritas, a także wraz z nauczycielami brali udział w II Borowiackim Jarmarku Bożonarodzeniowym.

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Łagodzenie skutków ubóstwa:

- korzystanie z pomocy sponsorów celem urozmaicenia czasu wolnego wychowankom;

- korzystanie ze wsparcia Banku Żywności;
- organizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży;
- wnioskowanie o przyznanie lokali mieszkaniowych z zasobów miasta i gminy dla wychowanków usamodzielniających się;
- motywowanie rodziców do korzystania z pomocy OPS, PCPR oraz jak najbardziej efektywne spożytkowanie form wsparcia zewnętrznego;
- motywowanie do podejmowania przez rodziców działań w celu polepszenia warunków bytowych rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi

Gmina Tuchola – Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi w roku 2025 realizował następujące zadania w zakresie strategii rozwiązywania problemów społecznych poprzez:

- wypłacanie świadczeń pieniężnych wynikających z ustawy o pomocy społecznej takich jak: zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zapewnienie dowozu węgla do miejsca zamieszkania osoby objętej wsparciem oraz wypłacanie świadczeń pieniężnych za zakup posiłku lub żywności (zasiłek celowy) w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Pomocą finansową objęto łącznie 194 rodzin;
- udzielenie wsparcia poprzez dożywianie dzieci i młodzieży w żłobkach szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. W 2025 roku z obiadów skorzystało 210 dzieci, w tym dla 5 dzieci z gminy Tuchola uczących się w placówkach oświatowych poza gminą sfinansowano obiady w bursach, internatach i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych;
- zapewnienie dożywiania osobom dorosłym poprzez zapewnienie jednego gorącego posiłku w Jadłodajni Ośrodka wydawanego w dni robocze od poniedziałku do piątku oraz w artykułów żywnościowych wydawanych w soboty, niedziele i święta. Formą pomocy objęto łącznie 28 osób;
- udzielenie wsparcia 1 rodzinie z Ukrainy poprzez pokrycie kosztów wyżywienia dziecka w szkole. W roku 2025 sfinansowano 35 świadczeń;
- sfinansowanie kosztów związanych ze sprawieniem pogrzebu dla dwóch mieszkańców gminy Tuchola;
- dystrybucję artykułów spożywczych w ramach współpracy z Bankiem Żywności w Chojnicach w ramach Funduszy Europejskich na Pomoc Żywnościową 2021-2027

(FEPŻ) podprogram 2024. Wsparciem tym w roku 2025 r. objęto 770 osób, w tym produkty żywnościowe otrzymało 57 rodzin wielodzietnych, których członkami było 311 osób do 18 roku życia. W ramach powyższego podprogramu realizowane były działania (warsztaty, szkolenia) ze środków towarzyszących w których wzięło udział 36 osób korzystających z tego programu;

- zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego oferowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi oraz Gminny Ośrodek Wsparcia funkcjonujący w Urzędzie Miejskim w Tucholi, gdzie wsparciem psychologicznym objęto 52 osoby, udzielono 178 porad, ponadto z poradnictwa prawnego skorzystało 71 osób, którym udzielono 126 porad.. Pomocą psychologiczną w Ośrodku Pomocy Społecznej objęto 67 rodzin, którym udzielono 330 porad;
- zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób niesamodzielnych wymagających pomocy w codziennych czynnościach ze względu na stan zdrowia, wiek lub niepełnosprawność. Pomoc w tej formie otrzymały 44 osoby, natomiast usługi opiekuńcze świadczone były przez opiekunki zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi;
- zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych sąsiedzkich w miejscu zamieszkania osoby wymagającej wsparcia w codziennych czynnościach przez osoby z sąsiedztwa. W 2025 roku pomoc w tej formie otrzymało 14 osób a usługi sfinansowano dzięki przystąpieniu Gminy Tuchola do Programu „Korpusu Wsparcia Seniorów” na rok 2025;
- zapewnienie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, w tym z autyzmem. W 2025 roku pomocą objęto 18 dzieci a realizację objęła Spółdzielnia Socjalna „Progres” wyłoniona w ramach zapytania ofertowego na wykonywanie zadania publicznego;
- ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy Tuchola w Domach Pomocy Społecznej. W 2025 roku gmina Tuchola ponosiła odpłatność dla 26 na ten cel przeznaczono kwotę: 1.545 446,00 zł. Skierowano 2 nowe osoby;
- ponoszenie odpłatności za pobyt 2 mieszkańców gminy Tuchola w Rodzinnym Domu Pomocy w Wielkim Mędromierzu, na podstawie zawartego porozumienia międzygminnego Gminy Tuchola z Gminą Gostycyn;
- zapewnienie schronienia osobom w kryzysie bezdomności w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Wielu, prowadzonym przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie

- Dobroczynne w Gdyni. W roku 2025 r. sfinansowano koszty pobytu i zapewniono jeden gorący posiłek (obiad) w schronisku - 13 osobom bezdomnym;
- patrolowanie w okresie zimowym miejsc, w których mogą przebywać osoby bezdomne, w ramach porozumienia z Komendą Powiatową Policji w Tucholi;
  - pośredniczenie w przekazywaniu używanych mebli, sprzętu AGD lub odzieży rodzinom najbardziej potrzebującym. W tym celu podejmowano współpracę ze Stowarzyszeniem Caritas parafii Bożego Ciała, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Komendą Powiatową Policji w Tucholi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski, Spółdzielnią Socjalną Progres, pedagogami szkół znajdujących się na terenie gminy Tuchola, lekarzami oraz pielęgniarkami środowiskowymi, współpraca z fundacją „Przytulimy z miłością”, oraz sklepem charytatywnym „Skarby z miłością”;
  - zapewnienie bezpieczeństwa poprzez zdalne monitorowanie stanu zdrowia seniorów przez całą dobę, za pomocą opaski bezpieczeństwa. W ramach programu 70 osób starszych z terenu gminy Tuchola otrzymało opaski bezpieczeństwa i zostało objętych programem Teleopieki;
  - umożliwienie seniorom obniżenie kosztów dostępu do kultury, edukacji i rozrywki poprzez udzielenie zniżek i rabatów na niektóre produkty i usługi poprzez uzyskanie Karty Seniora. Gmina Tuchola zawarła ze stowarzyszeniem „Manko” porozumienie o partnerstwie w ramach programu Gmina Przyjazna Seniorom, w ramach tego programu wydano 1864 w/wym. kart;
  - wypłacenie zasiłków rodzinnych 249 rodzinom, skorzystało z nich 544 dzieci;
  - wypłacenie osobom uprawnionym do alimentów świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2025 r. pomocą objęto 99 rodzin (169 osób członków rodziny);
  - wypłacenie dodatków mieszkaniowych dla 421 rodzin;
  - zapewnienie zniżek i uprawnień dla rodzin wielodzietnych za pomocą Karty Dużej Rodziny. W roku 2025 - wydano 65 kart;
  - zapewnienie pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej w formie stypendium szkolnego, z którego skorzystało 30 rodzin (70 dzieci);

- monitorowanie środowisk rodzinnych, gdzie sprawowana jest opieka nad osobą niepełnosprawną i pobierane są: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna lub specjalny zasiłek opiekuńczy;
- zorganizowanie dla 83 osób, w tym: starszych, samotnych, będących w kryzysie bezdomności spotkania wigilijnego w Tucholskim Ośrodku Kultury oraz rozdysponowanie 155 paczek wigilijnych osobom będących uczestnikami spotkania i niemogących skorzystać z uroczystości a będącymi mieszkańcami gminy Tuchola;
- zapewnienie aktywizacji, integracji i wsparcia seniorów poprzez utworzenie Klubu Seniora „Senior w Borach” z siedzibą w Raciążu. W 2025 roku uczestniczyło w nim 15 osób starszych. Projekt dofinansowany z programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, w ramach Priorytetu 7: Fundusze Europejskie na rozwój lokalny-wspieranie integracji społecznej, w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2029 „Chochła do borowiackiej grapy” wdrażany przez Partnerstwo Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie;
- zapewnienie aktywizacji, integracji i organizacji czasu wolnego seniorów poprzez utworzenie Klubu Samopomocy „Przystanek Tuchola” z siedzibą przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tucholi. Z zajęć klubu skorzystało 21 osób;
- zapewnienie aktywizacji, edukacji i integracji dzieci i młodzieży poprzez utworzenie klubu młodzieżowego „Przystań Aktywności” z siedzibą przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tucholi. Z zajęć klubu skorzystało 21 dzieci. Projekt dofinansowany z programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, w ramach Priorytetu 7: Fundusze Europejskie na rozwój lokalny wsparcie dzieci i młodzieży poza edukacją formalną w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2029 „Chochła do borowiackiej grapy” wdrażany przez Partnerstwo Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie;
- prowadzenie pracy socjalnej mającej na celu poprawę funkcjonowania osób / rodzin w ich środowisku społecznym, zmierzając do ich aktywności, samodzielności życiowej oraz integracji społecznej. Pracą socjalną objęto 734 rodzin a wyłącznie z pracy socjalnej skorzystało 431 rodzin;
- prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Tuchola. W skład zespołu wchodzi: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Policji, Oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowej, Prokuratury Rejonowej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należą:

- realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar;
- diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałania przemocy;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnienie informacji o możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę techniczną Zespołu, natomiast pracownicy socjalni uczestniczą w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych i współrealizują określone działania. W 2025 roku wszczętych zostało 41 procedur „Niebieskie Karty”, prowadzono 43 procedury z roku 2024, natomiast zakończono 33 procedury.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie

Zbiórka żywności 2025.

W dniach 28.11.2025 r. i 29.11.2025 r. na terenie Gminy Lubiewo w 6 punktach odbyła się Świąteczna Zbiórka Żywności, która została przeprowadzona dzięki współpracy Gminy Lubiewo ze Stowarzyszeniem Bank Żywności w Chojnicach. W zbiórkę włączyło się 75 wolontariuszy – uczniów Szkół Podstawowych w Lubiewie i w Bysławiu wraz z opiekunami. Łącznie zebrano 518,10 kg żywności. Wszystkie zebrane artykuły zostały przekazane osobom starszym/samotnym z terenu Gminy Lubiewo podczas spotkania wigilijnego w dniu 16.12.2025 r.

Szlachetna Paczka w Gminie Lubiewo

W roku 2025 Gmina Lubiewo podjęła współpracę ze stowarzyszeniem Wiosna celem objęcia wsparciem SZLACHETNEJ PACZKI najbardziej potrzebujące rodziny z terenu gminy. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie wskazali Liderowi Szlachetnej Paczki 4 rodziny, które także wyraziły zgodę na udział w projekcie. Ostatecznie wsparcie otrzymały 2 rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat uległa znacznemu zwiększeniu. Natomiast w 2025 r. liczba uległa zmniejszeniu o 8. W 2025 – liczba osób, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa to: 60 osób (liczba osób w rodzinach: 104).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie realizuje program „Posiłek w szkole w domu”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

Przedstawiona analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz osób z terenu Gminy, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. Z tej formy pomocy skorzystało w 2025 r. - 220 osób w postaci posiłków na kwotę: 222 785,00 zł, w tym:

Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych:

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie – 58 , liczba rodzin – 58, liczba osób w rodzinach – 111, liczba świadczeń – 447, na kwotę: 58 340,00 zł

Pomoc w formie posiłku:

W tym liczba osób korzystających z posiłku 124 osób na kwotę 164 445,00 zł, w tym:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej: 36;
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły;
- ponadgimnazjalnej: 68;
- pozostałe osoby: 20.

W schronisku dla bezdomnych w 2025 r. przebywały 3 osoby – koszt: 74.867,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 327;
- liczba osób korzystających z dożywiania – 191;
- liczba dzieci, którym zorganizowano wypoczynek – 4;
- liczba utworzonych placówek infrastruktury socjalnej, w tym mieszkań socjalnych – 0;
- liczba przeprowadzonych akcji na rzecz osób ubogich – 1 (przedświąteczna zbiórka żywności dla osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych przeprowadzona przez GOPS);

- liczba przygotowanych paczek świątecznych dla osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych z produktów ze zbiórki żywności i pozyskanych z Banku Żywności w Chojnicach - 67.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach wypłacił w 2025 roku stypendium szkolne dla 27 uczniów. Dodatki mieszkaniowe wypłacono 13 rodzinom. Wydano 52 Karty Dużej Rodziny w formie tradycyjnej i elektronicznej.

Tutejszy Ośrodek udzielił pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej dystrybuowanego przez Federację Polskich Banków Żywności. Z tej formy pomocy skorzystało 214 rodzin (557 osób w rodzinach). Ponadto, przez cały rok 2025 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach w związku ze współpracą z Bankiem Żywności w Chojnicach, wydawał paczki żywnościowe oraz paczki z artykułami higienicznymi dla rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:

- realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i domu”;
- realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in. zatrudnienie asystenta, praca z rodziną, odpłatność za umieszczenie dzieci w pieczy;
- dystrybucja żywności dla najuboższych mieszkańców z Banku Żywności w Chojnicach;
- realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- realizacja innych zadań ściśle wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz innych zadań wynikających ze statutu GOPS.

Zakres 2: Przeciwdziałanie bezrobociu.

Cel główny – Ograniczenie zjawiska bezrobocia.

Cele szczegółowe:

- podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych;
- zwiększenie doświadczenia zawodowego osób bezrobotnych poprzez realizację instrumentów rynku pracy;

- promocja przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych, w tym tworzenia podmiotów ekonomii społecznej;
- promocja kształcenia ustawicznego.

Ograniczenie bezrobocia opiera się na aktywnych metodach aktywizacji zawodowej. Metody aktywizacji zawodowej to zestaw narzędzi i działań mających na celu pomoc osobom bezrobotnym lub poszukującym pracy w powrocie na rynek pracy. Działania te obejmują zarówno wsparcie doradcze, szkoleniowe, jak i finansowe, a ich celem jest podniesienie kwalifikacji, zdobycie doświadczenia oraz bezpośrednie znalezienie zatrudnienia.

W końcu grudnia 2025 r. zarejestrowanych było 1.782 bezrobotnych, w tym 895 kobiet, które stanowiły 50,2% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do końca grudnia 2024 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 32 osoby.

Tabela 12. Liczba osób bezrobotnych w końcu 2024 r. i 2025 r. według grup:

Wyszczególnienie	Bezrobotni wg stanu w dniu 31.12.2024r.	Bezrobotni wg stanu w dniu 31.12.2025r.	Zmiana osoby %	
Bezrobotni ogółem	1750	1782	32	1,8
Bezrobotne kobiety	938	895	-43	-4,6
Bezrobotni z prawem do zasiłku	322	278	-44	-13,7
Bezrobotni do 30 roku życia	546	533	-13	-2,4
Bezrobotni powyżej 50 r. życia	368	385	17	4,6
Długotrwale bezrobotni*	965	969	4	0,4
Bezrobotni niepełnosprawni	98	115	17	17,3
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	310	276	-34	-11,0
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	94	88	-6	-6,4

Źródło: Opracowanie PUP w Tucholi na podstawie sprawozdania MRiPS-01 o rynku pracy

*Bezrobotny długotrwale – oznacza to bezrobotnego zarejestrowanego łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu.

Wykorzystywanie instrumentów rynku pracy do aktywizacji osób bezrobotnych.

W 2025 roku pracę podjęło 1.585 bezrobotnych. Było to o 54 osoby więcej niż w 2024 r. Podjęcia pracy stanowiły 72,9% ogółu wyłączonych z ewidencji bezrobotnych (w roku poprzednim 64,6%).

Zatrudnienie niesubsydiowane (1.234 osoby) stanowiło 77,9% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (w roku poprzednim było to odpowiednio 1.205 i 78,7%).

Natomiast zatrudnienie subsydiowane (351 osób) stanowiło 22,1% wszystkich podjęć pracy (w roku ubiegłym było to odpowiednio 326 osób i 21,3%).

W 2025 r. 101 osób bezrobotnych rozpoczęło staż, a prace społecznie użyteczne – 43 osoby (w roku ubiegłym staże – 96 osób, a prace społecznie użyteczne – 41 osób).

Tabela 13. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2025r. pracę.

Wyszczególnienie	Razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	1.585	100	803
z tego:			
do 30 roku życia	696	43,9	332
w tym do 25 roku życia	439	27,7	201
powyżej 50 roku życia	187	11,8	93
długotrwale bezrobotni	403	25,4	248
niepełnosprawni	62	3,9	33

Źródło: Opracowanie PUP w Tucholi na podstawie sprawozdania o rynku pracy MRiPS-01

Tabela 14. Wybrane formy pomocy oraz struktura aktywizowanych bezrobotnych w 2025 r.

Forma aktywizacji	Ogółem	Kobiety	Do 30 r. życia	Powyżej 50 r. życia	Długotrwale bezrobotni
Zatrudnienie subsydiowane					
Prace interwencyjne	114	51	41	17	26

Forma aktywizacji	Ogółem	Kobiety	Do 30 r. życia	Powyżej 50 r. życia	Długotrwale bezrobotni
Roboty publiczne	93	66	29	14	23
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	49	19	23	3	10
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia st. pracy	76	24	31	8	15
Miejsca aktywizacji zawodowej					
Staże	101	78	68	4	25
Prace społecznie użyteczne	43	28	8	10	34

Źródło: Opracowanie PUP w Tucholi na podstawie sprawozdania MRiPS-01 o rynku pracy

Wspieranie zakładania działalności gospodarczej.

W 2025 r. jednorazowe środki udzielono 49 bezrobotnym (w 2024 r. 40 osób), z przeznaczeniem na podjęcie działalności:

- usługowej – 42 osobom (w 2024 r. – 33);
- handlowej – 3 osobom (w 2024 r. – 3);
- produkcyjnej – 4 osobom (w 2024 r. – 4).

W 2025 r. bezrobotni decydowali się przede wszystkim na podejmowanie działalności usługowej. Najczęściej wybierana była działalność dotycząca świadczenia usług fryzjerskich, kosmetycznych – 6 osób; budowy domów oraz wykonywania pozostałych robót budowlanych i wykończeniowych – 6 osób, wykonywania instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych – 3 osoby.

Działalność produkcyjna dotyczyła: produkcji pieczywa, świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek – 3 osoby, produkcji wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa – 1 osoba.

Działalność handlowa dotyczyła sprzedaży detalicznej szerokiego asortymentu – 2 osoby, sprzedaży detalicznej kwiatów i roślin – 1 osoba.

Organizacja działań na rzecz podniesienia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych.

W 2025 r. szkolenia realizowane były w trybie indywidualnym. Szkolenia rozpoczęło 19 osób w następującym zakresie:

- kompleksowy kurs florystyczny – 1 osoba;

- kurs Head Spa – 1 osoba;
- kurs masaży orientalnych i ajurwerdyjskich – 1 osoba;
- kurs prawo jazdy kat. E do C wraz z kwalifikacją wstępną przyspieszoną – 2 osoby;
- kurs prawo jazdy kat. D wraz z kwalifikacją wstępną przyspieszoną – 3 osoby;
- kurs prawo jazdy kat. D i kwalifikacja wstępna – 1 osoba;
- spawanie blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG 135 – 2 osoby;
- operator koparko-ładowarki klasa III– 2 osoby;
- opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym – 2 osoby;
- podstawowy kurs fryzjerski – 1 osoba;
- Restincoffetable PRO oraz Restin Master – 1 osoba;
- stolarz – 1 osoba
- trychologia – kurs ekspercki od podstaw – 1 osoba.

Ze szkoleń częściej korzystały osoby zamieszkałe na wsi (68,4%).

Tabela 15. Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających w 2025 r. szkolenia

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	19	100	8
z tego:			
zamieszkali na wsi	13	68,4	6
do 30 roku życia	8	42,1	2
w tym do 25 roku życia	6	31,6	1
powyżej 50 roku życia	2	10,5	1
długotrwale bezrobotni	4	21,1	2

Źródło: Opracowanie PUP w Tucholi na podstawie sprawozdania o rynku pracy MRiPS-01

Wspieranie aktywizacji osób bezrobotnych poprzez pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe.

Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy i osobom niezarejestrowanym, w tym osobom biernym zawodowo, w uzyskaniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz pracodawcom pomocy w pozyskaniu kandydatów do pracy.

Najważniejszymi działaniami podejmowanymi w ramach usługi pośrednictwa pracy jest pozyskiwanie od pracodawców ofert pracy, które następnie upowszechniane są do publicznej wiadomości w Bazie Ofert Pracy (ePracy) oraz aplikacji mobilnej ePraca, a także poprzez inne środki masowego przekazu.

W 2025 roku do PUP w Tucholi wpłynęło 791 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wyniosła 642, natomiast wolnych miejsc aktywizacji zawodowej (staże, prace zarobkowe społecznie użyteczne) 149.

W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej spadła o 21,1% tj. o 212 miejsc.

Przyjęcie oferty pracy i jej upowszechnienie wiąże się z koniecznością zapewnienia przez urząd odpowiedniego kandydata na zgłoszone miejsce pracy. Pracownicy urzędu realizujący zadania w ramach usługi z jednej strony udzielają pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy lub osobom niezarejestrowanym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia poprzez przekazywanie informacji o ofertach pracy i kierowanie ich do pracodawców na rozmowę kwalifikacyjną, z drugiej udzielają pomocy pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich pracowników informując osoby, które najlepiej spełniają wymagania zgłoszone w ofercie pracy. Propozycje pracy przedstawiono 1472 osobom zarejestrowanym w tut. PUP, propozycje stażu 304 osobom, a propozycje prac społecznie użytecznych 44 osobom.

Skierowania wydano 704 osobom (w 2024 r. 710 osobom), z czego 457 skierowań do pracy, 203 na staż i 44 na prace społecznie użyteczne. Zgodnie z obowiązującą od 1 czerwca 2025 roku ustawą o rynku pracy służbach zatrudnienia skierowania wydawane są tylko osobom uprawnionym kierowanym na formy sybsydiowane.

Pracownicy urzędu inicjują i organizują spotkania bezrobotnych i poszukujących pracy lub osób niezarejestrowanych z pracodawcami w ramach giełd pracy. W 2025 r. zorganizowano 2 giełdy pracy (w 2024 r. 2 giełdy na 21 wolnych miejsc pracy) na 2 wolne miejsca pracy.

Ważnym zadaniem jest również informowanie klientów o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy oraz przekazywanie osobom bezrobotnym informacji o przysługujących im prawach i obowiązkach wynikających z rejestracji w urzędzie.

Pośrednictwo pracy realizowane jest poprzez nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z bezrobotnymi, poszukującymi pracy lub osobami niezarejestrowanymi oraz pracodawcami.

Od 01.06.2025 r. PUP, udzielając pomocy określonej w ustawie, przygotowuje Indywidualny Plan Działania (IPD) dla (wcześniej IPD objęte były wszystkie osoby zarejestrowane):

— bezrobotnego, który jest zarejestrowany łącznie przez okres ponad 90 dni w okresie ostatnich 180 dni;

— bezrobotnego lub poszukującego pracy, będących osobami do 30 roku życia.

IPD to plan działań obejmujący podstawowe formy wsparcia w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy.

IPD jest przygotowywany przez doradcę do spraw zatrudnienia we współpracy z bezrobotnym lub poszukującym pracy i zawiera w szczególności:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia;
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy;
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań;
- preferowaną przez bezrobotnego lub poszukującego pracy częstotliwość i formę kontaktu;
- termin zakończenia realizacji IPD.

W roku 2025 w PUP w Tucholi sporządzono 2.112 indywidualnych plany działania (odpowiednio w 2024 roku 2.433).

W przypadku osób do 30 roku życia sporządzenie IPD jest poprzedzone oceną umiejętności cyfrowych bezrobotnego lub poszukującego pracy. Ocena kompetencji cyfrowych przeprowadzana jest przez Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi za pomocą opracowanego w MRPiPS narzędzia składającego się z ankiety samooceny i kwestionariusza praktycznego. W 2025 r. badaniem kompetencji cyfrowych objęto 506 osób bezrobotnych do 30 roku życia (w 2024 r. 489 osób).

Wynik przedstawiany jest w 6-cio stopniowej skali od braku umiejętności cyfrowych do bardzo dobrych. W przypadku gdy osoba młoda uzyskała wynik na poziomie dobrym lub bardzo dobrym nie ma konieczności podejmowania przez nią szkolenia uzupełniającego umiejętności, niemniej jeśli osoba młoda wyrazi chęć odbycia takiego szkolenia, PUP daje jej taką możliwość.

W pozostałych przypadkach oferta szkolenia jest obligatoryjnie przedstawiana. PUP proponuje udział w poradzie grupowej „Kompetencje cyfrowe z elementami metod poszukiwania pracy”, którą prowadzą doradca zawodowy z informatykiem PUP. Ponadto PUP udostępnia bezpłatne linki do samokształcenia.

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy i osobom niezarejestrowanym, w tym osobom biernym zawodowo, w wyborze lub zmianie zawodu, miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia, w planowaniu rozwoju zawodowego, a także przedsiębiorcom w planowaniu działań, których celem jest adaptacja do wymogów rynku pracy, w tym podnoszenie kompetencji zawodowych.

Poradnictwo zawodowe realizowane jest w szczególności przez:

- udzielanie informacji o rynku pracy, zawodach, kwalifikacjach, możliwościach kształcenia i szkolenia;
- udzielanie porad zawodowych w zakresie możliwości rozwoju zawodowego, w tym pomocy w określeniu kompetencji, umiejętności, zainteresowań, uzdolnień i doświadczenia zawodowego oraz w zakresie umiejętności niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samozatrudnieniu, w szczególności z wykorzystaniem metod i programów, w tym standaryzowanych narzędzi diagnostycznych;
- organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy;
- udzielanie pomocy przedsiębiorcom:
  - ✓ w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy;
  - ✓ we wspieraniu rozwoju zawodowego przedsiębiorcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.

Poradnictwo zawodowe jest świadczone w formie indywidualnej i grupowej.

W 2025 r. doradcy zawodowi przeprowadzili 1.325 rozmów doradczych indywidualnych z 458 osobami (252 kobiety).

Z porad grupowych w 2025 r. skorzystało 117 osób (64 kobiety).

Część osób korzystała z kilku zajęć grupowych w ramach prowadzonych cykli doradczych dla osób długotrwale bezrobotnych.

Tabela 16. Cechy społeczno-demograficzne osób objętych poradnictwem zawodowym w 2025 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	% w ogółem
<i>Poradnictwo indywidualne</i>		
Ogółem z tego	458	100
bezrobotni do 30 roku życia	208	45,4
długotrwale bezrobotni	250	54,6

Wyszczególnienie	Liczba osób	% w ogółem
bezrobotni powyżej 50 roku życia	57	12,4
zamieszkali na wsi	309	67,5
niepełnosprawni	23	5,0
Poradnictwo grupowe		
Ogółem	117	100
z tego:		
bezrobotni do 30 roku życia	100	85,5
długotrwale bezrobotni	39	33,3
bezrobotni powyżej 50 roku życia	0	0
zamieszkali na wsi	80	68,4
niepełnosprawni	3	2,6

Źródło: Opracowanie PUP w Tucholi

Tematyka porad grupowych w 2025r. (łącznie 22 zajęcia w 2025 r.):

- „Kompetencje cyfrowe z elementami metod poszukiwania pracy”;
- „Rekrutacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej”;
- „Nowy początek – jak uwierzyć w siebie i skutecznie wrócić na rynek pracy”;
- „Racjonalne myślenie drogą do sukcesu”.

W kwietniu, maju i wrześniu doradcy zawodowi razem z coachem prowadzili cykl porad dla grup osób długotrwale bezrobotnych. W ramach spotkań odbywały się porady indywidualne oraz 3 zajęcia grupowe. Zajęcia grupowe zaczynały się od porady „Racjonalne myślenie drogą do sukcesu”. Następnie uczestnicy brali udział w zajęciach o tematyce „Nowy początek – jak uwierzyć w siebie i skutecznie wrócić na rynek pracy”. Cykl porad grupowych kończył temat „Rekrutacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej”.

Doradcy zawodowi przygotowali również program 2-godzinnych zajęć dla uczniów ostatnich klas szkół podstawowych. Od grudnia 2025 r. rozpoczęły się wizyty w szkołach z opracowanym programem. W grudniu doradcy przeprowadzili zajęcia w dwóch klasach VII ze Szkoły Podstawowej w Śliwicach. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 39 uczniów. Spotkania będą kontynuowane w 2026 r.

Realizacja działań na rzecz osób bezrobotnych przez inne podmioty:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie.

- liczba osób bezrobotnych skierowanych na staż/prace interwencyjne/roboty publiczne – 13;
- liczba bezrobotnych skierowanych do prac społecznie użytecznych – 11.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie.

Pomoc finansową z GOPS w 2025 r. otrzymało 20 rodzin z osobami bezrobotnymi. W ramach prowadzonych przez Gminę Lubiewo robót publicznych w 2025 r. zatrudniono 5 osób, natomiast w ramach prac społecznie użytecznych 15 osób.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. W przypadku Gminy Gostycyn dostrzegalny jest wzrost w stosunku do roku 2024 osób długotrwanie bezrobotnych. Osoby podnoszą swoje kwalifikacje.

Z racji bezrobocia z form zasiłków skorzystało **62 osoby** (liczba osób w rodzinach **157**). Realizacja robót publicznych w Gminie Gostycyn – Urząd Gminy Gostycyn – w 2025 r. - **6** osób. Realizacja prac społecznie – użytecznych – Urząd Gminy Gostycyn – w 2025 r. z tej formy pomocy skorzystało – **10 osób**. Staże i roboty interwencyjne – nie korzystaliśmy.

Informacje na temat wszystkich korzystających z form pomocy PUP w Tucholi posiada ta jednostka.

Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi.

W ramach doradztwa zawodowego podejmowano następujące działania związane z przeciwdziałaniem bezrobociu i w planowaniu kariery zawodowej:

- wskazywano uczniom źródła informacji o rynku pracy;
- wskazywano na konieczność „uczenia się przez całe życie”;
- uczniowie uczestniczyli w zajęciach grupowych o tematyce związanej z rynkiem pracy, poszukiwaniem pracy, rozmową kwalifikacyjną, możliwościami dalszej edukacji, zadaniami UP czy zakładaniem własnej działalności gospodarczej;

— kształtowano kompetencje miękkie uczniów.

Ponadto przeprowadzono spotkania informacyjne i edukacyjne:

- Zakład Karny w Koronowie w obszarze profilaktyki przestępczości, budowania świadomości prawnej i prezentacji Służby Mundurowej jako możliwej alternatywy zawodowej;
- przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy – wykład nt. budowania poprawnych relacji międzyludzkich w miejscu pracy. Przez cały rok 2025 w ZSLiT im. Ziemi Tucholskiej w Tucholi realizowano projekt unijny pod nazwą: „Wsparcie dla uczniów i kadry zawodowej Powiatu Tucholskiego – etap 1”;
- uczniowie realizowali zewnętrzne staże zawodowe, kształcili się na kursach: spawacza, operatora wózka widłowego, zdobywali prawo jazdy. Podejmowane przez nich formy kształcenia poszerzały ich atrakcyjność na rynku pracy oraz uzupełniały wiedzę i umiejętności zawodowe, czyli kompetencje twarde;
- uczniowie uczestniczyli i prezentowali ofertę edukacyjną ZSLiT im. Ziemi Tucholskiej na Festiwalu Służb Mundurowych;

Planując dalsze działania, będziemy mieć na uwadze prowadzone już dotychczas inicjatywy, włączać się w akcje realizowane w środowisku oraz bieżące rozwiązywanie problemów społecznych występujących w środowisku szkolnym i powiecie tucholskim.

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Przeciwdziałanie bezrobociu, edukacja:

- zwrócenie szczególnej uwagi na zadania związane z systematycznym realizowaniem obowiązku szkolnego w celu ukończenia szkół przez wychowanków i zdobycie zawodu;
- systematyczna pomoc pracowników placówki w nadrobieniu zaległości edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- zgłaszanie wychowanków do udziału w różnego rodzaju projektach zwiększających ich szanse w zatrudnieniu. W roku 2025 jedna podopieczna z powodzeniem ukończyła 2 miesięczny staż zawodowy w Hebe realizowany przez Fundację One Day oraz 1 miesięczny staż na stacji Orlen realizowany przez Fundację Samodzielni Robinsonowie;
- motywowanie rodziców biologicznych podopiecznych dzieci do poszukiwania zatrudnienia oraz przezwyciężania swojej trudnej sytuacji życiowej;

- stały kontakt, poradnictwo i pomoc udzielona wychowankom usamodzielnionym, kontynuującym naukę i pracującym, również po usamodzielnieniu;
- pomoc w poszukiwaniu pracy wychowankom usamodzielniającym się;
- pomoc w procesie usamodzielniania się wychowanków poprzez ścisłą współpracę z opiekunami usamodzielnienia.

Zakres 3: Zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym godnych warunków życia.

Cel główny – wzrost aktywności osób starszych i osób niepełnosprawnych

Cele szczegółowe:

- wzrost aktywności społecznej osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- poprawa dostępu osób starszych i niepełnosprawnych do usług opiekuńczych;
- poprawa jakości życia osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.

Wskaźniki:

- 1) Liczba przyznanych dofinansowań dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji zawodowej – 62;
- 2) Liczba przyznanych dofinansowań dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej: dofinansowanie udziału 299 osób w turnusach rehabilitacyjnych, 493 przyznanych dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, 19 zrealizowanych umów w ramach zadania „Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych”, w ramach likwidacji barier technicznych: 44, architektonicznych: 15, barier w komunikowaniu się: 33, dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego – 41;
- 3) Liczba osób starszych i niepełnosprawnych, która weźmie udział w projektach aktywizujących – 169;
- 4) Liczba członków organizacji pozarządowych zrzeszających osoby starsze i niepełnosprawne – 684;
- 5) Liczba utworzonych w 2025 r. placówek zapewniających opiekę osobom starszym i niepełnosprawnym – 3;
- 6) Liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych, które podjęły zatrudnienie lub założyły działalność gospodarczą – 3;

- 7) Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – 325;

Szerzej działania na rzecz osób niepełnosprawnych opisano w sprawozdaniu z realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie tucholskim na lata 2021 – 2026”.

Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej:

Głównym zadaniem Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej jest:

- zapewnianie osobom starszym godnych warunków życia i opieki;
- kształtowanie aktywnych postaw życiowych;
- organizowanie systemu działań wspierających osoby starsze i ich rodziny;
- stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce.

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej przeznaczony jest dla 46 osób, przewlekle somatycznie chorych.

Średnia wieku mieszkańców wynosi: mężczyźni 70, kobiety 80.

Tabela nr 17. Podział grup wiekowych mieszkańców DPS.

Mieszkańcy	41-60 lat	61-64 lat	65-74 lat	75-79 lat	80 i więcej
Kobiety	0	1	8	1	11
Mężczyźni	2	6	11	2	4
Razem	2	7	19	3	15

Źródło: Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej.

Mieszkańcy DPS w Wysokiej pochodzą z:

- powiat tucholski – 16 osób;
- powiat bydgoski – 13 osób;
- powiat toruński – 3 osoby;
- powiat nakielski – 3 osoby;

- powiat chojnicki – 6 osób;
- powiat złotowski – 2 osoba;
- powiat kaliski – 1 osoba
- powiat mogileński – 2 osoby.

Większość mieszkańców ma orzeczoną niepełnosprawność.

Statutowa działalność Domu służy, więc co do zasady osobom niepełnosprawnym, a zadania nakreślone przez Strategię i Program realizujemy, na co dzień.

W roku 2025 mieszkańcom DPS opiekę lekarską i pielęgniarską zapewniał Ośrodek Zdrowia w Raciążu, który prowadzony jest przez spółkę lekarską z Tucholi. Natomiast rehabilitacja usprawniająca, zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne, w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne oraz opieka i wsparcie opiekunów pozostało po stronie DPS. Mieszkańcy Domu w szerokim zakresie korzystają z usług lekarzy specjalistów w Tucholi, Bydgoszczy, Świeciu i Chojnicach.

Mieszkańcami naszego domu są osoby niepełnosprawne, które wymagają całodobowej opieki i pomocy w podstawowych czynności życiowych. Pomocy w tym zakresie udziela, na co dzień personel i dotyczy ona najczęściej ubierania, mycia, kąpieli, golenia, karmienia, dokonywania zakupów, wychodzenia na spacer. Każdy mieszkaniec ma swojego pracownika pierwszego kontaktu, który jest mu najbliższą osobą służącą pomocą w rozwiązywaniu jego problemów.

W Domu stosowane są różne formy rewitalizacji i rehabilitacji geriatrycznej. Rehabilitacja odbywa się w gabinecie wyposażonym w lampę solux, komorę hiperbaryczną oraz inne sprzęty do ćwiczeń ruchowych tj. bieżnia, rower statyczny, rotory. Wykonywane są też masaże suche i perełkowe oraz masaże wodne. Prowadzona jest bogata oferta zajęć terapeutycznych uwzględniających indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańców.

Wykształceniu aktywnych postaw, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, stwarzaniu warunków do pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce, służy u nas obszerna sfera działań obejmujących pracę kulturalno-oświatową, terapię zajęciową i terapię pracą. Dzięki uczestnictwu w różnych formach tej działalności mieszkańcy wyzbywają się kompleksów związanych z niepełnosprawnością. Biorąc udział w życiu Domu, pracując na jego rzecz (w obejściu, ogrodzie), wyjeżdżając na zewnątrz, aby uczestniczyć w życiu innych, nabierają pewności siebie, przekonania o swej normalności.

Mieszkańcy chętnie uczestniczą w integracyjnych spotkaniach, wyjazdach do innych zaprzyjaźnionych placówek (MOO w Pruszczu, DPS w Kamieniu Krajeńskim, WTZ z Tucholi, DdzP z Chojnic, ŚDS w Tucholi i Czersku). Dom na stałe współpracuje ze Stowarzyszeniem na rzecz Domu Pomocy w Wysokiej „Przyjazna Dłoń”. W ubiegłym roku wspólnie zrealizowano projekt „Piknik Integracyjny - spotkanie mieszkańców z rodzinami i przyjaciółmi”. Dom Pomocy Społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w uzyskaniu informacji o możliwych formach wsparcia dla osób niepełnosprawnych (dostęp do internetu, udostępnienie telefonu, dowóz do instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi). Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do biblioteki, codziennej prasy, tygodników oraz przepisów prawnych dotyczących domów pomocy społecznej.

Mieszkańcy Domu mający pełnię praw mogą, swobodnie kontaktować się ze światem zewnętrznym.

W roku 2025 w DPS przeprowadzona została kompleksowa kontrola z ramienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przez inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej przy Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy. Dom otrzymał pozytywną rekomendację.

Dom Pomocy Społecznej w Wysokiej w bieżącej działalności utrzymuje się w całości z własnych środków:

- dotacji wojewody (mieszkańcy na tzw. Starych zasadach);
- odpłatności mieszkańców (70% dochodów własnych);
- odpłatności gminy, z której pochodzi mieszkaniec.

Stowarzyszenie na Rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej „Przyjazna Dłoń”

Strategia rozwiązywania problemów społecznych oraz Program wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym w powiecie tucholskim wymagają od Stowarzyszenia na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej „Przyjazna Dłoń” :

- kształtowania aktywnych postaw życiowych;
- organizowania systemu działań wspierających osoby starsze i rodziny;
- stwarzania warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce.

Stowarzyszenie „Przyjazna Dłoń” działa przy Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej od 2006 roku.

Wyszkoleniu aktywnych postaw, o których mowa w „Strategii”, stwarzaniu warunków do pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji oraz turystyce, o czym mówi „Program”, służy u nas obszerna sfera działań obejmujących pracę kulturalno-oświatową. Dzięki uczestnictwu w różnych formach tej działalności osoby niepełnosprawne wyzbywają się kompleksów związanych z dysfunkcjami fizycznymi oraz psychicznymi.

W 2025 roku Stowarzyszenie było współrealizatorem jednego projektu „Piknik integracyjny spotkanie mieszkańców z rodzinami i przyjaciółmi”, dofinansowanego ze środków PFRON. Ponadto Stowarzyszenie współorganizowało szereg imprez organizowanych na terenie Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej tj. itp. majówka, pożegnanie lata, zabawa sylwestrowa.

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Promowanie aktywności obywatelskiej w zakresie pomocy społecznej.

Sposób realizacji:

- pozyskiwanie wolontariuszy, stażystów do pracy z wychowankami;
- współdziałanie z ludźmi dobrej woli, chętnymi do pomocy i współpracy z placówką;
- udział wychowanków w imprezach integracyjnych na terenie Tucholi, Gostycyna, Żalna oraz innych miejsc, z którymi na bieżąco obie placówki współpracują.

W roku 2025 w Domu dla Dzieci w Gostycynie oraz Domu dla Dzieci w Żalnie realizowane były zadania:

- wczesne wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych;
- objęcie wychowanków psychoterapią w ramach projektu Rodzina w Centrum Etap I;
- objęcie dzieci niepełnosprawnych intelektualnie i pozostałych wzmożoną opieką stomatologa;
- objęcie pomocą specjalistyczno-lekarską wszystkich dzieci wymagających odpowiedniego leczenia;
- dzieci uczestniczyły w zajęciach z wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tucholi oraz przedszkolu w Gostycynie i Szkole Podstawowej w Żalnie.

W placówce wykonuje się:

- wspieranie rozwoju dziecka na bazie kompleksowych oddziaływań wielospecjalistycznych oraz wychowania stymulującego;
- umożliwienie dziecku niepełnosprawnemu wychowania z rówieśnikami

pełnosprawnymi;

- praca socjalna z rodziną dziecka niepełnosprawnego intelektualnie;
- umocnienie i zapewnienie stałego kontaktu dziecka niepełnosprawnego z rodziną;
- stworzenie na terenie placówki warunków do uczestniczenia rodziców w życiu codziennym ich dzieci oraz możliwości jak najczęstszego kontaktu wychowanka z rodziną.

Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych, poprawa stanu zdrowia.

- objęcie niepełnosprawnych wychowanków specjalistyczną opieką medyczną;
- udział podopiecznych w projektach skierowanych dla osób niepełnosprawnych;
- objęcie podopiecznych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, kształceniem specjalnym oraz dostosowanie wymagań do możliwości wychowanka;
- organizacja aktywnego czasu wolnego skierowana do osób niepełnosprawnych;
- prowadzenie akcji informacyjnych na temat profilaktyki i zdrowego trybu życia.

Liceum Ogólnokształcące w Tucholi:

W szkole działa Szkolny Klub Wolontariatu – Grupa eM. Zrealizowano kolejną edycję akcji „Komórkomania” oraz świąteczną zbiórkę w ramach akcji „Szlachetna Paczka”. Członkowie wolontariatu współpracowali ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, brali udział w organizacji charytatywnej Gali Boks. Szkolne koło PCK realizowało zbiórki charytatywne na rzecz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- na terenie Gminy Cekcyn działają organizacje zrzeszające osoby starsze i niepełnosprawne – Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Cekcynie (105 osób). Prowadzone są zajęcia o różnej tematyce. W ramach UTW funkcjonują trzy sekcje: teatralna, turystyczna, szachowa (działalność sekcji szachowej w 2023 roku zawieszona);
- funkcjonowanie Gminnej Rady Seniorów liczącej 8 osób;
- liczba placówek zapewniających opiekę osobom starszym, niepełnosprawnym – 1 (Dzienny Dom Pomocy w Cekcynie);

- liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – 65, liczba osób w tych rodzinach – 168;
- liczba realizowanych specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi – 14;
- organizacja spotkań okolicznościowych w GOK w Cekcynie i świetlicach wiejskich;
- spotkania wyjazdowe seniorów z zaprzyjaźnionymi klubami oraz zorganizowane wyjazdy seniorów do instytucji kulturalnych (kino, teatr);
- rozwijanie talentów seniorów poprzez uczestnictwo w zajęciach plastycznych, manualnych i wokalnych;
- integracja wielopokoleniowa seniorów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wahania udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W Gminie Gostycyn odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2025 roku wyniósł 22,8 %. Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji.

Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi Gmina. Koszty te sukcesywnie wzrastają bardziej niż przewidywana inflacja.

Na terenie Gminy działają 2 ośrodki wsparcia dziennego dla seniorów: Dzienny Dom Senior+ w Gostycynie przeznaczony dla 20 osób w wieku poprodukcyjnym oraz Klub Senior+ w Wielkim Mędromierzu dla 25 uczestników. DDS oprócz zajęć terapeutycznych oferuje także szereg zajęć rehabilitacyjnych i fizjoterapeutycznych w specjalnie przygotowanej sali rehabilitacji. Dodatkowo działa Klub Seniora „Wrzos” w Gostycynie, i na koniec 2025 roku liczył 30 członków oraz Klub Seniora „Malwa” w Pruszczu, który skupia 36 członków z Pruszcza, Gostycyna, Piły i Tucholi. Seniorzy spotykają się raz w miesiącu. Od grudnia 2023 roku na terenie gminy Gostycyn działa Rodzinny Dom Pomocy w Wielkim Mędromierzu. Dom świadczy usługi całodobowo dla nie mniej niż 3 osób i nie więcej niż 8 osób z powodu wieku lub niepełnosprawności czy braku rodziny. Powstał z myślą o mieszkańcach z terenu gminy Gostycyn, podopiecznych potrzebujących całodobowej opieki i wsparcia. Dzięki w/w placówce w 2025 roku 4 seniorów z gminy Gostycyn oraz 2 osoby z gminy Tuchola (na zasadzie porozumienia międzygminnego) i 1 osoba z Gminy Kęsowo otrzymały schronienie oraz profesjonalną opiekę.

W 2025 roku w ramach Uniwersytetu III Wieku, w porozumieniu z Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy odbyło się 15 spotkań/wykładów. Na liście uczestników UTW znajduje się 38 osób, a Gmina zapewnia słuchaczom bezpłatny dowóz i odwóz.

Od 10 lat funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego w ramach znacznego finansowania ze środków własnych i programu „Senior +” – dotyczy działalności: Dziennego Domu Pobytu Senior+ w Gostycynie i Klubu Senior+ w Wielkim Mędromierzu. Wydatki poniesione w Dziennym Domu Pobytu Senior+ wyniosły w 2025 r. 266 559,62 zł. (Wkład Gminy Gostycyn 215 583,62 zł).

Wydatki poniesione w Klubie Senior+ wyniosły 93 077,62 zł (wkład Gminy Gostycyn 57 737,62 zł).

Na realizację programu Gmina Przyjazna Seniorom z budżetu Gminy wydatkowano w 2025 r. kwotę 5.535,00 zł. Inauguracja programu i rozdanie pierwszych Kart Seniora miało miejsce w lutym 2025 r.

Gmina realizuje usługi specjalistyczne, opiekuńcze w miejscu zamieszkania, finansowanych z budżetu gminy – 117.780,00 zł. Gmina Gostycyn ponosi również koszty umieszczenia podopiecznych w domach pomocy i rodzinnym domu – koszt gminy to: 257.775,88 zł plus 80.614,29 zł – dotacja z Budżetu Państwa.

GOPS realizował w 2025 r. usługi opiekuńcze, sąsiedzkie i opiekę wytchnieniową.

Szpital Tucholski:

W 2025 r. Szpital podejmował działania ukierunkowane na poprawę dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych, w tym prowadzenie działań diagnostycznych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, profilaktycznych oraz edukacyjnych. Placówka realizowała również zadania związane ze wsparciem osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz pacjentów wymagających długoterminowej opieki i rehabilitacji.

Szpital prowadził działania wspierające osoby chore i ich rodziny w przystosowaniu do zmienionej sytuacji życiowej wynikającej ze stanu zdrowia, w tym przygotowanie pacjentów do samoopieki i samopielęgnacji po zakończeniu hospitalizacji. Realizowano również działania edukacyjne w zakresie prawidłowego wykorzystywania sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego oraz kształtowania właściwych postaw sprzyjających skutecznej rehabilitacji.

Szpital podejmował także działania na rzecz poprawy dostępności architektonicznej i organizacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zatrudniał i aktywnie wspierał osoby niepełnosprawne, w tym poprzez programy aktywizacji zawodowej. Złożono również wniosek o dofinansowanie w ramach programu „AOS Plus”, którego celem jest poprawa dostępności świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej poprzez dostosowanie podmiotu leczniczego do potrzeb osób ze szczególnymi wymaganiami. Wniosek został pozytywnie oceniony, a realizacja działań zaplanowana została na kolejne lata.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi

Tabela nr 18. Poprawa aktywności osób starszych i niepełnosprawnych – ZSLiA

NAZWA DZIAŁANIA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA
Animowanie wolontariatu wśród/na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> — organizacja akcji zbiórki nakrętek dla niepełnosprawnej dziewczynki Gabrysi; — akcja szkolna z Wolontariatem-zbiórka pieniędzy na drobne upominki świąteczne dla mieszkańców DPS w Wysokiej; — pomoc wolontariuszy w 4 zbiórkach żywności dla Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi oraz Caritas Polska „Tak Pomagam”;

	— zorganizowanie 05.12.2025 r. Międzynarodowego Dnia Wolontariusza pt. „Wolontariat-małe gesty, wielka zmiana?” – podsumowanie działań wolontariatu.
Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz terapeutycznych, w tym wspierających dzieci z niepełnosprawnościami	— zapewnienie opieki specjalistycznej uczniom niepełnosprawnym na terenie szkoły (pedagog, psycholog, pedagogzy specjalni); — udostępnianie informacji na tablicy ogłoszeń, wiadomości w dzienniku o dostępie do specjalistów szkolnych (psycholog, pedagog, pedagogzy specjalni).

Źródło: ZSLiA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi:

Szerzej działania na temat wspierania osób niepełnosprawnych opisano w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi za 2025 rok.

Zakres 4: Ochrona zdrowia.

Cel główny – poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu tucholskiego.

Cele szczegółowe:

- podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat profilaktyki chorób;
- promowanie zdrowego trybu życia;
- poprawa wsparcia dla osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi.

Wskaźniki:

- 1) liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych. Liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych dotyczących ochrony zdrowia jest trudna do oszacowania, ze względu itp. na wielość tego typu inicjatyw organizowanych zarówno centralnie, jak i na poziomie jednostek powiatowych i gminnych.
- 2) liczba udzielonych bezpłatnych porad psychologicznych, porad psychiatrycznych. Ze względu na różnorodność form wsparcia w tym zakresie oraz powstawania nowych podmiotów świadczących terapię podanie konkretnej liczby udzielonych porad jest trudna do oszacowania. Na terenie powiatu tucholskiego poradnictwo świadczą itp. PCPR, Szpital Tucholski, ośrodki pomocy społecznej, PPP w Tucholi, szkoły, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty III sektora, prywatne gabinety.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- udział w Programie profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród osób dorosłych w oparciu o szczepienie przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim – 15 osób;
- udział w programie „Ogólnopolska Karta Seniora” – liczba wydanych kart w 2025 roku – 120;
- liczba udzielonych porad w ramach terapii leczenia uzależnień – 150;
- liczba udzielonych porad psychologicznych w punkcie konsultacyjnym w Cekcynie – 192;
- udział w Programie zapobiegania upadkom seniorów w województwie kujawsko-pomorskim – 35;
- uczestnictwo w Projekcie „Kujawsko-Pomorska Teleopieka” – 50 osób;

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

W zakresie opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Gostycyn usługi świadczą: M. Hofman, E. Kupc s.c. z siedzibą ul. Zygmunta Augusta z Gdyni. Funkcjonuje i dostępna dla mieszkańców jest apteka.

Z badań GUS wynika, iż w gminie Gostycyn na 1 przychodnię przypada 5238 mieszkańców. Jest to wartość znacznie większa, w porównaniu do liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie tucholskim, która wynosi 3460. W ramach POZ udzielono 8,5 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Dostępni są lekarze ogólni, specjaliści i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej oraz położna. Funkcjonują poradnie: dziecięca i ginekologiczna. Czynna jest rehabilitacja i udzielane w tym zakresie świadczenia. Funkcjonuje poradnia dziecięca. W 2025 kontynuowana akredytacja na prowadzenie specjalizacji z medycyny rodzinnej. Cały czas możliwe są teleporady medyczne, a dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu był przez cały okres pandemii dla mieszkańców Gminy Gostycyn możliwy. Ilość świadczeniobiorców 3976.

Gmina zakupiła od stomatologa unit dentystyczny wraz z wyposażeniem i dostosowała gabinet stomatologiczny do potrzeb pacjentów – celem zachowania ciągłości pracy stomatologa.

Gmina posiada Program Profilaktyki Stomatologicznej.

Samorząd gminy współpracuje z Centrum Medycznym w Gostycynie, w zakresie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i osób starszych.

Programy realizowane w 2025 r:

Gmina Gostycyn zrealizowała program polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka i wczesne wykrywanie osteoporozy wśród mieszkańców Gminy Gostycyn na lata 2023–2025”.

Najbliżej gminy Gostycyn zlokalizowane są następujące placówki: Szpital w Tucholi, Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna w Tucholi, Koronowie i Chojnicach.

Na terenie powiatu funkcjonuje szpital powiatowy, który jest prowadzony przez spółkę „Szpital Tucholski” Sp. z o.o., której większościowym udziałowcem jest Powiat Tucholski. Gmina Gostycyn – jest jednym z udziałowców, i posiada: 64 udziały o wartości: 32.000,00 zł.

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi:

Podstawowym celem Zakładu jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Cel ten realizowany jest poprzez rehabilitację leczniczą, społeczną i zawodową zmierzającą do osiągnięcia jak najwyższego poziomu jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie osób niepełnosprawnych.

Zatrudniamy osoby niepełnosprawne ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz kadrę obsługowo–rehabilitacyjną. W Zakładzie w ramach aktywności zawodowej osoby niepełnosprawne mogą pracować w hotelu, kuchni, pralni oraz świadczyć usługi gospodarczo-techniczne. Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi zatrudnia łącznie 44 osoby niepełnosprawne, 16 osób kadry oraz dodatkowo na podstawie umów cywilno-prawnych zakład zatrudnia psychologa, inspektora bhp, inspektora RODO.

Zakład gromadzi środki pieniężne na wyodrębnionym rachunku bankowym Zakładowego Funduszu Aktywności. Konto zasilają:

- uzyskane dochody z prowadzonej działalności;
- środki pochodzące ze zwolnień z podatków lokalnych;
- środki pochodzące z nieodprowadzanych zaliczek na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Środki zgromadzone na koncie zakładowego funduszu aktywności przeznaczone są na zaspakajanie potrzeb osób niepełnosprawnych itp. na zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu i uczestnictwie w życiu społecznym w lokalnym środowisku, pomoc w przygotowaniu, budowie, remoncie

i wyposażeniu indywidualnych i zbiorowych form mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych, a także na doksztalcanie, przekwalifikowanie i szkolenia itp.

Zakład realizuje założenia programów itp. poprzez: ułatwienia w dotarciu do pracy i powrotu do domów (refundacja kosztów dojazdów do pracy), pomocy w uzyskaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania świadczeń z ubezpieczeń, orzeczeń o niepełnosprawności, rent zdrowotnych oraz stałą pomoc psychologiczną.

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi na bieżąco aktywizuje pracowników z niepełnosprawnościami do czynnego udziału w organizowanych przez zakład komercyjnych spotkaniach organizowanych przez firmę. Jednocześnie zapewnia im komfortowe warunki pracy i spędzania wolnego czasu (podczas wyjazdów integracyjnych).

Szpital Tucholski:

W ramach wsparcia zdrowia psychicznego zapewniono dostęp do specjalistycznych świadczeń psychologicznych i psychoterapeutycznych, w tym dla dzieci i młodzieży. Szpital prowadzi Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, zapewniający kompleksową, wielospecjalistyczną pomoc dostosowaną do potrzeb pacjentów oraz ich rodzin. Prowadzono także działania wspierające osoby uzależnione i współuzależnione. Szpital posiada również umowę z Gminą Tuchola dotyczącą udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie profilaktyki oraz terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i narkotyków.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tucholi:

— rehabilitacja społeczno-zawodowa (podjęcie działań w celu powiększenia dostępu osób z niepełnosprawnościami do innych ośrodków wsparcia, rozmowy z organami władzy); należy wziąć pod uwagę, że nie wszystkie osoby z niepełnosprawnością są w stanie realizować pełną rehabilitację zawodową, dlatego program powinien obejmować: elastyczne formy zatrudnienia – itp. praca zdalna, praca w niepełnym wymiarze godzin, elastyczne godziny pracy, praca w dostosowanych warunkach – trudne do osiągnięcia na terenie powiatu. Promowanie pracy wspomaganiej – wprowadzenie modelu zatrudnienia wspomaganego, w którym osoba z niepełnosprawnością otrzymuje pomoc w dostosowaniu się do miejsca pracy, a także wsparcie w początkowych etapach zatrudnienia brak możliwości finansowania trenerów pracy. Szkolenia z zakresu samodzielności zawodowej – codzienna praca wykonywana w różnych pracowniach WTZ,

- uczy samodzielności w wykonywaniu pracy w przypadku osób z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną, poprawiając ich kompetencje miękkie i wpływając na pewne podejmowanie działań społeczno-zawodowych;
- poszukiwanie rozwiązań w celu aktywizacji zawodowej podopiecznych; praca w sklepiu na terenie WTZ – przygotowanie do zawodu sprzedawcy, praktyki w Zakładzie Aktywności Zawodowej i w firmie p. Wegnera, poszukiwanie pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem osób z niepełnosprawnościami;
  - nawiązywanie współpracy z różnymi instytucjami, kontynuacja budowania świadomości na temat niepełnosprawności. Pokazanie pasji, zdolności oraz problemów towarzyszących osobom z niepełnosprawnością w środowisku;
  - bieżące informowanie rodziców/opiekunów/osób z niepełnosprawnością o prawach i uprawnieniach, zapoznanie się z Konwencją Praw Osób Niepełnosprawnych, programy, projekty, grupy wsparcia;
  - promocja aktywności sportowo-rekreacyjnej; przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych;
  - wpływanie na poprawę mechanizmów partnerstwa: podejmowanie współpracy z różnymi instytucjami, szukanie nowych rozwiązań; dobre praktyki innych organizacji;
  - poszerzanie oferty możliwych form/metod terapii w Warsztacie Terapii Zajęciowej;
  - wsparcie psychologiczne, wsparcie konsultanta kryzysowego, przeciwdziałanie skutkom różnych stanów kryzysowych; wsparcie psychologiczne – terapia indywidualna lub grupowa, która wspomaga osoby z niepełnosprawnością w radzeniu sobie z trudnościami wynikającymi z ich stanu zdrowia;
  - przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu; wsparcie z Banku Żywności, dowożenie żywności;
  - edukacja zdrowotna; pomoc w dostępie do różnych specjalistów, umawianie wizyt; edukacja zdrowego stylu życia; instruktaże, pogadanki, warsztaty, spotkania z przedstawicielami służby zdrowia, promowanie i wpływanie na poprawę zdrowia psychicznego;
  - pomoc merytoryczna dla opiekunów/podopiecznych w odpowiednim pozyskaniu środków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rodziny (renty, świadczenia, zasiłki, wnioski, orzeczenia itp.);
  - zwiększanie świadomości społecznej, spotkania z dziećmi, młodzieżą, udział w różnych akcjach, współpraca z przedszkolami/szkołami.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi

Tabela nr 19. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu tucholskiego – ZSLiA

ZADANIE	REALIZOWANE DZIAŁANIA
Przeprowadzenie akcji informacyjnych na temat profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia	<ul style="list-style-type: none"> — realizacja programu profilaktycznego „ARS- jak dbać o miłość”; — promowanie zdrowego trybu życia poprzez organizację i/lub udział uczniów w różnych turniejach sportowych (piłka nożna dziewcząt i chłopców, piłka siatkowa dziewcząt i chłopców); — omawianie na zajęciach wychowawczych (przez wychowawców i/lub pedagoga) tematyki dotyczącej szkodliwości palenia tytoniu i e-papierosów z okazji Światowego Dnia bez Papierosa; — przeprowadzenie zajęć z uczniami klas 4 i 5 technikum oraz 3 klas BS zagadnień dotyczących ryzyka zakażeniem HIV i chorobami STD oraz powstawaniem choroby AIDS z okazji Światowego Dnia Walki z AIDS; — propagowanie krwiodawstwa; — przygotowanie młodzieży do udziału w Wojewódzkich sztafetowych biegach przełajowych; — udział uczniów w zajęciach sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez szkołę celem propagowania zdrowego stylu życia; — realizowanie programu profilaktycznego „Tatuaż – moda a zdrowie”; — realizowanie programu profilaktycznego „Podstępne WZW”; — realizowanie zajęć nt. „FAS – płodowy zespół alkoholowy”; — realizowanie programu profilaktyki raka czerniaka „Znamie! Znam je?”; — prowadzenie zajęć wychowawczych na tematy związane ze stresem szkolnym wynikającym z izolacji wywołanej pandemią oraz nauczaniem zdalnym; — funkcjonowanie w szkole gabinetu pielęgniarki; — prowadzenie z młodzieżą w ramach godzin wychowawczych zajęć z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom (wychowawcy, pedagog); — zajęcia z pedagogiem szkolnym nt. skutków zdrowotnych wynikających z używania środków psychoaktywnych; — zajęcia z terapeutą oraz psychoterapeutką itp. uzależnień w klasach 1, 2, 4 i 5 technikum oraz BS;

	<ul style="list-style-type: none"> —rozpropagowanie ulotek z Sanepidu wśród uczniów: Podstępne WZW – zaszczep się, Znamię! Znam je? Co musisz wiedzieć o raku czerniaku i inne; —przeprowadzenie zajęć z uczniami klasy 3 technikum w ramach profilaktyki raka piersi – akcja „Różowy Październik” – współpraca z PSSE (Sanepidem) w Tucholi.
<p>Propagowanie profilaktyki w zakresie ochrony zdrowia psychicznego: zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia psychicznego oraz dostępności korzystania z opieki psychologa i pedagogów specjalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> —przeprowadzenie zajęć przez wychowawców wśród uczniów klas 1 – program „Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem” (współpraca z Sanepidem); —organizacja akcji szkolnej pn. „Przytul MiSię” z okazji obchodów Tygodnia Przeciwdziałania Przemocy; —realizacja programu z profilaktyki zdrowia psychicznego pn. „Godzina dla Młodych Główn” – zajęcia prowadzili: pedagog szkolny, psycholog, doradca zawodowy oraz pedagodzy specjaliści: <ul style="list-style-type: none"> ✓ łącznie w I półroczu 2025 w programie udział wzięło ok. 140 uczniów (uczniowie klas 2 technikum oraz BS – w każdej klasie zostało przeprowadzonych 8 zajęć), ✓ w II półroczu 2025 udział bierze 120 uczniów (uczniowie klas 4 technikum) – łącznie po 4 zajęcia, —przygotowanie gazetki w gablocie pedagoga i pielęgniarki szkolnej, poświęconej obniżeniu nastroju oraz depresji młodzieży i osób starszych; —indywidualne poradnictwo psychologa dla młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli w szkole (psycholog obecny codziennie wg grafiku pracy); —wspieranie uczniów pełnoletnich lub rodziców uczniów niepełnoletnich poprzez zachęcanie do korzystania z konsultacji i terapii specjalistów w szkole, w Ośrodkach Środowiskowej Pomocy Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Tucholi oraz lekarzy psychiatrów dziecięcych i dla dorosłych; —udostępnienie informacji na temat ochrony zdrowia psychicznego (w wiadomościach do uczniów, rodziców i nauczycieli) oraz możliwości uzyskania porad i konsultacji w specjalistycznych instytucjach, placówkach; —uczestniczenie pedagoga szkolnego i psychologa w konferencji pt. „Słuchać. Rozumieć. Pomagać – Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” (org. KO w Bydgoszczy); —udział pedagoga i psychologa w konferencji „Bullying STOP – Reaguj, nie milcz” (org. SOW Tuchola).

Źródło: ZSLiA

Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi

Nasi uczniowie byli włączani do uczestnictwa w cyklicznych i jednorazowych przedsięwzięciach, typu:

- realizacja ogólnopolskich programów i projektów profilaktycznych i prozdrowotnych tj. „Ars, czyli jak dbać o miłość?”, „WZW typu B i C”, „Znamię? Znam je!”, „Czerniak”, „Pierwszy krok”, „Dopalacze, trzecia strona zjawiska”, „Stres – jak sobie z nim radzić?”, „Godzina dla Młodych Główn – otwarcie o zdrowiu psychicznym” „TOK TU MI” – lekcje z zakresu zdrowia psychicznego i profilaktyki uzależnień na rzecz dzieci i młodzieży;
- przeprowadzono kolejną edycję projektu – Szkolne Dni Profilaktyki, czyli szereg przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień (od alkoholu, narkotyków, internetu itd.), rozwijania umiejętności emocjonalno-społecznych oraz podnoszenia świadomości uczniów na temat szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Wpisując się podejmowanymi działaniami w główne kierunki polityki oświatowej rekomendowanymi na rok szkolny 2024/2025 i 2025/2026;
- uczniowie i nauczyciele uczestniczyli w warsztatach, wykładach i pogadankach prowadzonych przez specjalistów z zakresu nikotynizmu, przemocy, radzenia sobie ze stresem, zagrożeniem niedostosowaniem społecznym, cyberprzemocy, higieny cyfrowej. Odbyli spotkania z psychoterapeutą uzależnień z zakresu mechanizmów powstawania uzależnień oraz profilaktyki zdrowia psychicznego. Nauczycieli i młodzież oswajano z istotnymi problemami tj. autyzm, depresja poprzez czynne włączanie się w Dzień Świadomości Autyzmu i Walki z Depresją. W ramach prewencji wychowawczej we wszystkich klasach pierwszych odbyły się pogadanki przeprowadzone przez specjalistę itp. nieletnich Powiatowej Komendy Policji w Tucholi;
- dokonywano diagnozy występujących wśród uczniów problemów i podejmowano działania w kierunku ich rozwiązywania, bądź korzystano z pomocy wyspecjalizowanych instytucji. Z myślą o wsparciu dla rodzin, w których wychowują się nasi uczniowie, oferowano pomoc w zakresie poradnictwa, pedagogizacji, pomocy psychologicznej oraz interwencji w sytuacjach kryzysowych.

Realizowano najważniejsze cele profilaktyki uniwersalnej, czyli:

- wspieranie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ograniczanie, likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy tryb życia;
- inicjowanie, wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

Współpracowano z koordynatorami rodzin zastępczych w zakresie konsultowania bieżącego funkcjonowania w szkole dzieci wychowujących się w w/w rodzinach. Dokonywano okresowej analizy przebiegu kariery szkolnej dzieci (uczniów) a jej wyniki przekazywano do koordynatorów w ramach okresowej sytuacji dzieci.

Zakres 5: Edukacja.

Cel główny – dostosowanie kształcenia do wymagań rynków pracy.

Cele szczegółowe:

- Dostosowywanie kierunków kształcenia ponadpodstawowego do potrzeb rynku pracy w oparciu o analizę zawodów nadwyżkowych i deficytowych;
- Zmniejszenie stopy bezrobocia wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, również poprzez umożliwienie podnoszenia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Wskaźniki:

- 1) Zmiana stopy bezrobocia absolwentów zasadniczych szkół zawodowych;
- 2) Liczba zrealizowanych kursów kwalifikacyjnych;
- 3) Liczba miejsc w szkołach ponadpodstawowych;
- 4) Liczba nowoutworzonych kierunków w szkołach ponadpodstawowych;
- 5) Liczba osób, które skorzystają z kształcenia ustawicznego.

Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu Starostwa Powiatowego w Tucholi:

Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej umożliwia podnoszenie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osobom dorosłym, co wpisuje się w koncepcję kształcenia ustawicznego przez całe życie. W TCEZ kształcą się łącznie 427 osoby w różnych formach kształcenia. Oferta ta wciąż jest rozwijana i dostosowywana do potrzeb rynku pracy.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

Kwalifikowanie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych do odpowiednich form kształcenia:

- orzekanie do kształcenia specjalnego;
- orzekanie do nauczania indywidualnego;
- wskazywanie optymalnych możliwości kształcenia dziecka niepełnosprawnego.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:

Tabela nr 20. Dostosowanie kształcenia do wymagań rynków pracy – ZSLiA:

NAZWA DZIAŁANIA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA
Dostosowanie kierunków kształcenia przez szkołę do rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> — przeprowadzenie badania losów absolwentów; — organizowanie w miarę możliwości dodatkowych kursów dających uprawnienia itp. kurs kombajnisty, kurs środków ochrony roślin, kurs spawalniczy; — analizowanie potrzeb rynku pracy na podstawie dostępnych danych statystycznych; — upowszechnianie specjalności, na które jest zapotrzebowanie.
Promowanie kształcenia ustawicznego, kształcenie wszechstronnych postaw, umiejętności koniecznych do bycia elastycznym na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> — funkcjonowanie w szkole doradcy zawodowego wspierającego uczniów w profesjonalnym przygotowaniu ich do wejścia na rynek pracy (pomoc w pisaniu CV oraz listu motywacyjnego, indywidualne i grupowe porady dotyczące spełnienia warunków stawianych przez pracodawcę, próbne rozmowy kwalifikacyjne z przyszłym pracodawcą, prezentacja mocnych stron, stworzenie indywidualnych planów działania, pomoc w zaplanowaniu dalszej ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, badanie predyspozycji zawodowych itp.); — realizacja tematyki związanej z szeroko rozumianym rynkiem pracy i kształceniem ustawicznym podczas zajęć dydaktycznych; — wyjazdy do różnych pracodawców – rolników/przedsiębiorstw w ramach wycieczek dydaktycznych, ukierunkowanych na zdobycie specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności (z agrobiznesu czy organizacji turystyki oraz ekonomii, architektury krajobrazu); — organizacja dla uczniów klas 5 technikum Dodatkowych Umiejętności Zawodowych (TOT – „Koordynowanie opieki nad turystami”, TA – „Odnawialne Źródła Energii”, TE – „Krajowa Administracja Skarbowa”, AK – „Florystyka i Projektowanie”; — organizacja spotkania młodzieży z pracownikami Wojewódzkiego Urzędu Pracy w ramach Ogólnopolskiego

	<p>Tygodnia Kariery pt. „Siła relacji w erze samotności – Nie jesteś sam, jak relacje otwierają drzwi (klasy 5);</p> <ul style="list-style-type: none"> — organizacja spotkania młodzieży z prawnikiem (omówienie praw pracowniczych); — udział młodzieży w konferencji „Przedsiębiorczość dla rozwoju Nowe Ścieżki i Wyzwania”; — udział młodzieży w konferencji „Przedsiębiorczość dla rozwoju Nowe Ścieżki i Wyzwania”; — organizacja spotkania uczniów z Młodzieżowym Biurem Pracy – uczniowie klas 5; — organizacja spotkania młodzieży z funkcjonariuszami służby więziennej (cz.1); — organizacja spotkania z Powiatowym Rzecznikiem Praw Konsumenta; — organizacja z pracownikiem Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej w Bydgoszczy w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości – badanie kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych (uczniowie klas 5); — organizacja wyjazdów celem podniesienia jakości kształcenia zawodowego bazy rolniczej (wyjazd stażowy młodzieży do Niemiec – EUROPEA); — koordynowanie projektem „Wsparcie dla uczniów i kadry szkół zawodowych Powiatu Tucholskiego”; <ul style="list-style-type: none"> ✓ prawo jazdy kategorii B (11 uczniów); ✓ projektowanie, skanowanie i wydruk 3D (12 uczniów); ✓ kurs spawania MAG 135 (6 uczniów); ✓ operator wózków widłowych (12 uczniów); ✓ podstawowy kurs spawania TIG 141 (w nauczyciel). — wyjazd do Bednar na targi mechanizacji rolnictwa; — wyjazd do Poznania na targi Polagra; — wyjazd na Międzynarodowe Targi Turystyki TOUR SALON w Poznaniu; — organizacja spotkania z podróżnikami „Uderz w drogę”; — umożliwianie uczniom w ramach realizacji programu nauki zdobycia dodatkowych kwalifikacji (w miarę możliwości): <ul style="list-style-type: none"> ✓ kurs prawa jazdy na samochód osobowy i ciągnik; ✓ uprawnienia na kombajn zbożowy; ✓ uprawnienia na stosowanie środków ochrony roślin; ✓ organizacja kursu spawalniczego dla uczniów klas 3 BS mo. — zapoznanie absolwentów techników oraz uczniów klas 3 BS z możliwościami dalszego kształcenia się na terenie powiatu
--	---

	<p>(TCEZ) oraz poza nim (współpraca z TCEZ oraz z pedagogiem);</p> <ul style="list-style-type: none"> — udział uczniów w różnych konkursach i olimpiadach-zgodnie ze swoim typem technikum; — organizacja spotkań dla młodzieży z pracownikiem MCIZ-badanie predyspozycji zawodowych za pomocą Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych; — upowszechnianie specjalności wśród uczniów kończących szkołę, na które jest zapotrzebowanie wśród pracodawców lokalnych (informacje o możliwości dokształcania się i uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zawodzie); — udział młodzieży wraz z nauczycielami podczas Festiwalu Służb Mundurowych w Tucholi – prezentacja szkół ponadpodstawowych Powiatu Tucholskiego; — organizacja i udział młodzieży w Dniu Przedsiębiorczości; — organizacja szkolenia dla szkolnych doradców zawodowych z powiatu tucholskiego w celu podniesienia jakości świadczonych usług „Jak motywować uczniów do aktywnego udziału w zajęciach doradztwa zawodowego”; — kontynuacja współpracy z licznymi instytucjami rynku pracy, a także ze szkolnymi doradcami zawodowymi w celu wymiany informacji i doświadczeń (Wojewódzki Urząd Pracy, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tucholi, centra promocji szkół wyższych, akademickie biura karier, ZUS, KAS, US, REVAS, Politechnika Bydgoska); — współpraca z lokalnymi pracodawcami (itp. zapraszanie pracodawców na zajęcia, realizacja programu „Otwarta Firma”); — organizacja etapu szkolnego Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych (blok: produkcja roślinna, produkcja zwierzęca, agrobiznes, mechanizacja rolnictwa, architektura krajobrazu) – Laureaci w bloku mechanizacja rolnictwa oraz Architektura Krajobrazu; — organizacja etapu szkolnego Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Turystyce – 1 laureatka.
--	---

Źródło: ZSLiA

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi:

Realizacja projektów na rzecz zwiększania szans na znalezienie zatrudnienia przez absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami.

W końcu grudnia 2025 roku w tut. urzędzie pracy zarejestrowanych było 88 bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2024 r. 94 osoby). Osoby z tej grupy stanowiły 4,9% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba bezrobotnych z tej kategorii zmniejszyła się o 6 osób, a więc o 6,4%. Wśród bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki kobiety stanowią 52,3%.

Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym – 40,9% (35 osób), następnie z wykształceniem zasadniczym branżowym – 39,8% (35 osób) średnim ogólnokształcącym – 14,8% (13 osób) i wykształceniem wyższym – 4,5% (4 osoby).

W 2025 roku najwięcej osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki z wykształceniem zasadniczym branżowym I stopnia zarejestrowało się w zawodach: sprzedawca (25 osób), mechanik pojazdów samochodowych (14 osób) i kucharz (11 osób). Z kolei na koniec grudnia 2025 r. w ewidencji osób bezrobotnych w tej grupie pozostało 9 sprzedawców, 6 kucharzy i 5 mechaników pojazdów samochodowych.

W 2025 roku 146 osób podjęło pracę (w 2024 roku 127 osób).

Tworzenie nowych kierunków edukacji w szkołach ponadpodstawowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy.

W 2025 r. sporządzony został Barometr zawodów, który stanowi prognozę zapotrzebowania na pracowników w 2026 r. W jego opracowaniu uczestniczyli pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi.

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy).

Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców.

Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie).

Barometr pokazuje zapotrzebowanie na zawody w każdym z powiatów w Polsce

oraz na poziomie województw i kraju. Wyniki badania wykorzystywane są itp. przy planowaniu kariery zawodowej (wskazują w jakich zawodach warto się dokształcać, gdyż są najlepsze perspektywy na pracę), przy poszukiwaniu pracy w zawodzie (wskazują jak wygląda sytuacja w poszczególnych powiatach – gdzie może być łatwiej o pracę), do analiz rynku pracy (wskazują trendy w zakresie popytu i podaży pracy).

Zawodami deficytowymi w powiecie tucholskim w 2026 r. są:
dekarze i blacharze budowlani; elektrycy, automatycy i robotyce; elektrycy i energetycy; kierowcy autobusów; kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych; kucharze; lekarze; mechanicy-monterzy maszyn, urządzeń i instrumentów; monterzy instalacji budowlanych; monterzy okien i szklarze; murarze i tynkarze; nauczyciele przedszkoli; operatorzy aparatury medycznej; operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych; pedagodzy i nauczyciele wspierający; pielęgniarki i położne; pracownicy służb mundurowych; psychologowie i terapeuci; samodzielni księgowi; tapicerzy; wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych.

Zawodami nadwyżkowymi w powiecie tucholskim w 2026 r. są: architekci krajobrazu; asystenci w edukacji; gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy; opiekunowie osoby starszej lub z niepełnosprawnością; personel sprzątający; pracownicy administracyjni i biurowi; pracownicy ds. rachunkowości i księgowości; spedytorzy i logistycy; sprzedawcy i kasjerzy.

Barometr zawodów dostępny jest na stronie internetowej: <http://barometrzwodow.pl/>

Promowanie i dofinansowanie kształcenia ustawicznego.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy.

Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Minister właściwy ds. pracy określił następujące priorytety wydatkowania KFS w 2025 r.:

- wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji w zawodach określonych jako deficytowe na danym terenie tj. w powiecie lub w województwie;
- wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji w związku z zastosowaniem w firmach

- nowych procesów, technologii i narzędzi pracy;
- wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników zgodnie z potrzebami szkoleniowymi, które pojawiły się na terenach dotkniętych przez powódź we wrześniu 2024 roku;
  - poprawa zarządzania i komunikacji w firmie w oparciu o zasady przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi, rozwoju dialogu społecznego, partycypacji pracowniczej i wspierania integracji w miejscu pracy;
  - promowanie i wspieranie zdrowia psychicznego oraz tworzenie przyjaznych środowisk pracy poprzez m.in. szkolenia z zakresu zarządzania wiekiem, radzenia sobie ze stresem, pozytywnej psychologii, dobrostanu psychicznego oraz budowania zdrowej i różnorodnej kultury organizacyjnej;
  - wsparcie cudzoziemców, w szczególności w zakresie zdobywania wiedzy na temat polskiego prawa pracy i integracji tych osób na rynku pracy;
  - wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji niezbędnych w sektorze usług zdrowotnych i opiekuńczych;
  - rozwój umiejętności cyfrowych;
  - wsparcie rozwoju umiejętności związanych z transformacją energetyczną.

Rada Rynku Pracy określiła następujące priorytety wydatkowania KFS w 2025 r.:

- wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób po 50 roku życia;
- wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności;
- wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób z niskim wykształceniem;
- wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji w obszarach/branżach, które powiatowe urzędy pracy określą na podstawie wybranych przez siebie dokumentów strategicznych, analiz czy planów rozwoju jako istotne dla danego powiatu czy województwa.

W 2025 roku zawarto 47 umów o sfinansowanie szkoleń dla 197 osób (w tym 10 pracodawców i 187 pracowników).

Obszary, w których najczęściej szkoliły się osoby:

- szkolenia z zakresu fizjoterapii;
- szkolenia w zakresie księgowości;
- szkolenie w zakresie wypalenia zawodowego, zdrowia psychicznego;
- szkolenie w zakresie kompetencji cyfrowych.

Liceum Ogólnokształcące w Tucholi:

Szkoła dostosowuje w miarę możliwości kierunki kształcenia do potrzeb rynku pracy. W szkole funkcjonują klasy z dwoma przedmiotami nauczonymi na poziomie rozszerzonym, elastycznie dostosowanymi do potrzeb uczniów. W roku szkolnym 2025/2026 oferta edukacyjna szkoły się powiększyła, naukę rozpoczęła klasa o profilu mundurowym.

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Wyrównywanie szans w zakresie edukacji:

- umożliwienie dziecku niepełnosprawnemu kształcenia w odpowiedniej dla niego placówce edukacyjnej;
- wczesne diagnozowanie w zakresie rozwoju intelektualnego wychowanków nowo przybyłych do placówki w celu uniknięcia trudności edukacyjnych oraz emocjonalnych;
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tucholi;
- prowadzenie zajęć rewalidacyjnych, korekcyjnych i wyrównawczych na terenie placówki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia szkolne, zasiłki szkolne – objętych pomocą **19 uczniów**.

Pomoc materialną rozpatrywaną w trzech grupach dochodowych:

W I grupie dochodowej gdzie dochód na osobę w rodzinie wynosi od 0,00 zł do 100,00 zł nie znalazł się żaden uczeń.

W II grupie dochodowej gdzie dochód na osobę w rodzinie wynosi od 100,01 zł do 200,00 zł nie znalazł się żaden uczeń.

W III grupie dochodowej stypendium przyznano 19 uczniom.

Łączna kwota przyznanych decyzją świadczeń w III grupach dochodowych w 2025 r. wyniosła **18.468,00 zł**.

W **2025 roku wydano 8 decyzji** odmownych ze względu na przekroczenie dochodu oraz 1 wniosek został wycofany. Z terenu gminy żaden uczeń nie ubiegał się o zasiłek szkolny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- liczba dzieci objętych opieką żłobkową – 25;
- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym – 288.

Zakres 6: Bezpieczeństwo publiczne, przemoc domowa i uzależnienia.

Cel główny – poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie wiedzy na temat praw osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz wiedzy na temat sankcji grożących za popełnienie przestępstw;
- zapewnienie dostępu do wsparcia dla ofiar przemocy domowej;
- upowszechnienie wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy domowej;
- zmniejszenie skutków nadużywania substancji psychoaktywnych w powiecie tucholskim;
- rozwój i promocja usług związanych ze wsparciem osób uzależnionych;
- wspieranie rozwoju podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lub uzależnieniami;
- zwiększenie świadomości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi:

Tabela nr 21. Osoby przebywające w Hostelu Ośrodka w 2025 roku.

Liczba osób mieszkających w SOW				
OGÓŁEM	Osoby dorosłe		Dzieci	
	Kobiety	Mężczyźni	Chłopcy	Dziewczynki
27	12	1	10	4

Źródło: SOW w Tucholi

Tabela nr 22. Osoby korzystające z pomocy SOW w 2025 roku.

Liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Wsparcia w 2025 r. nieprzebywających całodobowo w SOW				
OGÓŁEM	Osoby dorosłe		Dzieci	
	Kobiety	Mężczyźni	Chłopcy	Dziewczynki
41	39	1	1	0

Źródło: SOW w Tucholi

Tabela nr 23. Rodzaje udzielanej pomocy w SOW w 2025 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób	Liczba porad
Pomoc psychologiczna	16	52

Pomoc psychotraumatologiczna	12	51
Grupa Wsparcia	4	1
Pomoc psychiatryczna	0	0
Pomoc prawna	13	23
Praca socjalna	27	257
Wsparcie i poradnictwo pedagogiczne	46	598
Indywidualne wsparcie pedagogiczne dziecka	12	210
Zajęcia edukacyjne	10	84
Zajęcia wychowawcze	6	14
Zajęcia edukacyjne nt. zjawiska przemocy	10	29
Trening budżetowy	8	18
Zajęcia kulinarne	5	29
Zajęcia pt. „Usamodzielnij się”	6	32
Zajęcia pt. „Autentyczna pewność siebie”	6	13

Źródło: SOW w Tucholi

Tabela nr 24. Realizacja innych działań w SOW w 2025 r.

Działanie	Ilość
Udział w posiedzeniach grup roboczych, diagnostyczno–pomocowych i Zespołów Interdyscyplinarnych	16
Zebrania zespołu pracowników	12
Spotkania superwizji	3
Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu SOW	25
Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Pomocy i Wsparcia dla mieszkańców SOW	34
Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Pomocy i Wsparcia dla klientów niestacjonarnych SOW	74
Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie	38

Źródło: SOW w Tucholi

Zespół Szkół Licealnych i Technicznych:

Propagowano wśród uczniów ideę oddawania krwi. Pełnoletni uczniowie oraz nauczyciele ZSLiT brali udział w cyklicznym dzieleniu się krwią na terenie powiatu tucholskiego. HDR uaktywniał się poprzez rozdawanie ulotek i materiałów poglądowych, aktualizował swoją wiedzę regularnie odwiedzając stronę internetową Stacji Krwiodawstwa w Bydgoszczy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

Na terenie gminy Gostycyn działa od 20 lat punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków. Pomoc otrzymać w nim mogą również osoby współuzależnione oraz z rodzin, w których występuje przemoc. Porad udziela w nim specjalista psychoterapii uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Do głównych zadań realizowanych przez psychologa i terapeutę należały w 2025 r.:

- prowadzenie z osobami uzależnionymi rozmów motywujących do podjęcia psychoterapii w specjalistycznych placówkach leczenia uzależnień;
- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie rozmów z osobami zgłaszającymi się po porady;
- współpraca z GKRPA i GOPS w zakresie wymiany informacji na temat dostępnych miejsc pomocy;
- poradnictwo psychologiczne;
- pomoc w problemach rodzinnych, osobistych, wychowawczych;
- pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych w rozumieniu choroby alkoholowej.

Liczba porad w 2025 r.: 137 porad przez terapeutę (uzależnionych 94, współuzależnionych – 42, 1 – sprawcy przemocy) 64 porady psychologa.

Pomoc ze strony GOPS w Gostycynie dla osób ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę – 65 rodzin (liczba osób w rodzinach 99), natomiast ze względu na chorobę alkoholową – 19 rodziny (liczba osób w rodzinach 26). Nastąpił wzrost pomocy o 100 procent.

Edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, plakaty, pogadanki, informacje na stronach internetowych, organizacjach kościelnych.

Podczas trwających co roku zebrań wiejskich przekazywano broszury pn. „Przemoc w rodzinie”, „Nowe uzależnienia”, „Ocalić więzi”, „Przemoc emocjonalna”, „Procedura Niebieskie Karty”.

Pracownicy socjalni, asystent rodziny, jak również członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego informują osoby zainteresowane o możliwości skorzystania z dostępnych zarówno w gminie, jak i w powiecie form wsparcia; materiały promujące przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, broszury, ulotki, filmy udostępnione placówkom oświatowym, oraz udostępniane w siedzibie ośrodka pomocy.

Przedszkole Gminne w Gostycynie – pani Dyrektor cyklicznie informuje rodziców dzieci o możliwościach pomocy udzielanej dla uczniów oraz o zagrożeniach, w tym przemocy domowej.

Szkoły Podstawowe: Gostycyn i Pruszcz – organizują pogadanki na temat cyberprzemocy. Zajęcia prowadzili funkcjonariusze policji i informatycy. Wypracowanie jednolitej procedury postępowania podczas interwencji wobec osoby doznającej przemocy w rodzinie/domowej – dziecka, realizacja lokalnej procedury zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom zgodnie z art. 12a ustawy. Zarządzenie Nr 1/2025 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostycynie sprawie wprowadzenia procedury zapewnienia dziecku ochrony w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z wystąpieniem przemocy domowej w Gminie Gostycyn. Pracownicy socjalni zostali zapoznani z procedurą i przeszkoleni.

W jednostkach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Dzienny Domu Senior+ w Gostycynie i Klubie Seniora+ w Wielkim Mędromierzu stosowne prelekcje nt. Prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy domowej prowadził prawnik, w ramach godzin funkcjonowania placówek. Na terenie gminy nie prowadzi się działania związanego z lokalnym telefonem zaufania interwencyjny/informacyjny dla osób dotkniętych przemocą domową. Informacji na ten temat udziela oprócz GOPS, również Komisariat Policji w Gostycynie.

Gmina Gostycyn zawarła Porozumienie z Urzędem Marszałkowskim w Toruniu, dotyczące współfinansowania Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii – Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej. Porozumienie zawarto już w 2016 roku i aktualne jest do chwili obecnej.

Pomocy udziela również Centrum Wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego ITAKA, i prowadzi: Telefoniczne Centrum Wsparcia; tel.: 800 702 222. Bezpłatną linię, która działa 24 godziny przez 7 dni w tygodniu, e-mail: porady@liniawsparcia.pl, strona: www.liniawsparcia.pl.

Gmina posiadała w 2025 r. 18 mieszkań socjalnych. Na potrzeby kryzysowe związane z przemocą domową dysponuje 1 wolnym mieszkaniem. W Gminie Gostycyn został powołany i funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny. Zespół powołuje Zarządzeniem Wójt Gminy Gostycyn. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele następujących instytucji: Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkół, GOPS, Pedagog szkolny, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Organizacji pozarządowej „CARITAS”, Centrum Medycznego w Gostycynie.

Z poszczególnymi instytucjami zawarto porozumienie o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym. Spotkania Zespołów odbywają się zgodnie z art. 9 a ust. 7 ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W 2025 r. liczba zespołów 6. Liczba odbytych grup roboczych w 2025 r. – 12. Łącznie spotkań grup roboczych – 28.

GOPS uczestniczył w 2025 r., w Ogólnopolskim programie "STOP PRZEMOCY".

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- liczba osób przebywających w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej – 3;
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego i terapii dla ofiar przemocy w rodzinie – 34;
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – 14;
- liczba kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzednich – 6.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach:

W Gminnym Ośrodku Kultury w Śliwicach w ramach nieodpłatnego punktu pomocy prawnej rodziny mogły korzystać z porad prawnych, w tym z zakresu prawa rodzinnego.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Śliwicach z zakresu wsparcia rodziny są realizowane we współpracy z podmiotami i instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny, m.in. z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i społecznymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:

- realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- koordynacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego;
- stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Kęsowo;
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla mieszkańców gminy dotkniętych przemocą przy GOPS.

Komenda Powiatowa Policji w Tucholi:

Dzielnicowi na terenie naszej jednostki realizowali działania mające na celu identyfikację i rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych poprzez:

- stały monitoring sytuacji w rejonie służbowym oraz współpracę z instytucjami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi;
- organizacji spotkań z mieszkańcami oraz lokalnymi liderami w celu omówienia najważniejszych zagrożeń i działań prewencyjnych;
- realizowane były działania profilaktyczne w szkołach, ośrodku wsparcia oraz innych placówkach.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tucholi:

- otoczenie opieką dzieci, młodzież ze stwierdzonymi różnymi rodzajami niepełnosprawności, zaburzeniami indywidualną terapią psychologiczną, pedagogiczną oraz terapią logopedyczną;
- wspomaganie rodzin, dzieci, młodych w kryzysach, itp. po śmierci bliskiej osoby, rozwodach rodziców, molestowaniu i wykorzystaniu seksualnym małoletnich;
- wspieranie placówek edukacyjnych w zakresie działań edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych;
- pomoc w zaplanowaniu dalszej edukacji młodzieży, szczególnie z trudnościami zdrowotnymi, z niepełnosprawnościami, w tym niepełnosprawnościami intelektualnymi i sprzężonymi, z zaburzeniami – przeciwdziałanie bezrobociu;
- Wdrożenie Procedury Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem – założenie w 2025 roku NK dla 1 rodziny;
- współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami udzielającymi pomocy dziecku i rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy, agresji i uzależnienia od alkoholu i narkotyków, itp. z:
  - ✓ Poradnią Leczenia Uzależnień w Tucholi;
  - ✓ Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi w Gostycynie i Żalnie;
  - ✓ Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi;
  - ✓ Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi;
  - ✓ Ośrodkiem Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w Tucholi;
  - ✓ Rodzinnym Pogotowiem Opiekuńczym i z rodzinami zastępczymi;
  - ✓ Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych Powiatu Tucholskiego „Dziecko w Rodzinie”;

- ✓ Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi;
  - ✓ GOPS-ami;
  - ✓ Gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych;
  - ✓ Kuratorami sądowymi;
  - ✓ Policją.
- Wydanie 1 opinii o kandydatach na rodziców zastępczych.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:

Tabela nr 25. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.

NAZWA DZIAŁANIA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA
<p>Prowadzenie akcji informacyjnych na temat przemocy domowej oraz przestępczości związanej ze środkami psychoaktywnymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> — prowadzenie przez wychowawców oraz pedagoga szkolnego zajęć z uczniami o tematyce przemocy i agresji (na zajęciach wychowawczych) wraz z informacjami gdzie szukać pomocy; — organizacja zajęć dla uczniów na temat przemocy z pracownikami Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi; — rozpropagowanie ulotek na temat znamion przemocy oraz gdzie szukać pomocy (tablica pedagoga, ulotki w klasach); — prowadzenie przez pedagoga szkolnego oraz wychowawców zajęć z uczniami o tematyce dotyczącej skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych (na zajęciach wychowawczych) wraz z informacjami gdzie szukać pomocy; — zorganizowanie dla uczniów klas 4 i 5 technikum zajęć profilaktycznych pn. „Antymina – nie daj się wysterować na minę”; — zorganizowanie zajęć dla uczniów klas I, II, III, IV i V technikum oraz SB I stopnia z terapeutami i psychoterapeutką itp. uzależnień nt. „Wpływ środków psychoaktywnych na życie młodego człowieka”; — prowadzenie zajęć w klasie I nt. skutków prawnych związanych ze stosowaniem przemocy wobec innych oraz przestępczości związanej z narkotykami; — przeprowadzenie z uczniami klas 1 zajęć wychowawczych na temat ”Odpowiedzialność prawna nieletnich” z wykorzystaniem filmu przygotowanego

	<p>przez Wojewódzką Komendę Policji w Bydgoszczy we współpracy ze Służbą Więzienną;</p> <ul style="list-style-type: none"> — propagowanie programu profilaktycznego „FreD Goes Net” wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.
<p>Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> — udzielanie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania fachowej pomocy ze wskazaniem instytucji pomocowych; — doraźna pomoc pedagoga i psychologa szkolnego uczniom, którzy doświadczyli przemocy (objęcie pomocą wg potrzeb zgłaszanych przez uczniów, rodziców czy inne osoby); — funkcjonowanie i wdrażanie w szkole Standardów Ochrony Małoletnich w przypadku pozyskania informacji związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie lub wobec ucznia.
<p>Świadczenie poradnictwa specjalistycznego i pomocy terapeutycznej dla ofiar przemocy w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — poradnictwo indywidualne pedagoga i psychologa szkolnego oraz pedagogów specjalnych; — współpraca z instytucjami w przypadku uzyskania informacji o stosowaniu przemocy wobec ucznia lub założenie Niebieskiej Karty zgodnie z dokumentem Standardy Ochrony Małoletnich w ZSLIA; — udostępnianie wykazu placówek i instytucji działających na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej, rówieśniczej, osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, z objawami depresji oraz innych form pomocy, przesłanie rodzicom, nauczycielom oraz uczniom informacji /wiadomości przez dziennik o możliwości skorzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie stacjonarnej w Tucholi lub okolicach oraz kontaktów na ogólnopolskie linie telefoniczne lub mailowe na poradnie i instytucje internetowe; wywieszenie w/w informacji w gablocie pedagoga szkolnego, pielęgniarki; — udział pedagoga szkolnego w Powiatowej Interdyscyplinarnej Konferencji „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy”; — udział pedagoga i psychologa w konferencji „BullyngSTOP – Reaguj, nie milcz” (org. SOW Tuchola).
<p>Prowadzenie akcji informacyjnych na temat uzależnień, w tym o metodach i podmiotach terapeutycznych; upowszechnianie</p>	<ul style="list-style-type: none"> — udział uczniów naszej szkoły w zajęciach pt. „Przemoc rówieśnicza relacyjna” ze specjalistami itp. przemocy ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi; — rozpropagowanie na terenie szkoły informacji oraz ulotek o funkcjonowaniu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia

<p>informacji o zjawiskach przemocy w rodzinie i uzależnieniach i informacje o możliwości wsparcia.</p>	<p>dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Tucholi (gablota pedagoga, pedagog, psycholog);</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapoznanie uczniów, nauczycieli oraz rodziców ze Standardami Ochrony Małoletnich na zajęciach wychowawczych oraz wywiadówkach klasowych (informacje na temat zgłaszania przemocy doznanej przez uczniów zarówno w domu jak i na terenie szkoły, informacje o możliwości wsparcia i uzyskania pomocy); — funkcjonowanie programu wczesnej interwencji „FreD Goes Net” realizowanego na terenie Tucholi, w przypadku młodzieży eksperymentującej z alkoholem lub/i narkotykami czy innymi środkami uzależniającymi; — realizacja programu profilaktycznego „ARS- jak dbać o miłość?” – program propagujący życie bez środków psychoaktywnych oraz działania prozdrowotne, służące zdrowej prokreacji; — realizowanie elementów programu z zakresu narkomanii, HIV i AIDS oraz chorób STD; — realizacja zajęć z młodzieżą, dotyczących specyfiki FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy); — przeprowadzenie akcji szkolnej we współpracy z pracownikami Sanepidu w Tucholi z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu (akcja badania smokylizerem).
---	--

Źródło: ZSLiA

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Zapobieganie patologiom społecznym.

Sposób realizacji:

- motywowanie rodziców wychowanków do podejmowania terapii w poradni uzależnień, poradni zdrowia psychicznego i poradni terapii rodzinnej;
- udział dzieci w zajęciach terapeutycznych na terenie domu, wsparcie w procesie edukacyjnym (zajęcia terapeutyczne prowadzone przez pedagoga oraz psychologa placówek);
- umożliwienie wychowankom udziału w zajęciach z wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka organizowanych przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tucholi, Przedszkole w Gostycynie, Szkołę Podstawową w Żalnie oraz Gostycynie;
- współdziałania z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Tucholi celem diagnozy wychowanków;

- prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania dzieci przez pracowników placówki z różnych dziedzin w celu konstruktywnego spędzania czasu wolnego:
  - ✓ zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
  - ✓ zajęcia plastyczne;
  - ✓ zajęcia sportowe;
  - ✓ zajęcia kulinarne;
  - ✓ zajęcia teatralne;
  - ✓ zajęcia integracyjne.
- projekt #AktywnaMłodzież realizowany w obu domach – rozwijanie zainteresowań dzieci;
- współpraca z dyrektorami i nauczycielami szkół, kuratorami, Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapii, Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, funkcjonariuszami policji KPP w Tucholi;
- współpraca pracownika socjalnego placówki z ośrodkami pomocy społecznej z miejscowości, z których pochodzą nasi wychowankowie.

Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Lubiewie:

Na terenie gminy działa Punkt Pomocy Rodzinie w Bysławiu i w Lubiewie. W Gminie Lubiewo funkcjonuje Punkt Pomocy Rodzinie, w którym porad udziela psycholog rodzinny oraz terapeuta od spraw uzależnień. Specjaliści są zatrudnieni ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 9 świetlicach prowadzono zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Lubiewo.

- Bysław – zajęcia w środy, czwartki i piątki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Bysławek- zajęcia w poniedziałki i wtorki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Lubiewo – zajęcia w środy, czwartki i piątki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Klonowo – zajęcia w poniedziałki i wtorki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Lubiewice – zajęcia w piątki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Płazowo – zajęcia w czwartki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Sucha – zajęcia w poniedziałki i wtorki w godzinach od 15.30 do 18.30;
- Trutnowo – zajęcia we wtorki w godzinach od 14.00 do 18.00;
- Minikowo – zajęcia w środy od 14.00 do 18.00.

W Gminie Lubiewo funkcjonuje Punkt Pomocy w Rodzinie, w którym porad udziela psycholog – terapeuta od spraw uzależnień oraz psycholog rodzinny. Specjaliści są zatrudnieni ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 26. Ilość przyjętych osób oraz udzielonych porad przez psychologa – terapeutę.

Rok	Liczba osób	Liczba porad
2025	33	185

Tabela nr 27. Ilość przyjętych osób i udzielonych porad przez psychologa rodzinnego.

Rok	Liczba osób	Liczba porad
2025	88	219

Terapeuta pełni dyżury w pierwszą i третią sobotę miesiąca od godz. 7.00 do 10.00 w Domu Strażaka w Bysławiu oraz od 10.15 do 13.00 w Urzędzie Gminy w Lubiewie, natomiast psycholog pełni dyżury w każdą środę w Bysławiu od godz. 8.00 do 10.00 w pomieszczeniach SP w Bysławiu i w Lubiewie od godz. 10.15 do 12.15 w pomieszczeniach SP w Lubiewie.

Informacje odnośnie działania punktów są umieszczane na stronach internetowych Urzędu Gminy w Lubiewie, tablicy ogłoszeń, GOPSie, szkołach, ośrodkach zdrowia, BCKiP oraz na rozpropagowanych ulotkach.

W roku 2025 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie prowadziła również inne działania na rzecz wspierania rodzin. Były to działania obejmujące tematykę edukowania, wspierania rodzin a także konsultacji i pomoc doraźna. Przykładowe działania to:

- objęcie jak największej grupy dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich – zajęcia obejmujące tematykę uzależnień;
- zajęcia dla seniorów w świetlicach wiejskich obejmujące tematykę uzależnień;
- udzielanie dalszej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom poprzez zatrudnienie psychologa terapeuty w Lubiewie i Bysławiu;
- udzielanie pomocy psychologicznej osobom będącym w kryzysie poprzez zatrudnienie psychologa w Rodzinnym Punkcie Pomocy Rodzinie w Lubiewie i Bysławiu;

- realizację profesjonalnych programów profilaktycznych kierowanych do uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Lubiewo - „Spójrz inaczej”, „Program Nauki Nauczania” i inne;
- realizacja zajęć socjoterapeutycznych w Lubiewie i Bysławiu;
- podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania w zakresie profilaktyki uzależnień m.in. poprzez organizowanie i udział w seminariach, warsztatach i innych formach szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- podnoszenie wiedzy rodziców na temat zagrożeń zdrowotnych związanych ze spożywaniem przez dzieci i młodzież napojów alkoholowych oraz substancji psychoaktywnych;
- realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych w Bysławiu i Lubiewie;
- dofinansowanie działalności stowarzyszeń;
- prowadzenie integracji sensorycznej;
- finansowanie „Telefonu zaufania” dzięki ogólnopolskiemu systemowi pomocy ofiarom przemocy „Niebieska Linia”;
- wezwania w związku ze złożonymi wnioskami w sprawie nadużywania alkoholu do przeprowadzenia rozmów;
- wnioski o skierowanie osób na leczenie w warunkach leczenia odwykowego;
- zebranie dokumentacji i wysłanie do Sądu o leczenie odwykowe.

W 2025 roku w rodzinach na terenie Gminy Lubiewo wszczęto 15 razy procedurę Niebieskiej Karty. Zespół Interdyscyplinarny / grupy diagnostyczno-pomocowe zbierały się 44 razy.

Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu:

Współpracujemy z pedagogami szkolnymi i nauczycielami, którzy zajmują się programami prozdrowotnymi oraz wychowawczymi w szkołach.

W ramach zadań wydziału na wniosek rodziców i opiekunów prawnych kierujemy nieletnich do młodzieżowych ośrodków socjoterapii. Dotyczy to dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym. W 2025 roku wystawiono 3 skierowania do MOS.

Zakres 7: Budowa systemu wsparcia dla rodzin zastępczych i wielodzietnych.

Cel główny – poprawa sytuacji rodzin zastępczych i wielodzietnych.

Cele szczegółowe:

- wspieranie funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej;
- wpieranie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- organizacja działań na rzecz rodzin wielodzietnych zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki*:

- 1) liczba nowopowstałych zawodowych rodzin zastępczych: 1, rodzinnych domów dziecka – 0;
- 2) liczba osób, które ukończyły szkolenia dla rodzin zastępczych – 48;
- 3) liczba rodzin zastępczych, które korzystają ze wsparcia specjalistycznego – 82;
- 4) liczba wychowanków pieczy zastępczej, które wzięły udział w projektach – 122;
- 5) liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych – 6; lub zostały przysposobione – 3;
- 6) liczba rodzin zastępczych i usamodzielnionych wychowanków otrzymujących świadczenia – 82 (rodziny);
- 7) liczba funkcjonujących na terenie powiatu placówek opiekuńczo-wychowawczych dostosowanych do nowych standardów – 2;
- 8) liczba przeprowadzonych przedsięwzięć na temat rodzicielstwa zastępczego (konferencji, wydanych broszur itp.) – promocja rodzicielstwa zastępczego podczas wydarzeń organizowanych przez PCPR: 2;
- 9) liczba wolontariuszy działających na rzecz rodzin zastępczych – 8;
- 10) liczba zrealizowanych projektów na rzecz rodzin wielodzietnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – 1;
- 11) liczba zrealizowanych działań promocyjnych w zakresie rodzicielstwa zastępczego – promocja rodzicielstwa zastępczego podczas wydarzeń organizowanych przez PCPR: 2;

*Stan na 31.12.2025 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi:

Działania na temat wspierania rodzin zastępczych szeroko opisano w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi za 2025 rok.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi:

Szkoła współpracuje z opiekunami prawnymi oraz pracownikami PCPR w ramach wspierania uczniów będących w pieczy zastępczej poprzez diagnozowanie na bieżąco problemów zgłaszanych przez podopiecznych swoim wychowawcom lub pedagogowi szkolnemu lub psychologowi.

Na bieżąco w sposób dwukierunkowy przekazywane są informacje o dzieciach, ich sytuacji szkolnej oraz frekwencji, a także o występujących problemach.

Pedagog szkolny oraz wychowawcy uczniów będących w pieczy zastępczej brali udział w spotkaniach Zespołów Interdyscyplinarnych mających na celu ocenę funkcjonowania młodzieży uczącej się w naszej szkole. Dwa razy w roku przygotowywane były przez wychowawców we współpracy z pedagogiem szkolnym informacje na temat bieżącej sytuacji szkolnej tych dzieci.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:

- systematyczny kontakt z opiekunami dzieci w pieczy zastępczej. Wspieranie ich i udzielanie wskazówek (w razie potrzeby) jak radzić sobie z trudnościami, jak rozwijać dzieci;
- współpraca z dyrekcją i wychowawcami placówek opiekuńczo-wychowawczych w Gostycynie i Żalnie;
- zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych zgodnie z zaleceniami PPP;
- obejmowanie dzieci pomocą działaniami terapeutycznymi (logopedia, rewalidacja, gimnastyka korekcyjna, psycholog);
- wspieranie usamodzielniających się wychowanków w tworzeniu programu usamodzielniania, właściwych form integracji ze środowiskiem;
- przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywanie trudności życiowych;
- wspieranie rodzin i pomoc w rozwiązywaniu ich problemów;
- wzmacnianie rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:

Realizując zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi w roku 2025 zapewnił rodzinom wsparcie w postaci asystentury rodziny. Formą tą objęto rodziny na wniosek rodziny lub postanowienia sądu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi w 2025 roku zatrudniał 4 asystentów rodziny (w tym: 3 asystentów na umowę o pracę, 1 asystenta na umowę zlecenie).

Pomocą asystenta rodziny objęto 41 rodzin, a członkami tych rodzin było 97 dzieci.

Pośród 41 rodzin objętych asystenturą 20 rodzin podjęło dobrowolnie współpracę z asystentem rodziny, natomiast 21 rodzin zostało do tej współpracy zobowiązanych przez sąd.

Asystenci rodziny w ciągu 2025 roku zakończyli współpracę z 17 rodzinami (7 z uwagi na osiągnięcie celów oraz 10 z uwagi na zaprzestanie współpracy).

Wsparcie rodziny realizowane było przede wszystkim w zakresie:

- udzielania pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- rozwiązywaniu problemów psychologicznych i problemów wychowawczych;
- podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- pomocy asystenta w rozwijaniu kompetencji społecznych w zakresie konstruktywnego rozwiązywania problemów oraz rozwijaniu kompetencji rodzicielskich we wszystkich obszarach realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (w 2025 r. zorganizowano warsztaty rozwijające kompetencje rodzicielskie, w których wzięło udział 18 osób);
- motywowania rodzin do podjęcia terapii uzależnień lub jej kontynuacji;
- współpracy asystentów rodziny z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny tj. przedstawicielami instytucji pomocowych, w szczególności z kuratorami sądowymi, pedagogami i wychowawcami szkół i przedszkoli, a także z koordynatorami pieczy zastępczej i wychowawcami placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- organizowaniu cyklicznych spotkań z rodzicami i specjalistami różnych instytucji oraz uczestniczeniu w ocenie sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i współtworzeniu planu pomocy w przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (w przypadku dziecka w wieku do 3 lat co 3 m-ce, a w przypadku dziecka w wieku powyżej 3 lat co 6 m-cy);
- wsparciu rodziny poprzez prowadzeniu kilkumiesięcznego monitoringu po zakończeniu asystentury.

W sytuacji, gdy rodziny nie są w stanie, pomimo otrzymanego wsparcia, wypełniać swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a więc zapewnić dzieciom bezpieczeństwa, opieki i właściwego wychowania dochodzi do umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Praca asystenta z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Gmina Tuchola zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Odpłatność za pobyt wynosi:

- w pierwszym roku pobytu 10% kosztu pobytu,
- w drugim roku pobytu 30% kosztu pobytu,
- od trzeciego roku pobytu i dalej wynosi 50% kosztu pobytu.

W 2025 roku liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wnosila 79 dzieci, z czego 60 z nich przebywało w rodzinie zastępczej, natomiast 19 w placówce. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na częściowe pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniosła 1.634788,71 zł.

Asystenci rodziny w 2025 r. współpracowali z 6 rodzinami biologicznymi, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej (łącznie 17 dzieci z tych rodzin). Spośród tych 6 rodzin 2 z nich wyraziły dobrowolną zgodę na współpracę z asystentem rodziny, a 4 realizowały współpracę w ramach postanowienia Sądu Rejonowego w Tucholi.

Zadaniem obowiązkowym gminy jest też wypłacanie wynagrodzenia należnemu opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawanej przez sąd; wypłacono to świadczenie 5 osobom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- zachęcanie w ramach pracy socjalnej potencjalnych kandydatów do pełnienia roli rodziny zastępczej;
- udzielanie wsparcia istniejącym rodzinom zastępczym;
- kierowanie asystenta rodziny do pracy z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu pomocy dziecku i rodzinie (asystent rodziny, pracownicy socjalni GOPS);
- udział asystenta rodziny i pracowników socjalnych w okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach:

W 2025 r. z pomocy społecznej skorzystały 154 rodziny.

Liceum Ogólnokształcące w Tucholi:

W 2025 roku łączna liczba uczniów naszej szkoły pozostających w pieczy zastępczej wyniosła 7 osób. Współpraca z wszystkimi rodzicami zastępczymi przebiegała dobrze. Nie odnotowano żadnych problemów czy nieporozumień w zakresie kontaktów rodziców zastępczych ze szkołą. Wychowawcy poszczególnych uczniów wraz z pedagogiem sporządzali dwa razy w roku opinie na temat funkcjonowania danego ucznia w szkole, a także w miarę możliwości uczestniczyli w spotkaniach w siedzibie PCPR.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie:

W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w okresie od stycznia do grudnia 2025r. w GOPS zatrudniony był asystent rodziny, który obejmował opieką 14 rodzin z problemami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobociem, trudną sytuacją finansową i mieszkaniową, alkoholizmem, przemocą lub zaburzonymi relacjami pomiędzy członkami rodziny.

Środki przeznaczone na zatrudnienie pochodziły z budżetu Wojewody i gminy.

W roku ubiegłym ze środków gminy realizowana była odpłatność za pobyt 16 dzieci w rodzinach zastępczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie:

Świadczenia rodzinne, zasiłek rodzinny, zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią odrębną formę pomocy. Ogółem na wyżej wymienione świadczenia społeczne wydatkowano w 2025 r. kwotę: 4 421 011,65 zł i składki emerytalno-rentowe na kwotę: 632 336,25 zł.

Pieczą zastępczą w 2025r. wydatki kształtowały się na poziomie: 20.868,55 zł. Liczba dzieci objętych pieczą: 4.

Realizując cele wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w GOPS w Gostycynie zatrudniony jest asystent rodziny do pracy z najbardziej tego wymagającymi środowiskami.

Na terenie gminy Gostycyn, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest jeden asystent rodziny, który aktualnie współpracuje z 11 rodzinami z naszego terenu. Asystent rodziny działa w oparciu o indywidualny plan pomocy, który opracowuje dla każdej rodziny. Czas trwania wsparcia może być różny – zależy od potrzeb rodziny, oceny sytuacji oraz postępów.

Pomoc w formie żywności dla najuboższych.

W 2025 roku wydano 24,982 tony produktów żywnościowych. Ogólna liczba osób objętych pomocą 507 osób. Realizacja pomocy żywnościowej jest możliwa dzięki Programowi: Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – do którego Gmina Gostycyn przystąpiła. Ilość żywności przypadająca na 1 osobę to 39,6 kg. Podopieczni otrzymali artykuły warzywne i owocowe, artykuły mleczne, skrobiowe, mięsne, cukier, tłuszcze i dania gotowe. Punktem wydawania jest Kamienica 16 A. Żywność została wydana w miesiącach od kwietnia do końca października 2025 r. Dla mieszkańców, w ramach zadania zorganizowano warsztaty pt. „Włącz myślenie, szanuj jedzenie” oraz „Zdrowe finanse rodziny. Rozsądne gospodarowanie rodzinnymi środkami” – wzięły w nich udział 44 osoby oraz przygotowane zostały przez pracownika ulotki o tematyce „Choroby cywilizacyjne, a odżywianie”. Ulotki otrzymało 76 osób. Program będzie aktywny również w 2026 roku.

Karta Dużej Rodziny to dokument, który uprawnia rodziny wielodzietne do zniżek i dodatkowych świadczeń, przysługuje bez względu na dochód. O kartę mogą ubiegać się rodziny wielodzietne, którzy mają, lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. O kartę Duże Rodziny w 2025 r. wystąpiło 36 rodzin. Łącznie w 2025 r. wydano 36 kart.

Szanowna Pani Dyrektor, bardzo dziękuję Pani i całemu zespołowi za współpracę, życzliwość. Jednocześnie chciałabym podziękować za wytypowanie swojego przedstawiciela, który został powołany w skład Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Gostycyn.

Szpital Tucholski:

Placówka współpracowała z jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami pomocy społecznej w zakresie realizacji zadań wynikających z programów społecznych, w tym działań na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży objętych systemem wsparcia oraz pieczy zastępczej. Ponadto szpital wspiera osoby pozbawione ubezpieczenia zdrowotnego, głównie poprzez składanie wniosków do burmistrzów i wójtów o objęcie ich ubezpieczeniem.

Komenda Powiatowa Policji w Tucholi:

W zakresie wspierania rodzin zastępczych i dzieci przebywających w pieczy zastępczej dzielnicowi:

- współpracowali z pracownikami ośrodków pomocy społecznej oraz sądowymi kuratorami w celu monitorowania sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
  - prowadzili działania prewencyjne i edukacyjne dotyczące zagrożeń dla dzieci i młodzieży;
  - uczestniczyli w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
-

XII. Sprawozdanie z realizacji Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie tucholskim na lata 2021-2026.

„Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie tucholskim na lata 2021-2026” (zwany dalej „programem”) został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Tucholskiego nr XXVIII/199/2021 z dnia 30 kwietnia 2021 r. Głównym celem dokumentu jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w powiecie tucholskim.

Dane, którymi się posłużono w niniejszym opracowaniu zostały pozyskane od realizatorów Programu.

Obszar: Edukacja

Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do edukacji dla osób niepełnosprawnych.

Sposoby realizacji:

- zwiększenie liczby miejsc w placówkach edukacyjnych dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych uczniów;
- zwiększenie liczby specjalistów wspierających dzieci niepełnosprawne;
- podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących szkolnictwa specjalnego;
- zwiększenie wiedzy na temat pracy z osobami niepełnosprawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomagania i diagnostyki zaburzeń u dzieci;
- poprawa dostępu do nowoczesnych form wspierania rozwoju dzieci niepełnosprawnych;
- zwiększenie liczby uczniów z niepełnosprawnościami uczęszczających do szkół powszechnych.

Wydział Edukacji, Zdrowia i Sportu:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tucholi pełni funkcję Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego w Tucholi i realizuje zadania wynikające z ustawy „Za Życiem”. W 2025 r. w ramach wsparcia dzieci oraz ich rodzin, podjęto następujące działania:

1. Zespół powołany przez Dyrektora Ośrodka dokonał diagnozy poszczególnych dzieci oraz zaplanował zakres pomocy dla poszczególnych dzieci i ich rodzin.
2. Zespół opracował dokumentację diagnostyczną oraz ewaluacyjną, pozwalającą podjąć odpowiednie działania wzmacniające i usprawniające.
3. W ramach prowadzonych zajęć i terapii z dziećmi realizowano:
  - Zajęcia logopedyczne/neurologopedyczne/surdologopedyczne: 292 godz.
  - Zajęcia pedagogiczne/oligofreno/surdo/tyflo: 570 godz.
  - Zajęcia Integracji Sensorycznej: 199 godz.
  - Zajęcia TUS (Trening Umiejętności Społecznych): 89 godz.
  - Zajęcia rehabilitacji ruchowej: 157 godz.
  - Zajęcia Terapii Ręki: 92 godz.
  - Zajęcia komunikacji alternatywnej: 105 godz.

Liczba dzieci objętych wsparciem w roku sprawozdawczym: 32 w tym dzieci do 3 roku życia:

10. Liczba rodziców/ opiekunów prawnych lub faktycznych objętych Programem: 29.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy zapewnia miejsce wszystkim dzieciom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego z powiatu tucholskiego, którzy wyrazili wolę korzystania z edukacji w ośrodku na wszystkich etapach edukacji od przedszkola do szkoły branżowej I stopnia.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

Wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie zaburzeń rozwojowych u dzieci w ramach systemu wczesnej interwencji:

- wczesne wykrywanie niepełnosprawności;
- opracowanie programów rewalidacyjnych;
- prowadzenie terapii zaburzeń rozwojowych: indywidualnych i grupowych;
- konsultacje dla rodziców oraz nauczycieli dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych;

Diagnozowanie dzieci i młodzieży dla potrzeb Zespołu ds. orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Otoczenie pomocą psychologiczną i pedagogiczną rodzin wychowujących dziecko dotknięte niepełnosprawnością:

- prowadzenie poradnictwa dla rodziców i rodzeństwa;
- spotkania dla rodziców;
- udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych;
- współdziałanie z instytucjami działającymi w tym samym obszarze w zakresie wypracowania najbardziej efektywnej formy pomocy.

Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych:

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w Tucholi łącznie realizowało:

W II półroczu 2024/2025 – 17 uczniów z uwagi na niepełnosprawności:

- słabe widzenie: 6 uczniów;
- słabe słyszenie: 1 uczeń;
- ruchowa: 1 uczeń;
- intelektualna stopnia lekkiego: 3 uczniów (BS);
- autyzm w tym z zespołem Aspergera: 4 uczniów;
- zagrożenie niedostosowaniem społecznym: 1 uczeń;
- niepełnosprawność sprzężona: 1 uczeń (BS).

W I półroczu 2025/2026 – 23 uczniów z uwagi na niepełnosprawności:

- sprzężona (słabe widzenie, ruchowa/afazja): 1 uczeń;
- ruchowa, w tym afazja: 3 uczniów;
- słabe widzenie: 5 uczniów;
- słabe słyszenie: 2 uczeń;
- intelektualna: 4 uczniów;
- autyzm w tym z zespołem Aspergera: 5 uczniów;
- zagrożenie niedostosowaniem społecznym: 3 uczniów.

Uczniowie realizowali zgodnie z zaleceniami PPP indywidualne zajęcia rewalidacji (oprócz 6 uczniów) oraz inne formy zajęć, wg zgłaszanych potrzeb.

Uczniom dostosowano również wymagania edukacyjne do ich indywidualnych możliwości i potrzeb zgodnie z rodzajem niepełnosprawności w oparciu o zalecenia zawarte

w orzeczeniach PPP (po dokonaniu Wielospecjalistycznych Ocen Poziomu Funkcjonowania Ucznia oraz na bazie IPET).

Wszyscy uczniowie niepełnosprawni mieli możliwość uczestniczenia w życiu swojej klasy oraz udziału w innych formach aktywności społecznej z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa (ogniska, uroczystości, wycieczki przedmiotowe, zawodowe). Uczniowie uczestniczyli w nich na miarę swoich możliwości zdrowotnych i rodzaju niepełnosprawności.

Uczniowie niepełnosprawni oraz ich rodzice na bieżąco informowani byli o realizacji różnych kampanii informacyjnych w zakresie wspierania młodzieży z niepełnosprawnościami oraz o przysługujących im prawach.

W ramach zajęć wychowawczych uczniowie realizowali zagadnienia poświęcone problematyce życia codziennego osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności ze wskazaniem, jak mogą im pomóc.

Przyszli absolwenci szkoły, będący uczniami niepełnosprawnymi - informowani byli także o możliwości dalszego kształcenia np. w Branżowej Szkole II stopnia czy w TCEZ w Tucholi oraz rozwoju, zdobywania innych kwalifikacji. Od doradców zawodowych pozyskali niezbędną wiedzę na temat możliwości podjęcia dalszej nauki, np. na wyższych uczelniach czy w szkołach policealnych po dogłębnej analizie aktualnego stanu zdrowia i rodzaju niepełnosprawności danego ucznia.

Szkoła wspierała samodzielność uczniów niepełnosprawnych. Prowadzone były także porady i konsultacje przez pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz pedagogów specjalnych w zakresie problemów szkolnych, społecznych lub innych wg potrzeb uczniów. Na zajęciach wychowawczych przeprowadzono programy zwiększające wiedzę uczniów o różnych rodzajach niepełnosprawności. Czuwano również nad sytuacją osób niepełnosprawnych w szkole poprzez okazywanie im akceptacji i zrozumienia ich sytuacji zdrowotnej i niepełnosprawności.

Zespół Szkół Licealnych i Technicznych:

W gronie uczniów ZSLiT im. Ziemi Tucholskiej funkcjonują również uczniowie niepełnosprawni i zgodnie ze wskazaniami i zaleceniami zawartymi w posiadanej przez nich dokumentacji – objęci byli zróżnicowanymi formami pomocy wspierającymi ich prawidłowy rozwój. Nasi uczniowie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności i orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego np. z tytułu niedosłuchu, niedowidzenia, zagrożenia niedostosowaniem społecznym, niepełnosprawności intelektualnej, afazji, Zespołu Aspergera. Wszyscy uczniowie z orzeczeniami o niepełnosprawności mogli liczyć na precyzyjne dostosowanie wymagań

edukacyjnych do swoich możliwości i potrzeb rozwojowych. Umożliwiono im korzystanie z pomocy psychologa specjalnego, surdo, tyflo i oligofrenopedagoga, pedagoga szkolnego, psychologa, pielęgniarki i zachęcono do podejmowania nieograniczonych kontaktów społecznych i aktywności w życiu szkoły. Zatrudnieni specjaliści na bieżąco udzielali pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom, nauczycielom, co zoptymalizowało w znaczący sposób poziom funkcjonowania naszej placówki i skutkować będzie sprawniejszym działaniem młodych ludzi oraz ich rodzin.

Przez cały rok 2025 roku działało Szkolne Koło Wolontariatu, które kontynuowało współpracę ze Stowarzyszeniem Rodziców Dzieci Specjalnej Troski oraz ze świetlicą terapeutyczną „Przyjazny kąt”. Wolontariusze wraz z opiekunem uczestniczyli w zajęciach terapeutycznych i plastycznych. Wolontariat współpracował ściśle ze Szkolnym Samorządem Uczniowskim. Podejmowano różnorodne akcje na rzecz osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, takie jak:

- wspierania dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez: objęcie ich pomocą i wdrażanie do aktywności, udział w „Zakręconej akcji” zbieranie kapsli na rehabilitację, udział w akcji „Pomagamy, bo możemy”;
- wolontariusze brali udział w świątecznej zbiórce żywności, organizowanej przez Ogólnopolski Bank Żywności; akcesoriów i karmy dla schroniska w Bysławiu;
- z okazji Mikołajek i Świąt Bożego Narodzenia wolontariusze zbierali maskotki oraz zabawki dla dzieci z przedszkola.

Liceum Ogólnokształcące w Tucholi:

Zagadnienia związane z tolerancją i integracją z osobami niepełnosprawnymi zawarte są w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym, w planach pracy wychowawców klas. Wychowawcy, pedagog, nauczyciele współorganizujący kształcenie oraz inni nauczyciele realizują zajęcia z uczniami na temat tolerancji i integracji osób niepełnosprawnych. Również praca szkolnego klubu wolontariatu przyczynia się w znacznym stopniu do uwrażliwiania naszej młodzieży na potrzeby drugiego człowieka, zwłaszcza osób niepełnosprawnych.

Nauczyciele współorganizujący kształcenie przygotowują materiały z zakresu pracy z uczeniem z niepełnosprawnościami dla nauczycieli. Realizują akcje informacyjne w ramach np. Międzynarodowego Dnia Białej Laski, Międzynarodowego Dnia Osób

z Niepełnosprawnościami, Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, Dnia Walki z Depresją.

W szkole uczą się uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego – łącznie w roku 2025 to 27 osób – liczba corocznie się powiększa. W przypadku każdego z tych uczniów dokonuje się wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania dziecka, tworzone są indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, uczniowie uczestniczą w zajęciach rewalidacyjnych oraz innych zajęciach specjalistycznych.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tucholi przyjmuje do szkoły wszystkich uczniów z różnymi stopniami niepełnosprawności intelektualnej, którzy złożyli do niej podanie;
- nauczyciele ośrodka systematycznie doksztalają się wzbogacając się o dodatkowe uprawnienia pozwalające na prowadzenie różnorodnych terapii (min. w swych szeregach mamy 2 fizjoterapeutów, 6 logopedów, 4 neurologopedów, 7 terapeutów SI oraz psychologa);
- promujemy naszą szkołę w informatorze oświatowym powiatu tucholskiego, rozdajemy plakaty i ulotki (pozostawiamy je w ośrodkach zdrowia, przedszkolach, szkołach), umieszczamy informację na Facebook, prowadzimy rozmowy z pedagogami szkolnymi i rodzicami;
- nasza kadra ma uprawnienia do pracy w ramach zajęć z wczesnego wspomaganie rozwoju. Wielu nauczycieli zdobyło uprawnienia do diagnostyki np. PEPR. Nauczyciele doksztalają się w obszarze diagnostyki w celu podniesienia jakości pracy szkoły oraz lepszego wsparcia rozwoju dzieci. Grupa nauczycieli uzyskała uprawnienia do prowadzenia zajęć TUS;
- placówka cały czas doposaża się w nowoczesne sprzęty wspomagające rozwój dzieci. Oferta edukacyjna jest wzbogacona o możliwość korzystania z internatu.
- uczniowie korzystają z windy, która umożliwiła im dostęp do wszystkich pomieszczeń placówki;
- uczniowie są dowożeni do Placówki spod domu i odwożeni do domów w gminach: Lubiewo, Cekcyn, Śliwice, Kęsowo, Gostycyn i Tuchola;
- uczniowie mają możliwość udziału w różnych konkursach wiedzy np. przyrodniczej, informatycznej, religijnej, plastycznej oraz zawodach sportowych na szczeblu międzyszkolnym, powiatowym, wojewódzkim;

- placówka aktywnie uczestniczy w Przeglądach Twórczości Osób Niepełnosprawnych, Powiatowym Dniu Dziecka oraz Rodzicielstwa Zastępczego;
- uczniowie i rodzice mogą korzystać z pomocy psychologa, który pracuje na pełnym etacie w naszym ośrodku;
- istnieje grupa wsparcia dla rodziców, których dzieci uczestniczą w zajęciach WWR.
- SOSW współpracuje z PCPR (np. Korzystanie z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych);
- placówka współpracuje z WTZ, ZAZ, PPP;
- placówka współpracuje z SOSW w Chełmnie, SOSW w Poznaniu, ZSS w Czersku, ZSS w Chojnicach i ZSS w Sępólnie Krajeńskim.

Obszar: Infrastruktura

Cel szczegółowy: Poprawa dostępności do usług publicznych.

Sposoby realizacji:

- Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, w szczególności w jednostkach oświaty, obiektach służących rehabilitacji;
- Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań w budynkach użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób niewidomych i niesłyszących;
- Zwiększenie liczby usług dostępnych cyfrowo;
- Poprawa dostępności stron internetowych jednostek publicznych.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:

- Promujemy naszą szkołę w informatorze oświatowym powiatu tucholskiego, uczestniczymy w targach pracy, rozdajemy plakaty i ulotki (pozostawiamy je w ośrodkach zdrowia, przedszkolach, szkołach), umieszczamy informacje na Facebook, prowadzimy rozmowy z pedagogami szkolnymi i rodzicami.
- Placówka cały czas doposaża się w nowoczesne sprzęty wspomagające rozwój dzieci. Oferta edukacyjna jest wzbogacona o możliwość korzystania z internatu.
- Uczniowie korzystają z windy, która umożliwiła im dostęp do wszystkich pomieszczeń placówki.
- Uczniowie są dowożeni do Placówki spod domu i odwożeni do domów w gminach: Lubiewo, Cekcyn, Śliwice, Kęsowo, Gostycyn i Tuchola.

Obszar: Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy: poprawa dostępu do instrumentów aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Sposoby realizacji:

- Zwiększenie miejsc w jednostkach wsparcia dziennego;
- Realizacja wsparcia finansowego ze środków PFRON;
- Zwiększenie wiedzy osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na temat możliwości otrzymania wsparcia;
- Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym powiatu tucholskiego;
- Wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zwiększenie dostępu do instrumentów polityki wytnieniowej.

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osobom niepełnosprawnym intelektualnie w życiu kulturalnym, sportowym, rekreacji oraz turystyce.

Rozwijanie aktywności osób niepełnosprawnych poprzez zajęcia dodatkowe, wycieczki, dodatkowe aktywności poza placówką;

Kadra obu placówek opiekuńczo-wychowawczych regularnie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w szkoleniach zewnętrznych. W roku 2025 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zorganizowane zostało szkolenie wewnętrzne:

- praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej;

Celem podniesienia standardu opieki i wychowania obie placówki wyposażone są w różnego rodzaju sprzęty, gry i zabawki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie:

- czynny udział pracowników socjalnych w diagnozowaniu środowisk z osobami niepełnosprawnymi oraz w rekrutacji klientów do programów realizowanych przez instytucje jak: PCPR, PUP, WTZ, ZAZ;
- prowadzenie akcji informacyjnych przez pracowników socjalnych:
  - ✓ informowanie o możliwości korzystania ze środków PFRON i innych programów skierowanych do osób niepełnosprawnych;

- ✓ informowanie osób niepełnosprawnych o ofertach edukacyjnych przez pracowników socjalnych podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz możliwościach zatrudnienia w zakładach pracy chronionej, ZAZ oraz informowanie o innych formach aktywizacji;
  - ✓ informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących ulgach i uprawnieniach z tytułu niepełnosprawności;
  - ✓ pomoc w występowaniu do fundacji z wnioskiem o wsparcie na leki i leczenie oraz rehabilitację;
  - ✓ nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi pracodawcami dla poszczególnych klientów;
  - ✓ informowanie o funkcjonujących na terenie powiatu tucholskiego zakładach pracy chronionej, w których o zatrudnienie mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne.
- propagowanie możliwości zagospodarowania czasu wolnego poprzez udział w kołach zainteresowań, realizowanych projektach oraz organizacjach i stowarzyszeniach działających na terenie gminy Cekcyn;
  - integracja dzieci niepełnosprawnych z rówieśnikami oraz seniorami;
  - zachęcanie osób niepełnosprawnych do uczestnictwa w imprezach okolicznościowych oraz konkursach;
  - informowanie na stronach internetowych oraz tablicach informacyjnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Gminy Cekcyn osób niepełnosprawnych o prowadzonych akcjach dotyczących możliwości uzyskania wsparcia;
  - realizacja pracy socjalnej w środowiskach z dzieckiem niepełnosprawnym;
  - współpraca z placówkami służby zdrowia i placówkami oświatowymi na rzecz dzieci z niepełnosprawnością;
  - realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi;
  - realizacja usług asystenta rodziny w środowiskach z dzieckiem niepełnosprawnym;
  - wsparcie psychologiczne i pedagogiczne;
  - kierowanie na komisję lekarską w celu wydania orzeczenia o niepełnosprawności;
  - udzielanie informacji o możliwości skorzystania z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej;
  - opiniowanie sytuacji materialno-bytowej rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym celem pozyskania środków na rehabilitację;

- udzielanie w ramach pracy socjalnej informacji o możliwości skorzystania z turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego;
- działalność wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
- pozyskiwanie informacji o osobach niepełnosprawnych poprzez wywiady środowiskowe;
- udzielanie informacji o możliwości wspierania osób niepełnosprawnych w formie finansowej, rzeczowej i usługowej (zasiłki pieniężne, pomoc w formie żywności, usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne i możliwości korzystania ze środków PFRON, prowadzenie pracy socjalnej);
- realizacja resortowego programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wychnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025;
- realizacja resortowego programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie:

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej 2025:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie w 2025 roku kontynuował realizację ministerialnego programu:

„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025. Usługi asystenta wpisują się w główny cel funkcjonowania Funduszu Solidarnościowego, którego idea jest m.in. zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Za realizację usługi asystencji osobistej, uczestnik nie ponosi odpłatności. W 2025 roku objętych programem było objęte 33 osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Lubiewo.

Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi:

- Rehabilitacja społeczno-zawodowa zawodowa (podjęcie działań w celu powiększenia dostępu osób z niepełnosprawnościami do innych ośrodków wsparcia, rozmowy z organami władzy); należy wziąć pod uwagę, że nie wszystkie osoby

z niepełnosprawnością są w stanie realizować pełną rehabilitację zawodową, dlatego program powinien obejmować: elastyczne formy zatrudnienia – np. praca zdalna, praca w niepełnym wymiarze godzin, elastyczne godziny pracy, praca w dostosowanych warunkach – trudne do osiągnięcia na terenie powiatu. Promowanie pracy wspomaganej – wprowadzenie modelu zatrudnienia wspomaganego, w którym osoba z niepełnosprawnością otrzymuje pomoc w dostosowaniu się do miejsca pracy, a także wsparcie w początkowych etapach zatrudnienia brak możliwości finansowania trenerów pracy. Szkolenia z zakresu samodzielności zawodowej – codzienna praca wykonywana w różnych pracowniach WTZ, uczy samodzielności w wykonywaniu pracy w przypadku osób z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną, poprawiając ich kompetencje miękkie i wpływając na pewne podejmowanie działań społeczno-zawodowych.

- Poszukiwanie rozwiązań w celu aktywizacji zawodowej podopiecznych; uruchomienie sklepiku na terenie WTZ – przygotowanie do zawodu sprzedawcy, praktyki w Zakładzie Aktywności Zawodowej, poszukiwanie pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem osób z niepełnosprawnościami.
- Nawiązywanie współpracy z różnymi instytucjami, kontynuacja budowania świadomości na temat pasji, zdolności oraz problemów towarzyszących osobom z niepełnosprawnością w środowisku.
- Bieżące informowanie rodziców/opiekunów/osób z niepełnosprawnością o prawach i uprawnieniach, zapoznawanie się z Konwencją Praw Osób Niepełnosprawnych, programy, projekty, grupy wsparcia.
- Promocja aktywności sportowo-rekreacyjnej; przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych.
- Wpływanie na poprawę mechanizmów partnerstwa: podejmowanie współpracy z różnymi instytucjami, szukanie nowych rozwiązań; dobre praktyki innych organizacji.
- Poszerzanie oferty możliwych form/metod terapii w Warsztacie Terapii Zajęciowej.
- Wsparcie psychologiczne, wsparcie konsultanta kryzysowego, przeciwdziałanie skutkom różnych stanów kryzysowych; wsparcie psychologiczne – terapia indywidualna lub grupowa, która wspomaga osoby z niepełnosprawnością w radzeniu sobie z trudnościami wynikającymi z ich stanu zdrowia.
- Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu; wsparcie z Banku Żywności, dowożenie żywności.

- Edukacja zdrowotna; pomoc w dostępie do różnych specjalistów, umawianie wizyt; edukacja zdrowego stylu życia; instruktaże, pogadanki, warsztaty, spotkania z przedstawicielami służby zdrowia, promowanie i wpływanie na poprawę zdrowia psychicznego.
- Pomoc merytoryczna dla opiekunów/podopiecznych w odpowiednim pozyskaniu środków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rodziny (renty, świadczenia, zasiłki, orzeczenia itp.).
- Zwiększanie świadomości społecznej, spotkania z dziećmi, młodzieżą, udział w różnych akcjach, współpraca z przedszkolami/szkołami.

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków

- organizowanie spotkań edukacyjnych;
- wyjazdy jednodniowe rekreacyjno – integracyjne;
- wycieczki krajoznawcze, pikniki;
- udział w przeglądzie osób niepełnosprawnych i w dniach borów tucholskich;
- akcje profilaktyczne na światowy dzień cukrzycy.

Obszar: Świadczenia na rzecz osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy: zwiększenie dostępu do świadczeń dla osób niepełnosprawnych.

Sposoby realizacji:

- Organizacja kampanii informacyjnych na temat praw osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem;
- Liczba osób korzystających ze świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

Dane o wydanych orzeczeniach w 2025 r. prezentują poniższe tabele.

Tabela nr 28. Wydane orzeczenia dla osób po 16 roku życia.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1284

2	Wydanie orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych		98
3	Wydanie orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności		16
4	Ogółem wydane orzeczenia		1398
5	W tym: Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych po raz pierwszy	Znaczny	183
		Umiarkowany	144
		Lekki	89
		Razem	416
	Wydane orzeczenia na podstawie art. 5a ustawy	Liczba	1

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Tucholi

Tabela nr 29. Wydane orzeczenia dla osób przed 16 rokiem życia.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	3
2	Wydanie orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	16
3	Wydanie orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	216
	Ogółem wydane orzeczenia	235

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Tucholi

Tabela nr 30. Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności, wieku, płci – osoby przed 16 rokiem życia.

Lp.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
			0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	K	M
1	01 – U	11	0	1	10	3	8
2	02 – P	20	0	5	15	7	13

3	03 – L	8	3	3	2	5	3
4	04 – O	4	0	0	4	2	2
5	05 – R	8	1	1	6	3	5
6	06 – E	2	0	0	2	1	1
7	07 – S	32	4	11	17	15	17
8	08 – T	2	1	1	0	1	1
9	09 – M	5	1	2	2	3	2
10	10 – N	7	1	2	4	2	5
11	11 – I	15	4	1	10	7	8
12	12 – C	102	16	50	36	22	80
RAZEM		216	31	77	108	71	145

Źródło: Powiatowy Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności w Tucholi

Objaśnienia:

01 – U – upośledzenie umysłowe,

02 – P – choroby psychiczne,

03 – L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,

04 – O – choroby narządu wzroku,

05 – R – upośledzenie narządu ruchu,

06 – E – epilepsja,

07 – S – choroby układów oddechowego i krążenia,

08 – T – choroby układu pokarmowego,

09 – M – choroby układu moczowo – płciowego,

10 – N – choroby neurologiczne,

11 – I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,

12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi:

Niepełnosprawność jest jednym ze szczególnych powodów, oprócz ubóstwa, udzielania pomocy, określonym w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc osobom/rodzinom dotkniętym niepełnosprawnością jest jednym z priorytetów w działaniach Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi na rzecz mieszkańców Gminy Tuchola.

W 2025 r. z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w gminie Tuchola skorzystało 170 rodzin.

Do najważniejszych zadań związanych z realizacją zadań i działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi należą:

A. W zakresie udzielania pomocy pieniężnej:

- Wypłata świadczeń w postaci zasiłków stałych: z tej formy pomocy skorzystało 99 osób, na realizację zadania wydatkowano kwotę 975.675,00 zł.
- Opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 81 osób pobierających zasiłek stały.
- Wnoszenie odpłatności za pobyt 26 osób w domach pomocy społecznej, na ten cel przeznaczono kwotę: 1.545.446,00 zł.
- Przyznawanie innych świadczeń wynikających z ustawy o pomocy społecznej takich jak: zasiłki celowe, w tym formie rzeczowej w postaci opału z dowozem, zasiłki okresowe, specjalne zasiłki celowe, posiłki i artykuły żywnościowe wydawane w Jadłodajni funkcjonującej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tucholi. Z tej formy pomocy skorzystały 160 osób / rodziny w których występuje niepełnosprawność.

B. W zakresie udzielania pomocy niepieniężnej:

- kierowanie osób do domów pomocy społecznej, w 2025 r. zostały skierowane 2 osoby do domu pomocy społecznej;
- świadczenie pomocy w formie usług opiekuńczych dla 44 osób;
- świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – pomocą objęto 18 dzieci z zaburzeniami rozwojowymi, w tym z autyzmem;
- kierowanie osób do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tucholi, który liczy 45 uczestników oraz 2 osoby na zasadach klubowicza. W 2025 r. skierowano 1 osobę z niepełnosprawnością;
- wydano deklarację uczestnictwa na udział w zajęciach w nowo otwartym Klubie Samopomocy „Przystanek Tuchola w Tucholi 11 osobom legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- w funkcjonującym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tucholi projekcie „Senior z Borów”, którego realizacja odbywa się w Wiejskim Domu Kultury w Raciążu uczestniczą 2 osoby z niepełnosprawnością;
- od lipca 2025 r. na terenie gminy Tuchola funkcjonują dwa mieszkania treningowe na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, rozporządzenia

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych, uchwały nr II/14/244 Rady Miejskiej w Tucholi z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tuchola, zarządzenia Burmistrza Tucholi nr 120.55.2025 z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie przeznaczenia lokali mieszkaniowych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tuchola na mieszkania treningowe, w których zamieszkuje 2 osoby z niepełnosprawnością;

- realizacja Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025: pomocą objęto łącznie 141 osób, z tego: 70 ze znacznym sprzężonym stopniem niepełnosprawności, 36 ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 15 z umiarkowanym sprzężonym stopniem niepełnosprawności, 13 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 7 dzieci do 16 roku życia. Pomoc na rzecz osób z niepełnosprawnością świadczyło 73 asystentów;
- realizacja Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2025 rok, gdzie 14 osób z niepełnosprawnością skorzystało z pomocy w formie usług sąsiedzkich;
- odbyła się rekrutacja do Projektu „Kujawsko – Pomorska Teleopieka Etap I”, projektu partnerskiego współfinansowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 Priorytetu FEKP.08 Fundusze Europejskie na Wsparcie w Obszarze Rynku Pracy, Edukacji i Włączenia Społecznego, Działanie FEKP.08.24 Usługi Społeczne i Zdrowotne, gdzie wsparciem w postaci usługi teleopieki (opaski) zostało objętych 70 osób;
- realizacja Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wychowawcza” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025, z pomocy skorzystało 16 osób dorosłych i 3 dzieci do 16 roku życia;
- wypełnianie kart informacyjnych dla rodzin / osób ubiegających się o pomoc finansową z fundacji;
- prowadzenie pracy socjalnej dla 257 osób. Dominującymi problemami osób z niepełnosprawnością były: problemy zdrowotne, niskie dochody, brak możliwości zapewnienia opieki przez innych członków rodziny;
- obejmowanie 7 rodzin, w których występuje niepełnosprawność, pomocą w formie asystentury rodzinnej;

- udzielanie pomocy dla 168 osób z niepełnosprawnością w formie żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021 - 2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) z Banku Żywności w Chojnicach;
- przekazywanie paczek świątecznych dla 95 osób z niepełnosprawnością;
- organizowanie spotkania wigilijnego, w którym wzięło udział wzięło 70 osób z niepełnosprawnością;
- w 2025 r. informowano osoby z niepełnosprawnością o możliwości ubiegania się o świadczenie uzupełniające 500+ w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w tym pomagano w wypełnieniu tych wniosków na prośbę klienta. Informowano również o możliwości ubiegania się o świadczenie wspierające, rentę wdowią o ustalenie stopnia niepełnosprawności, udzielano pomocy w pisaniu odwołań od uzyskanych orzeczeń o niepełnosprawności;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi wspiera także twórczość osób z niepełnosprawnością poprzez przygotowanie grup na przegląd twórczości osób niepełnosprawnych i inne wydarzenia, w których mogą wziąć udział.

Oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tucholi realizowano również zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2025 r. na rzecz osób z niepełnosprawnością wypłacono następujące świadczenia:

- 8 490 zasiłki pielęgnacyjne na łączną kwotę 1 832 481,00 zł dla 737 osób;
- 2 405 świadczeń pielęgnacyjnych na łączną kwotę 7 897 742,00 zł dla 214 osób;
- 884 świadczeń pielęgnacyjnych przyznanych na nowych zasadach, obowiązujących od 01.01.2024 r. na łączną kwotę 3 080 470,00 zł dla 85 rodzin,
- 761 dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na łączną kwotę 79 633,92 zł dla 64 rodzin,
- 3 jednorazowe świadczenia „Za życiem” na kwotę 12 000,00 zł, dla 3 rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie:

Kierowanie przez pracowników GOPS do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tucholi w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności:

- osoby w wieku poniżej 16 roku życia – 3 osoby.

— osoby w wieku powyżej 16 lat – 12 osób.

Rodziny z osobą niepełnosprawną objęte pomocą socjalną GOPS – łącznie 32 rodziny. Osobom tym udzielono pomocy w formie zasiłków, dożywiania a także pracy socjalnej.

W dziale Świadczeń Rodzinnych rodzinom z osobami niepełnosprawnymi udzielono następujących świadczeń:

- świadczenia pielęgnacyjne razem 81 osób;
- zasiłki pielęgnacyjne – 176 osób;
- dodatek do zasiłku rodzinnego na kształcenie i rehabilitację dla dziecka niepełnosprawnego – 24 dzieci.

W roku ubiegłym na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane były specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 9 rodzinach, gdzie usługami objętych było 11 dzieci.

Osoby niepełnosprawne mają możliwość skorzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego. Powyższy sprzęt użyczany jest przez Zarząd Gminy Polski Komitet Pomocy Społecznej w Lubiewie.

Zarząd Gminny Polski Komitet Pomocy Społecznej w 2025 r. prowadził dystrybucję żywności z „Programu Fundusze Europejskie POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2021-2027 – Podprogram 2025”. Łącznie z tej pomocy skorzystały 796 osób. GOPS kwalifikuje osoby i rodziny do korzystania z tej formy pomocy oraz finansuje transport żywności ze środków przyznanych przez gminę.

Na terenie szkół Gminy Lubiewo prowadzone są zajęcia specjalistyczne prowadzone przez: logopedów, terapeutów integracji sensorycznej, osoby prowadzące zajęcia „Spójrz inaczej”, pedagogów specjalnych, pedagogów szkolnych, terapeutę pedagogicznego oraz psychologów.

W Ośrodku Zdrowia w Bysławiu osoby niepełnosprawne mają możliwość korzystania z zabiegów w gabinecie rehabilitacyjnym.

GOPS udzielał wsparcia rodzinom (w tym z osobami niepełnosprawnymi) w formie żywności otrzymanej od Stowarzyszenia Bank Żywności w Chojnicach:

Rok 2025:

- Wartość towarów: 161.885,89 zł.
- Tonaż produktów żywnościowych: 23.156,26 kg.
- Liczba rodzin, które skorzystały z programu: 79.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie:

- realizowanie programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”;
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- realizacja programu Korpus Wsparcia Seniorów, Moduł II, opieka na odległość;
- prowadzenie dwóch klubów Seniora w miejscowościach Żalno i Wieszczyce;
- realizacja programu Ogólnopolska Karta Seniora, która ma ułatwić seniorom codzienne życie przez zniżki i ulgi w różnych miejscach usługowych i handlowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach:

Udzielana przez tutejszy Ośrodek pomoc kształtowała się następująco:

- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – 499 osób;
- liczba osób korzystających z dożywiania – 146 osób (obiady dla dzieci);
- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – 59 rodzin, liczba osób w rodzinach – 171;
- liczba realizowanych usług na rzecz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi – 13 osób (SUO – dzieci);
- liczba zamkniętych Niebieskich Kart – 3;
- liczba podopiecznych w DPS – 8 osób;
- liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny – 15 rodzin (w tym 43 dzieci).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych. W 2025 roku z tej formy pomocy skorzystało:

- 178 osób otrzymało zasiłki pielęgnacyjne;
- 29 rodzin otrzymało dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 79 osób otrzymało świadczenie pielęgnacyjne.

Obszar: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu tucholskiego.

Sposoby realizacji:

- realizacja instrumentów rynku pracy na rzecz osób z niepełnosprawnością;

- realizacja projektów na rzecz podniesienia kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnością;
- działalność zakładów pracy chronionej oraz Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi.

Dom dla Dzieci w Gostycynie, Dom dla Dzieci w Żalnie:

Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowych, zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

- przygotowanie dziecka niepełnosprawnego do usamodzielnienia;
- objęcie szczególną opieką usamodzielnianych wychowanków niepełnosprawnych;
- młodzież w roku 2025 – 5 osób wzięło udział w pilotażowym programie usamodzielnienia realizowanym przez Fundację Samodzielnego Robinsonowie na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu.

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi:

Realizacja instrumentów rynku pracy na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP odbywała się w oparciu o przepisy ustawy z dnia z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia – od 01.06.2025 r., ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz przepisy wykonawcze do ww. ustaw. Praca na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych niepełnosprawnych traktowana jest jako proces ciągły.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2025 r. zarejestrowanych pozostawało 115 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 6,5% ogółu bezrobotnych (w 2024 r. odpowiednio: 98 osób i 5,6%). Poza niepełnosprawnymi bezrobotnymi w rejestrze znajdują się również osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu (nie mają one statusu osoby bezrobotnej) – wg stanu na koniec grudnia 2025 r. 13 osób.

Pracę w 2025 r. podjęły 62 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 3,9% wszystkich podjęć pracy (w 2024 r. było to odpowiednio 95 osób i 6,2%). Pracę subsydiowaną podjęło 16 osób (w 2024 r. 17 osób).

Aktywizację osób niepełnosprawnych w 2025 r. w poszczególnych formach pomocy

obrazuje poniższa tabela.

Tabela 31. Aktywizacja niepełnosprawnych w 2025 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1	Podjęcia pracy subsydiowanej, z tego:	16	10	0	0
	w ramach prac interwencyjnych	7	5	0	0
	w ramach robót publicznych	4	2	x	x
	na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON	1*	0	0	0
	- na miejscach pracy refundowanych ze środków Funduszu Pracy	2	2	0	0
	- podjęcia działalności gospodarczej, w tym ze środków PFRON	2 1	1 0	0 0	0 0
2	Rozpoczęcie szkolenia	0	0	0	0
3	Rozpoczęcie stażu	7	4	1	1
4	Rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	3	1	x	x

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi na podstawie sprawozdania MRiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

* zatrudnienie w ramach wakatu na zwolnionym stanowisku pracy utworzonym w latach poprzednich

W 2025 r. 23 osoby niepełnosprawne skorzystały z porady indywidualnej. Z porady grupowej skorzystały 3 osoby.

W 2025 r. ze środków PFRON

- przyznano 1 osobie bezrobotnej niepełnosprawnej środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie robót budowlanych (PKD: 41.00.A Roboty budowlane związane ze wnoszeniem budynków mieszkalnych),
- zorganizowano staż na stanowisku pracownik utrzymania czystości dla osoby

niepełnosprawnej zarejestrowanej jako osoba poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu.

Realizacja projektów na rzecz podniesienia kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnością:

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi realizuje organizację szkoleń, udzielając osobom uprawnionym informacji i pomocy w nabywaniu, podwyższeniu lub zmianie kwalifikacji.

W 2025 r. bezrobotni mogli wziąć udział w szkoleniach wskazanych przez siebie, jeżeli uprawdopodobnią podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Z tej formy wsparcia nie skorzystała żadna osoba z niepełnosprawnością.

Obszar: Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy: Zwiększenie wiedzy mieszkańców powiatu tucholskiego na temat uprawnień osób niepełnosprawnych.

Sposoby realizacji:

- prowadzenie kampanii na rzecz przestrzegania osób niepełnosprawnych;
- świadczenie usług na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie informowania o przysługujących prawach;
- umieszczenie informacji o prawach osób niepełnosprawnych przez jednostki działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Liceum Ogólnokształcące w Tucholi:

Zorganizowano kampanię informacyjną dla uczniów o osobach z niepełnosprawnością – spektrum autyzmu – w ramach Dnia Świadomości Autyzmu. Szkoła bierze udział w ogólnopolskim programie „Młode Głowy”. Zorganizowano akcję pt. „Ja nie widzę Ciebie, Ty zobacz mnie”, jako wyraz solidaryzowania się z osobami niewidomymi oraz słabowidzącymi. Szkoła realizuje projekt „Szkoła dostępna dla wszystkich” – Instytut Badań Edukacyjnych, UNICEF. Wychowawcy realizują na godzinach wychowawczych lekcje z PAH. Szkoła realizuje projekt Fundacji Dajemy dzieciom Siłę pt. „Rówieśnicy”.

Komenda Powiatowa Policji w Tucholi:

Dzielnicy podejmowali działania wspierające osoby z niepełnosprawnościami, w tym:

- podejmowali współpracę z ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- brali udział w inicjatywach dotyczących poprawy bezpieczeństwa tej grupy społecznej, m.in. eliminowaniu barier w przestrzeni publicznej i przeciwdziałaniu dyskryminacji.

XIII. PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W TUCHOLI ORAZ TUCHOLSKIE STOWARZYSZENIE „JAK W RODZINIE”

1) „Rodzina w centrum Etap I”

Projekt „Rodzina w centrum Etap I” realizowany jest od stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2026 r. w ramach Osi Priorytetowej 08 Fundusze Europejskie na wsparcie w obszarze rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działanie FEKP.08.25 Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. Łączna wartość projektu 2.661.818,00 zł.

Celem projektu jest stworzenie spójnego i zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin naturalnych i zastępczych poprzez rozwój usług wspierających i aktywizujących rodziny w środowisku lokalnym o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim.

Projekt zapewnia wsparcie rodzinom biologicznym w ramach prewencji umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej oraz na doskonaleniu sposobu funkcjonowania systemu pieczy zastępczej, tak by w jego centrum znajdowało się zawsze dziecko/młody człowiek i zapewnienie mu bezpiecznego i wspierającego miejsca do życia.

Projekt skierowany jest do wszystkich mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego w szczególności do:

- rodzin naturalnych, adopcyjnych i zastępczych z dziećmi i ich otoczenia,
- dzieci, młodzieży i młodych dorosłych wymagających wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z niepełnosprawnością i ich otoczenia,
- osób opuszczających pieczę zastępczą oraz inne instytucje opieki całodobowej, w których przebywają dzieci i młodzież,
- kandydatów do pełnienia funkcji w ramach pieczy zastępczej oraz członków ich rodzin,
- osób doświadczających przemocy domowej.

W ramach projektu „Rodzina w centrum Etap I” w 2025 r. zrealizowano następujące usługi:

- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – pedagogiczne (400 godzin);
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – psychologiczne (800 godzin);
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – logopedyczne (400 godzin);
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – prawne (100 godzin);
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne – psychiatryczne (58 godzin) – zadanie realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu;
- mediacje rodzinne (20 godzin);
- terapia rodzinna (200 godzin);
- superwizja rodzin zastępczych (60 godzin);
- grupy wsparcia dla rodzin naturalnych i zastępczych (24 spotkania);
- warsztaty dla rodzin (12 warsztatów);
- zajęcia animacyjne dla dzieci rodziców korzystających z warsztatów dla rodzin (12 spotkań);
- warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym socjoterapeutyczne (18 warsztatów);
- warsztaty „Moje emocje” (4 cykle);
- warsztaty dla dzieci i młodzieży (20 warsztatów);
- grupy wsparcia dla młodzieży (5 spotkań).

Każdy uczestnik w ramach projektu korzysta z form wsparcia, adekwatnych do zdefiniowanych potrzeb, które są określone podczas indywidualnej diagnozy potrzeb. W 2025 roku w projekcie uczestniczyło 711 osób.

Projekt realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w 2025 r. stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby osób starszych zamieszkujących powiat tucholski. Jego głównym celem jest aktywizacja społeczna, integracja oraz poprawa jakości życia mieszkańców w wieku 60+, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, samotnych lub o ograniczonym dostępie do oferty społeczno-kulturalnej.

2) Projekt „Klub Seniora Złoty czas”.

Projekt realizowany jest w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, w okresie od 1 sierpnia 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. **Wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej wynosi 99 999,99 zł.** W roku 2025 przeprowadzono działania organizacyjne oraz rozpoczęto realizację wsparcia dla uczestników. W tym okresie przeprowadzono proces rekrutacji, w wyniku którego zakwalifikowano 12

uczestników spełniających kryteria udziału w projekcie. Grupę docelową stanowią osoby w wieku powyżej 60 lat z terenu powiatu tucholskiego.

W ramach projektu utworzono klub seniora funkcjonujący jako miejsce spotkań, integracji i aktywizacji. Oferta klubu obejmuje kompleksowe wsparcie dostosowane do potrzeb uczestników, realizowane w formie zajęć grupowych, warsztatów, spotkań specjalistycznych oraz wyjazdów integracyjnych i kulturalnych.

Zakres działań obejmuje w szczególności:

- zajęcia z zakresu kultury fizycznej (m.in. ćwiczenia z fizjoterapeutą, joga, zajęcia ruchowe, wyjazdy rekreacyjne);
- wsparcie w obszarze zdrowia (spotkania z psychologiem, dietetykiem oraz warsztaty prozdrowotne);
- warsztaty rozwijające kreatywność i zainteresowania (m.in. rękodzieło, zajęcia artystyczne);
- działania w zakresie integracji i samopomocy (grupy wsparcia);
- zajęcia podnoszące kompetencje społeczne i cyfrowe (m.in. obsługa komputera, bezpieczeństwo w sieci);
- udział w wydarzeniach kulturalnych oraz wyjazdach edukacyjnych i integracyjnych.

Realizacja projektu przyczynia się do przeciwdziałania izolacji społecznej osób starszych, wzmacniania ich aktywności oraz budowania lokalnych więzi społecznych. Działania prowadzone są zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Projekt ma charakter kompleksowy i uzupełnia ofertę wsparcia dostępnego na terenie powiatu tucholskiego, stanowiąc istotny element lokalnej polityki społecznej w zakresie aktywizacji seniorów.

3) Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”

Od 2025 r. PFRON kontynuował realizację wieloletniego programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”, mającego na celu wspieranie aktywności osób z niepełnosprawnością. Program składa się z czterech modułów, z których dwa realizowane są przez samorządy powiatowe:

- „Dostępne mieszkanie” – program skierowany jest do osób poruszających się przy pomocy wózków inwalidzkich, którzy zamieszkują nieprzystosowane do ich potrzeb lokale. W ramach programu można uzyskać dofinansowanie na pokrycie różnicy pomiędzy sprzedawanym mieszkaniem z barierami a kosztami zakupu nowego

mieszkania pozbawionego barier. W 2025 r. nie wpłynął żaden wniosek w ramach programu.

- „Mieszkanie dla absolwenta” w ramach tych działań osoby z znacznym stopniem niepełnosprawności lub umiarkowanym wydanym z powodu dysfunkcji narządu słuchu, będący absolwentami szkół każdego typu lub usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej, mogą otrzymać dofinansowanie do kosztów wynajmu mieszkania w miejscu aktywizacji zawodowej (podjęcie zatrudnienia jest warunkiem otrzymania dofinansowania).

W 2023 wpłynął jeden wniosek oraz zawarto jedną umowę na łączną kwotę 80.868,00 zł do wynajmu mieszkania dla osoby z niepełnosprawnością, która postanowiła rozpocząć karierę zawodową w Warszawie (umowa zawarta jest do 2026 r., kwota dotyczy całego okresu wsparcia). W 2025 r. kontynuowano realizację umowy zawartej w 2023 r.

4) Projekty realizowane przez Tucholskie Stowarzyszenie „Jak w rodzinie”:

„Łączymy się – grupy środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością”

Projekt dofinansowany z PFRON skierowany był do 42 osób w tym 10 dzieci i 32 osób dorosłych. Uczestnicy korzystali z zajęć grupowych – warsztatów, grup wsparcia oraz zajęć indywidualnych – terapeutycznych (zajęcia w sali doświadczania świata, sali integracji sensorycznej, rehabilitacji). Projekt miał na celu zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług na rzecz osób niepełnosprawnych, wyrównanie szans osób z niepełnosprawnością w sferze społeczno – zawodowej. Celem projektu była poprawa ogólnego stanu zdrowia fizycznego i psychicznego oraz zniwelowanie różnych zaburzeń u uczestników. Wartość projektu: **140.505,00 zł** w tym dofinansowanie **130.000,00 zł**.

XIV. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ORGANIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE:

1. Powiatowy Dzień Dziecka, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, XXIII Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych

Dnia 30 maja 2025 r. na dwóch placach przy Powiatowym Centrum Wsparcia w Tucholi miało miejsce wydarzenie związane z obchodami Powiatowego Dnia Dziecka, Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz XXIII Przeglądu Twórczości Osób Niepełnosprawnych. Organizatorami byli: Powiat Tucholski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi oraz Tucholskie Stowarzyszenie „Jak w rodzinie”. Wydarzenie zostało objęte Patronatem

Honorowym Rzecznika Praw Dziecka Monika Horna-Cieślak. Niestety nie mogła osobiście uczestniczyć w naszym wydarzeniu, jednak życzenia w jej imieniu oraz swoim złożyła Posłanka na Sejm Iwona Karolewska. Pani Posłanka na co dzień wspiera powiatowe centra pomocy rodzinie w różnych ich działaniach statutowych.

Ministra Agnieszka Dziemianowicz-Bąk i Wiceministra Aleksandra Gajewska z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej skierowały, w formie listu, specjalne słowa uznania i życzenia do rodzin zastępczych z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski Michał Sztybel również wystosował list z życzeniami. Imprezę oficjalnie otworzył Starosta Tucholski Andrzej Urbański wraz z radnymi powiatowymi Anitą Muzioł i Sławomirem Majnert oraz Skarbnikiem Powiatu Zofią Łącką.

Specjalnie na Dzień Dziecka przyjechał Jacek Placek (Jacek Krawczyk), autor książeczki „Czy słońeczko ma zabawki?” ślicznych wierszyków, które Powiat Tucholski wraz z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi wydał specjalnie dla naszych milusińskich. Poeta rozdawał autografy dla tych, którzy już książeczki posiadali oraz obdarowywał książeczkami tych, którzy chcieli je jeszcze otrzymać.

Jak zwykle podczas tego wydarzenia była przedstawiana twórczość osób z niepełnosprawnościami. Swoje stanowisko promocyjne miały też Rodziny Zastępcze Powiatu Tucholskiego, które wraz z PCPR-em promowały rodzicielstwo zastępcze.

Domy dla Dzieci w Żalnie i Gostycynie wsparły to wydarzenie kręcąc watę cukrową, a Muzeum Borów Tucholskich, Oddział Kujawsko-Pomorskiego Dziedzictwa w Toruniu i Partnerstwo „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie” zapewniły kolorowe stanowiska, malowanie twarzy i różne konkursy.

Przez cały czas na scenie trwały występy małych i dużych artystów, którzy zachwycali swoimi umiejętnościami.

Na koniec został wystawiony spektakl „Majówka u mistrza Ignacego” w wykonaniu dzieci z grupy „Krasnale i Krasno-lud” działającej przy Szkole Podstawowej w Iwcu. Był to piękny spektakl z tańcem, śpiewem i muzyką z wykorzystaniem motywów bajek Ignacego Krasickiego. Dziękujemy opiekunkom grupy Monice Janiak i Idalii Czapiewskiej za przygotowanie. Całą imprezę nagłasniał dla nas wolontarystycznie DJ Sylwester Wardziński.

Na uczestników czekały również loteria fantowa, ciepły posiłek, wata cukrowa, popcorn, żywe maskotki, stoisko z ulem edukacyjnym, stoiska Straży i Policji oraz warsztaty przeprowadzone przez Muzeum Borów Tucholskich.

2. Organizacja XI Powiatowej Interdyscyplinarnej Konferencji „Widzimy, reagujemy, reagujemy, przeciwdziałamy”.

W dniach 16-17.10.2025 r. w Fojutowie odbyła się XI Powiatowa Interdyscyplinarna Konferencja „Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy”, organizowana przez Powiat Tucholski i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Współorganizatorami była Komenda Powiatowa Policji w Tucholi. W konferencji wzięło udział ponad 130 osób z jednostek powiatowych i samorządowych zajmujących się szeroko pojmowaną pomocą społeczną. W spotkaniu uczestniczyli również dyrektorzy, psychologzy i pedagodzy ze szkół naszego powiatu, działające na naszym terenie stowarzyszenia oraz przedstawiciele służb mundurowych.

Nadrzędnym celem każdej konferencji jest wskazanie różnych aspektów związanych z przemocą i pomocą społeczną. W roku 2025 postanowiliśmy zająć się tematami:

- „System Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie kujawsko-pomorskim – wyniki nadzoru”;
- „Działanie i zadania nowo otwieranego Ośrodka Kuratorskiego nr 1 przy Sądzie Rejonowym w Tucholi”;
- „Nie jesteś na sprzedaż”- informacje dotyczące handlu ludźmi, procedur postępowania podmiotów współpracujących w ramach aktywnej siatki współpracy w Województwie Kujawsko-Pomorskim na wypadek ujawnienia ofiary lub domniemanej ofiary handlu ludźmi, Krajowy Mechanizm Referencyjny;
- „Reagowanie w sytuacjach kryzysowych i komunikacja deeskalacyjna”;
- „Wzór bezpiecznej procedury przymusowego odebrania dziecka podlegającego władzy rodzicielskiej lub pozostającego pod opieką”;
- „Narkotyki – przeciwdziałanie i odpowiedzialność karna”;
- „Pierwsza pomoc przedmedyczna” – warsztaty;
- „Dialog motywujący – jak dbać o siebie wspierając innych”.

Pierwszy dzień konferencji poświęcony był przede wszystkim analizie funkcjonowania Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w województwie kujawsko-pomorskim, zaprezentowanej przez Beatę Sulima i Annę Kuczora z Samodzielnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej z Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

Następnie omówiono działania nowo powstałego Ośrodka Kuratorskiego nr 1 przy Sądzie Rejonowym w Tucholi, które przedstawił Tomasz Malcan kurator specjalista

z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Tucholi, a obecnie również kierownik tegoż Ośrodka.

Uczestnicy mieli okazję wysłuchać również prelekcji poświęconej tematyce handlu ludźmi, prowadzonej przez Pawła Zarębskiego – Przewodniczącego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlu Ludźmi, Dyrektora Wydziału Zarządzania Delegaturą Urzędu we Włocławku, podczas której omówiono procedury reagowania oraz mechanizmy współpracy pomiędzy instytucjami.

W dalszej części dnia podinsp. Jolanta Iwaszko ekspert Sekcji Psychologów z Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy oraz podkom. Justyna Kostecka-Janik – specjalista Sekcji Psychologów z Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy zaprezentowały zasady komunikacji deeskalacyjnej i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Tomasz Malcan przedstawił wzór bezpiecznej procedury przymusowego odebrania dziecka.

Dzień zakończył się wykładem na temat przeciwdziałania narkomanii i odpowiedzialności karnej, który poprowadził st. asp. Tomasz Kamecki – funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Tucholi.

Drugi dzień konferencji miał charakter warsztatowy. Uczestnicy doskonalili umiejętności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej pod kierunkiem asp. Łukasza Leśniaka funkcjonariusza Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi.

Następnie przeprowadzone zostało szkolenie pt. „Dialog motywujący – jak dbać o siebie wspierając innych”, które poprowadziła Magdalena Dolska-Topór, psycholog i certyfikowany trener dialogu motywującego.

Konferencja stanowiła ważną przestrzeń wymiany doświadczeń i wiedzy między specjalistami, którzy na co dzień podejmują działania na rzecz ochrony osób zagrożonych przemocą oraz wspierania rodzin w kryzysie. Uczestnicy podkreślali znaczenie integracji środowiska zawodowego, współpracy instytucjonalnej i ciągłego podnoszenia kompetencji w obszarze pomocy i interwencji.

3. Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami połączony z warsztatami oraz kiermaszem bożonarodzeniowym.

12 grudnia 2025 roku w Hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tucholi odbyły się obchody Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami połączone z warsztatami oraz kiermaszem bożonarodzeniowym. Wydarzenie zgromadziło wielu mieszkańców powiatu

tucholskiego, rodzin zastępczych, przedstawiciele instytucji, organizacji społecznych oraz osoby z niepełnosprawnościami wraz z rodzinami.

Spotkanie rozpoczęło się o godzinie 12.00 uroczystym otwarciem oraz wystąpieniami zaproszonych gości. W trakcie części oficjalnej podkreślano znaczenie integracji społecznej, równego dostępu do usług oraz potrzebę przełamywania barier, z jakimi na co dzień mierzą się osoby z niepełnosprawnościami. Uczestnicy mieli również okazję wysłuchać prezentacji dotyczących wsparcia i rozwiązań ułatwiających codzienne funkcjonowanie.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się stoiska informacyjne przygotowane przez instytucje i organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Odwiedzający mogli zapoznać się z ofertą wsparcia, porozmawiać ze specjalistami oraz dowiedzieć się więcej o możliwościach aktywizacji zawodowej i społecznej.

Równolegle odbywał się kiermasz bożonarodzeniowy oraz warsztaty artystyczne. Uczestnicy mogli własnoręcznie wykonać świąteczne stroiki, kartki, ozdoby czy dekoracje. Przy stoiskach z rękodziełem można było znaleźć wiele wyjątkowych, świątecznych upominków. Całości dopełniała przyjazna, przedświąteczna atmosfera oraz poczęstunek.

Nie zabrakło również atrakcji dla najmłodszych – dużą radość sprawiła wizyta Świętego Mikołaja, który obdarował dzieci słodkościami.

Zwieńczeniem wydarzenia był świąteczny koncert charytatywny „W rytmach dobra i nadziei” w wykonaniu orkiestry „Campanella”. Przed koncertem harcerze przekazali Betlejemskie Światło Pokoju – symbol nadziei, pokoju i wzajemnej życzliwości.

Wydarzenie było nie tylko okazją do wspólnego świętowania i integracji, ale także do budowania świadomości społecznej oraz wzmacniania solidarności z osobami z niepełnosprawnościami.

PCPR w celu realizacji wydarzeń i projektów pozyskuje środki finansowe od sponsorów prywatnych, którym bardzo dziękujemy za wsparcie!

Sprawozdanie z działalności PCPR w Tucholi jak zawsze jest bardzo obszerne. Dziękuję Państwu za zapoznanie się z nim, a wszystkie osoby, którym nasunęła się po przeczytaniu jakaś refleksja, zapraszam do kontaktu z nami, bowiem wszystkie uwagi, wskazówki, które mogą podnieść jeszcze bardziej efektywność naszej pracy są dla nas zawsze bardzo ważne.

Podpisała:
Anna Goźlińska
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Tucholi